Created in Master PDF Editor - Demo Version

Biblioteczka Komputer Świat

W KSIĄŻCE KOD NA HOSTING
cal.pl
NA PÓŁ ROKU ZA DARMO

WORDPRESS

OD INSTALACJI DO ROZBUDOWANEGO SERWISU WWW

JAK W NAJLEPSZYM CMS:

- instalować wtyczki i motywy
- tworzyć wpisy, strony, galerie
- założyć sklep online
- zarządzać SEO
- wysyłać newsletter
- stworzyć wersję mobilną strony
- optymalizować serwis
- walczyć z infekcjami
- przeprowadzać migracje

Created in Master PDF Editor - Demo Version

KŚ+

Z TĄ KSIĄŻKĄ – E-WYDANIE GRATIS

Poniżej znajduje się kupon z kodem bonusowym. Wystarczy założyć konto i zalogować się na stronie ksplus.pl oraz zarejestrować kod, by uzyskać dostęp do e-wydania tej książki wraz z bonusowmi narzędziami i wtyczkami.

Jeśli poniżej nie ma kuponu z kodem, zwróć się do sprzedawcy

O braku kuponu poinformuj również redakcję, pisząc na adres redakcja@komputerswiat.pl

Tu powinien znajdować się kupon z kodem bonusowym!

Kod bonusowy należy zarejestrować w aplikacji KŚ+ (ksplus.pl)

Biblioteczka Komputer Świat

WORDPRESS

OD INSTALACJI DO ROZBUDOWANEGO SERWISU WWW

KOMPUTER ŚWIAT BIBLIOTECZKA

Marcin Karpezo
marcin@karpezo.pl

od autora

WordPress to najpopularniejsza platforma umożliwiająca zakładanie i prowadzenie własnych stron internetowych. Jej użytkownicy i programiści tworzą razem zgraną społeczność, w której odnajdzie się zarówno początkujący bloger, jak i stary wyjadacz, który przenosi właśnie do WordPressa swój serwis. Dzięki popularności tego CMS-a jego ekosystem obfituje w tysiące darmowych wtyczek i motywów rozwijających możliwości serwisów, zarówno jeśli chodzi o prowadzenie bloga, jak i o funkcje przydatne w sklepach internetowych, forach dyskusyjnych i różnych usługach.

Dzięki tej książce poznasz zastosowania WordPressa, podstawy jego instalacji i możliwości dostosowania do indywidualnych potrzeb. Bardziej doświadczeni użytkownicy znajdą tu zbiór porad oraz wskazówek dotyczących prowadzenia serwisów i usług opartych na WordPressie oraz przydatnych rozwiązań zaczerpniętych z wykonanych przeze mnie projektów.

Wskazuję tu wprawdzie konkretne, aktualnie rozwijane wtyczki, ale cały czas mam na uwadze to, by porady, które ich dotyczą, nie zdezaktualizowały się. Dlatego informuję, jakie funkcje dostarczane przez wtyczkę są wykorzystywane do realizacji opisywanych zadań. Pozwoli to łatwo wyszukać dobrą alternatywę, jeśli okaże się, że dana wtyczka nie jest już rozwijana.

Ta książka pozwoli nie tylko samodzielnie stworzyć bloga opartego na WordPressie, ale także pełny, bardziej zaawansowany serwis, a nawet usługę do wykorzystania biznesowego. Poradzisz sobie również z często występującymi problemami. Samodzielnie zabezpieczysz swojego WordPressa tak, by jego administracja nie nastręczała dodatkowych problemów. Korzystając z kolejnych porad, jak i wynajdując własne rozwiązania, pamiętaj o tworzeniu notatek i dzieleniu się wiedzą z innymi. Ta książka powstała właśnie dzięki temu, że sam robiłem notatki.

To podsumowanie moich doświadczeń i wniosków, jakie wyciągnąłem, realizując profesjonalne projekty, rozwiązując problemy z moimi serwisami oraz prowadząc warsztaty i szkolenia.

Zapraszam do lektury!

JAK SKORZYSTAĆ Z E-WYDANIA KSIĄŻKI

W KŚ+ oprócz e-wydania znajdziemy do pobrania **omówione we wskazówkach wtyczki i narzędzia**. Dzięki tym plikom będziemy mogli łatwo przeklikać wszystkie opisane kroki i zrozumieć nawet trudniejsze omawiane zagadnienia.

1 Otwieramy stronę **www.ksplus.pl**. Logujemy się ● (używamy konta z serwisu **Komputerswiat.pl**). Jeżeli nie mamy konta, klikamy na ●, aby się zarejestrować.

2 Po zalogowaniu się możemy zarejestrować unikalny kod nadrukowany na kuponie na wewnętrznej stronie okładki. Wystarczy kliknąć na link ● i przepisać kod.

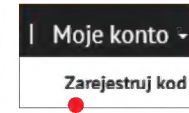

3 Uzyskamy w ten sposób dostęp do e-wydania ● i do opisanych w książce dodatków. Pliki znajdziemy, klikając na ●. Do KŚ+ możemy logować się zawsze i wszędzie.

UWAGA! W KŚ+ ZA DARMO E-WYDANIE ORAZ WTYCZKI I NARZĘDZIA

WSTĘP 2

Od autora 2

1. OD CZEGO ZACZĄĆ 4

1.1 Poznajmy WordPressa 5
1.2 Skąd wziąć WordPressa 6
1.3 Instalujemy WordPressa na serwerze Cal.pl 6
1.4 Samodzielna instalacja 13
1.5 Pierwsze kroki w kokpicie 15

2. PIERWSZE KROKI W WORDPRESSIE 18

2.1 Instalacja motywu 19
2.2 Popularne motywy – przewodnik 20
2.3 Instalacja wtyczek 26
2.4 Tworzymy pierwszy wpis 27
2.5 Tworzymy pierwszą stronę 28
2.6 Multimedia i galerie 29
2.7 Zarządzanie menu 30
2.8 Zarządzanie widgetami 31

3. PRZYDATNE ROZSZERZENIA 32

3.1 Formularze kontaktowe z Contact Form 7 33
3.2 Poprawiamy wyświetlanie zdjęć 36
3.3 Własny sklep internetowy 37
3.4 Informujemy o wykorzystaniu plików cookies . . 39
3.5 Warunkowe wyświetlanie widgetów 41
3.6 Poprawiamy czytelność strony 42
3.7 Prezentacja powiązanych treści 45
3.8 Łatwy powrót do początku strony 46
3.9 Uruchamiamy własny newsletter 48
3.10 Tabele w treści 51
3.11 Oznaczamy typy mediów do pobrania 52
3.12 Wyłączamy komentarze 53
3.13 Zarządzanie redakcją 54
3.14 Serwis tylko dla zalogowanych 56
3.15 Przydatne modyfikacje konfiguracji 56
3.16 Zanim zmodyfikujemy motyw 57

4. WORDPRESS A URZĄDZENIA MOBILNE 58

4.1 Widok mobilny 59
4.2 Szybsze ładowanie stron 61

5. SEO: POZYCJONOWANIE STRON WWW 62

5.1 Ładne linki 63
5.2 Czego o naszym wpisie dowiedzą się wyszukiwarki 63
5.3 Mapa serwisu 64
5.4 Przekierowanie do strony głównej lub nowego posta 66
5.5 Śledzenie statystyk odwiedzin 68

6. OPTYMALIZACJA WORDPRESSA 72

6.1 Zmniejszanie wagi strony 73
6.2 Zmniejszamy rozmiar obrazów 74
6.3 Sprzątamy bazę danych 76

7. BEZPIECZEŃSTWO WORDPRESSA 78

7.1 Uruchamiamy podstawową ochronę 79
7.2 Jak walczyć z infekcją 80
7.3 HTTPS z WordPressa 81
7.4 Backup WordPressa 82

8. MIGRACJE 84

8.1 Migracja między serwerami 85
8.2 Migracja do WordPressa (narzędzia importu) 87
8.3 Masowa zmiana danych w WordPressie 89
8.4 Import danych do WordPressa z pliku CSV 90
8.5 Import dużej ilości mediów z serwera 93
8.6 Co dalej? 95

PRZEGLĄD SERWISÓW 96

REDAKCJA 104

Stopka redakcyjna 104

1 Od czego zacząć?

WordPress to najchętniej wykorzystywany system zarządzania treścią. Z tego rozdziału dowiemy się, jakie są jego mocne strony i słabości oraz jak uruchomić go na własnym serwerze

Wygodne zarządzanie rozbudowanymi serwisami od dawna nie jest już zarezerwowane wyłącznie dla dużych firm posługujących się skomplikowanymi i drogimi systemami zarządzania treścią. Postawienie własnego serwisu nie wymaga też umiejętności programistycznych. Poznając kolejne wskazówki przedstawione w tym rozdziale, przekonamy się o tym, że popularny, funkcjonalny i zarabiający serwis możemy stworzyć bez wpisywania choćby jednej linijki kodu. Pośród szerokiej gamy zarówno darmowych, jak i płatnych rozwiązań WordPress wyróżnia się niezwykłą prostotą użytkowania oraz ogromną ilością dostępnych rozszerzeń i motywów. O jakości oraz popularności tego rozwiązania świadczy również rosnąca liczba jego implementacji. WordPress obsługuje strony wielu korporacji i najpopularniejsze w internecie blogi (wiele z nich stanowi zaawansowane technologicznie wdrożenia). Tylko czy system wdrażany przez gigantów jest również odpowiedni dla zwykłych użytkowników i twórców? Jak najbardziej. W tym rozdziale zapoznamy się lepiej z tym CMS-em, czyli systemem zarządzania treścią, a kontynuując lekturę książki, przekonamy się, że może sprawdzić się niemal w każdym zastosowaniu.

DROGOWSKAZ

1.1	Poznajmy WordPressa	s. 5
1.2	Skąd wziąć WordPressa	s. 6
1.3	Instalujemy WordPressa na serwerze Cal.pl	s. 6
1.4	Samodzielna instalacja	s. 13
1.5	Pierwsze kroki w kokpicie	s. 15

HOSTING W CAL.PL

Michał Trzliszka
Cal.pl

Czytelnicy otrzymują na pół roku darmowy hosting na serwerach Cal.pl z preinstalowanym WordPressem i 5 GB przestrzeni dyskowej – specjalnie, by móc łatwo wypróbować porady z książki. To znakomita propozycja na początek. A w miarę potrzeb zachęcam do migracji na większe serwery – Cal.pl oferuje kilka opcji – aż do 100 GB.

1.1 Poznajmy WordPressa

WordPress to tak zwany system zarządzania treścią strony (CMS). Służy do konfiguracji wyglądu oraz zawartości strony bez umiejętności programowania. Według badań opublikowanych w serwisie w3techs 26 procent stron internetowych stworzono, korzystając właśnie z niego (**http://w3techs.com/technologies/overview/content_management/all**).

WordPress tworzy firma Automattic Inc. – jej oprogramowanie od lat zdobywa serca nie tylko blogerów, ale też właścicieli przedsiębiorstw (nawet tych największych) i sklepów internetowych. Wspomagane dodatkami, motywami oraz pomocą techniczną społeczności pozwala osiągnąć profesjonalne efekty zaledwie kilkunastoma kliknięciami. Mocne strony WordPressa pozwalają mu z sukcesem wygrywać na rynku z takimi konkurentami, jak Drupal (**www.drupal.org**) oraz Joomla (**www.joomla.org**).

Mocne strony:

- dobrze zaprojektowany interfejs;
- duża dostępność darmowych dodatków i gotowych rozwiązań;
- świetne wsparcie ze strony społeczności;
- szybkie naprawianie znalezionych błędów;
- działa na każdym serwerze;
- korzystając z wyszukiwarki internetowej, jesteśmy w stanie rozwiązać większość problemów.

Słabe strony:

- częsty obiekt ataków cyberprzestępców;
- nie wszystkie dostępne dodatki są dobrze przetestowane;
- dobre zabezpieczenie wymaga kilku dodatkowych działań (patrz rozdział **7**).

MINIMALNE WYMAGANIA WORDPRESSA

Wysoką dostępność WordPressa osiągnięto dzięki minimalizacji wymagań dotyczących jego środowiska uruchomieniowego. Na co musimy zwrócić uwagę?

- PHP w wersji 5.6 lub wyższej
- MySQL w wersji 5.6 lub wyższej

Zalecane serwery HTTP to Apache (z modułem mod_rewrite) lub NGINX.

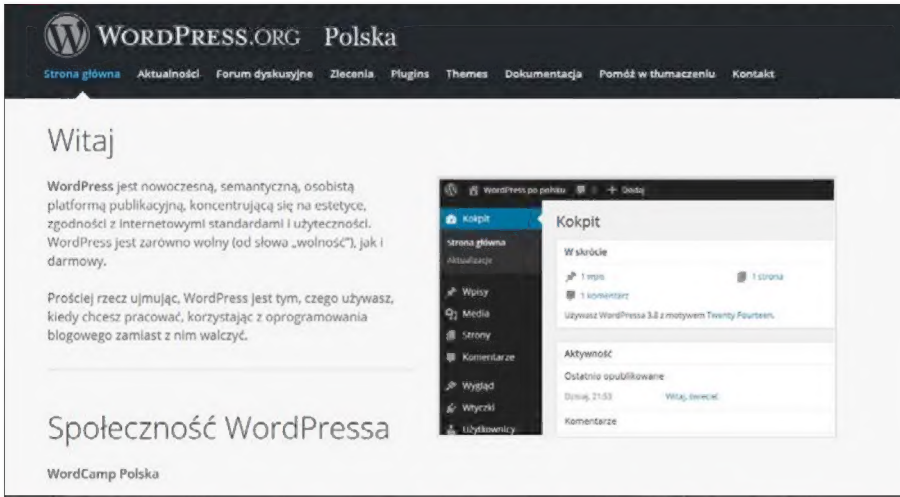

Strona polskiej społeczności WordPress, pewne źródło informacji i oprogramowania

1.2 Skąd wziąć WordPressa

Jeśli mamy już wykupiony hosting, rozejrzyjmy się dobrze – większość dostawców udostępnia przyjazne instalatory WordPressa. Dzięki nim uruchomimy swoją stronę zaledwie jednym kliknięciem! Na przykład Cal.pl w ramach usługi hostingowej dla Czytelników magazynu Komputer Świat oferuje Installatron – przygotowany specjalnie zestaw gotowych do instalacji aplikacji, wśród których znajdziemy także WordPressa.

Czytelnicy tej książki mają jeszcze bardziej ułatwione zadanie – otrzymują konto na serwerze Cal.pl z już zainstalowanym WordPressem (patrz niżej).

Możemy też samodzielnie pobrać pakiet z oficjalnej witryny WordPressa **wordpress.org** i go zainstalować (więcej od strony 13).

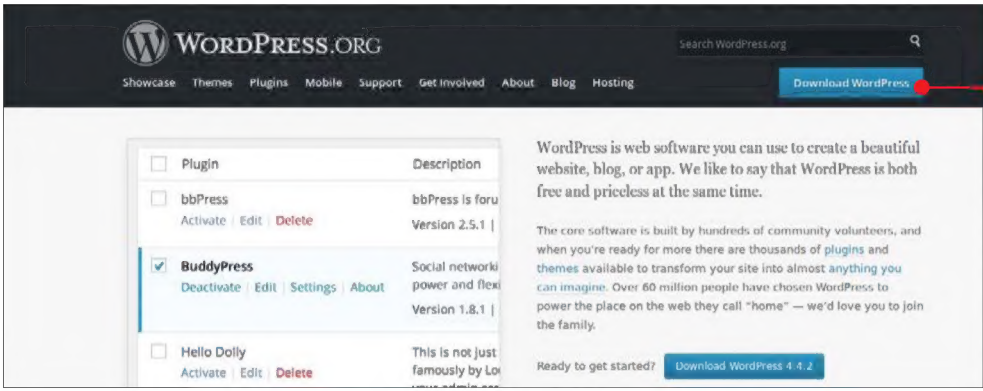

1.3 Instalujemy WordPressa na serwerze Cal.pl

Wraz z tą książką otrzymujemy kod, który daje dostęp do usługi hostingowej w **Cal.pl** o nazwie Ace WordPress, która pozwala uczyć się WordPressa i testować jego możliwości na własnym serwerze. Serwer Ace WordPress dla Czytelników książki jest aktywowany na sześć miesięcy za darmo. **Uwaga!** 14 dni przed zakończeniem okresu zostanie automatycznie wystawiona faktura pro forma na kwotę 79 złotych netto. **Klient nie jest zobowiązany do jej opłacenia.** Jeżeli nie chce kontynuować korzystania z serwera Ace WordPress, może ją zignorować.

Co dostajemy na start w ramach oferty Cal.pl?

- zainstalowany system zarządzania treścią WordPress;
- własny adres w sieci **http://nazwa_użytkownika.cal24.pl**;
- możliwość dokupienia własnej domeny;
- 5 GB przestrzeni dyskowej z dostępem przez FTP;
- serwowanie stron z wykorzystaniem bezpiecznego protokołu HTTPS;
- brak limitów (bazy danych i ruchu).

Usługa jest bezpłatna przez sześć miesięcy. Dwa tygodnie przed ich upływem otrzymamy fakturę z propozycją przedłużenia usługi.

PARAMETRY HOSTINGU W CAL.PL

	OFERTA BONUSOWA DLA CZYTELNIKÓW KSIĄŻKI – ACE WORDPRESS	OFERTA KOMERCYJNA ACE
koszt roczny	za darmo	79 zł
przestrzeń dyskowa	5 GB	5 GB
preinstalowany WordPress	✔	✘
nielimitowany transfer miesięczny	✔	✔
darmowy kreator stron i aplikacje	✔	✔
darmowy migrator danych FTP	✔	✔
nielimitowana liczba kont e-mail, FTP	✔	✔
nielimitowana liczba domen i subdomen	✔	✔
obsługa PHP4, PHP5, SVN	✔	✔
bazy danych MySQL bez limitu	✔	✔
obsługa Mod_Rewrite, .htaccess	✔	✔
profesjonalne statystyki	✔	✔
ochrona przed spamem	✔	✔
ochrona przed wirusami	✔	✔
regularne kopie bezpieczeństwa	✔	✔
bezpłatna pomoc techniczna	✔	✔
bezpłatna domena PL	✘	✔
obsługa Shell	✘	✘

W tabeli – szczegóły oferty dla Czytelników książki w porównaniu z ofertą komercyjną firmy Cal.pl. Oferta dla Czytelników pozwoli nam na wdrożenie wszystkich opisywanych w książce porad i uruchomienie pierwszej zaawansowanej strony internetowej, która może zacząć dla nas zarabiać.

Jak skorzystać z oferty Cal.pl

1 Aby skorzystać z oferty, musimy użyć kodu zamieszczonego na tylnej stronie kartonika umieszczonego na wewnętrznej stronie okładki. Otwieramy stronę **wordpress.cal.pl** i wprowadzamy podstawowe dane kontaktowe, podajemy, jaki chcemy mieć adres WWW, i w pole wpisujemy kod promocyjny.

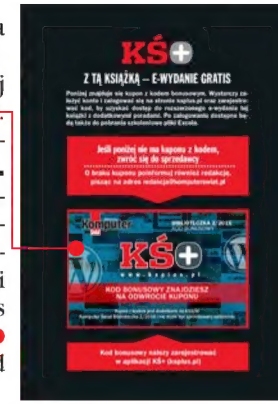

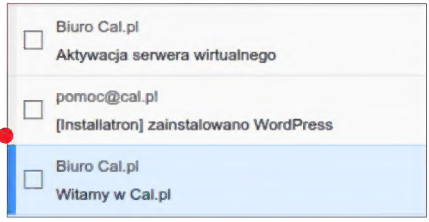

2 Po kilku minutach oczekiwania w naszej skrzynce odbiorczej pojawią się trzy wiadomości zawierające zestawy danych dostępowych do panelu klienta, panelu zarządzania posiadanym serwerem oraz panelu administracyjnego WordPressa.

Panel klienta Cal.pl

Pod adresem **centrum.cal.pl** znajdziemy panel klienta, który pozwala nam na zarządzanie posiadanymi usługami oraz dokupienie kolejnych. Wśród udostępnianych nam w ofercie znajdziemy między innymi możliwość dokupienia domeny, adresu IP oraz wsparcia administratora. Logując się do panelu, podajemy dane przesłane nam w wiadomości o temacie Witamy w Cal.pl!

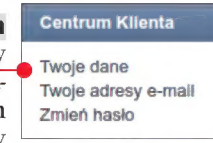

W sekcji **Centrum Klienta** znajdziemy miejsce do aktualizacji naszych danych osobowych i zmiany hasła. W zakładce **Twoje adresy e-mail** możemy zdefiniować dodatkowe adresy, z których możemy komunikować się z Biurem Obsługi Klienta. Ich dodanie nie spowoduje przesyłania informacji wykraczających poza udzielaną pomoc.

Witamy w cal.pl!

Szanowni Państwo,
dziękujemy za zainteresowanie się naszą ofertą. Z przyjemnością informujemy, że są już Państwo zarejestrowanymi użytkownikami firmy Info-Cal. Wszystkie dane, które podali Państwo w formularzu rejestracyjnym zostały dodane do bazy firmy INFO-CAL i będę w niej przechowywane do momentu korzystania Państwa z naszych usług. Wszelka korespondencja będzie kierowana na adresy podane w formularzu. Zmiany danych kontaktowych oraz innych prosimy zgłaszać za pomocą programu administracyjnego do którego można się zalogować na stronie: centrum.cal.pl podając Swój identyfikator i hasło.
Informacje o o logowaniu

Identyfikator:
Hasło:
Strona logowania: https://centrum.cal.pl

Po zalogowaniu się do Centrum Klienta mogą Państwo zmienić hasło.

- Sekcja **Hosting i serwery** – tu możemy zarządzać otrzymanym od Cal.pl serwerem oraz dokupić do niego dodatkowe usługi.

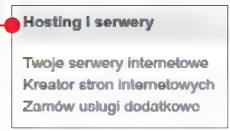

- **Domeny internetowe** – tu możemy zarządzać już wykupionymi domenami, zamówić nowe oraz przenieść swoje domeny od innych operatorów, by łatwiej było nam integrować je z resztą usług. Istnieje również możliwość dokonania tak zwanej e-cesji domeny, czyli zmiany właściciela.

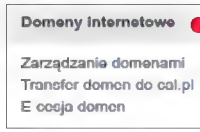

- W sekcji **Usługi dodatkowe** mamy możliwość skorzystania z promocji oferowanych przez Cal.pl we współpracy z jego partnerami. Znajdziemy tu nie tylko trzymiesięczną licencję na pakiet antywirusowy, ale również rabaty na przesyłki kurierskie i usługę pozycjonowania stron.

- **Płatności i faktury**. Zamówiliśmy dodatkową usługę albo przedłużyliśmy oferowany z książką pakiet? Tu znajdziemy informacje o wystawionych fakturach, pobierzemy FV VAT do rozliczenia w swojej działalności i dokonamy natychmiastowej płatności za świadczone usługi.

- Ostatnia sekcja panelu Cal.pl to **Program partnerski**. Firma oferuje nam dwie możliwości współpracy:
  - **Program prosty** – podobnie jak w innych popularnych usługach internetowych możemy udostępnić naszym znajomym specjalny link. Jeśli dokonają zakupu usługi za pomocą naszego linku, dostaniemy prowizję. Wystarczy zebrać już 40 złotych, żeby móc wypłacić pieniądze.
  - **Program Maxi** – profesjonalna platforma reklamowa. Umieszczamy na naszej stronie właściwy kod, co spowoduje pojawienie się widgetów z reklamami. Nie musimy martwić się o jakość wyświetlanych reklam – Cal.pl ją zapewnia. Kiedy któryś z naszych odwiedzających dokona zakupu, na nasze konto w programie partnerskim trafi prowizja (od każdego ponownego zakupu również) w wysokości nawet 20 procent. Jest to oferta warta rozważenia.

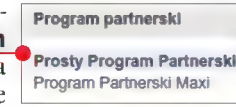

Po przejściu do zakładki **Twoje serwery internetowe**, znajdującej się w panelu nawigacyjnym z lewej strony okna, zobaczymy listę posiadanych serwerów wraz z podstawowymi informacjami o infrastrukturze i sposobach konfiguracji. Przechodzimy do panelu zarządzania naszym serwerem, klikając na **Zaloguj się do DirectAdmin**.

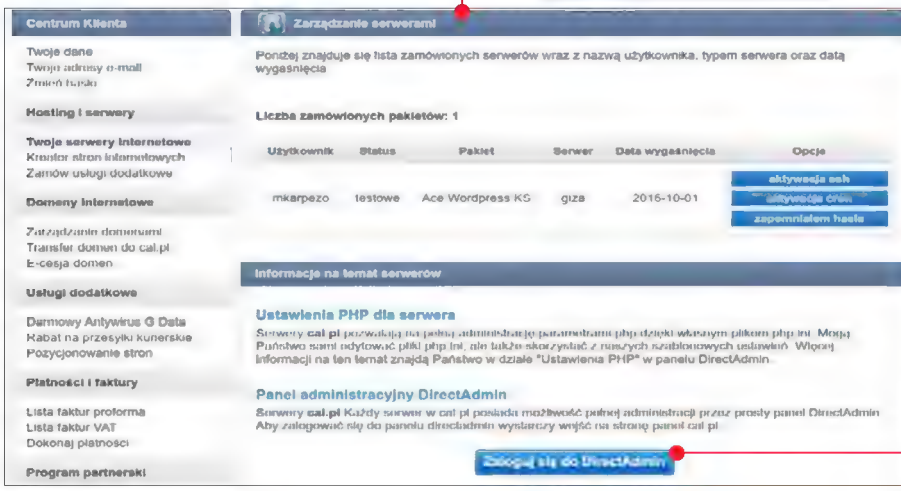

UWAGA!

Podczas korzystania z porad zawartych w tej książce będziemy przetwarzać wiele rozmaitych danych dostępowych do takich usług, jak panele zarządzania, serwery, bazy danych i wiele innych. Pamiętajmy o tym, by nie stosować jednego hasła do więcej niż jednej usługi oraz by komponowane hasła były odpowiednio skomplikowane (unikajmy najprostszych wyrażeń oraz takich, które łatwo odnaleźć w słowniku). Wielką pomocą jest korzystanie z menedżera haseł. Pozwala on nie tylko na przechowywanie wszystkich danych w zaszyfrowanej bazie, ale również na generowanie bezpiecznych haseł i ich synchronizację online (na przykład przez Dropbox lub ownCloud, który możemy zainstalować na własnym serwerze). Jednym z nich jest program **KeePassX** ● (**www.keepassx.org**, znajdziemy go też w KŚ+). Działa on na wielu systemach operacyjnych, co pozwala nam na uzyskanie dostępu do haseł na każdym urządzeniu (włącznie z urządzeniami mobilnymi dzięki **MiniKeePass** dla iOS oraz **KeePassDroid** dla Androida).

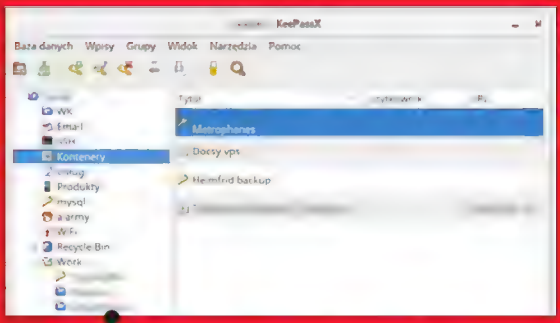

Panel DirectAdmin

Po zalogowaniu się za pomocą danych przesłanych nam w wiadomości **Aktywacja serwera wirtualnego** ● zobaczymy panel zarządzania serwerem ●, który pozwala nam między innymi na zarządzanie kontami FTP, bazami danych, środowiskiem serwera i znacznie więcej. Podczas korzystania z porad przedstawionych w książce najbardziej potrzebne nam ustawienia znajdziemy w działach **Zarządzanie FTP** A oraz **Bazy danych MySQL** B. Pozwolą nam one na ewentualną zmianę danych dostę-

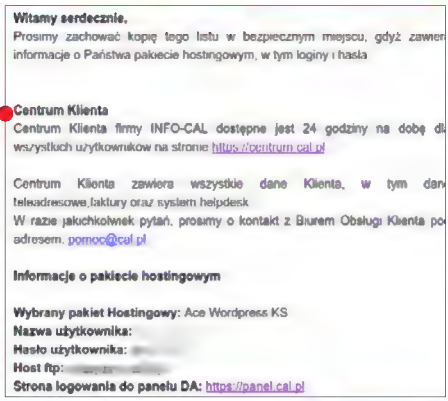
Witamy serdecznie.

Prosimy zachować kopię tego listu w bezpiecznym miejscu, gdyż zawier informacje o Państwa pakiecie hostingowym, w tym loginy i hasła

Centrum Klienta

Centrum Klienta firmy INFO-CAL dostępne jest 24 godziny na dobę dl wszystkich użytkowników na stronie https://centrum.cal.pl

Centrum Klienta zawiera wszystkie dane Klienta, w tym dan teleadresowe,faktury oraz system helpdesk

W razie jakichkolwiek pytań, prosimy o kontakt z Biurem Obsługi Klienta po adresem: pomoc@cal.pl

Informacje o pakiecie hostingowym

Wybrany pakiet Hostingowy: Ace Wordpress KS
Nazwa użytkownika:
Hasło użytkownika:
Host ftp:
Strona logowania do panelu DA: https://panel.cal.pl

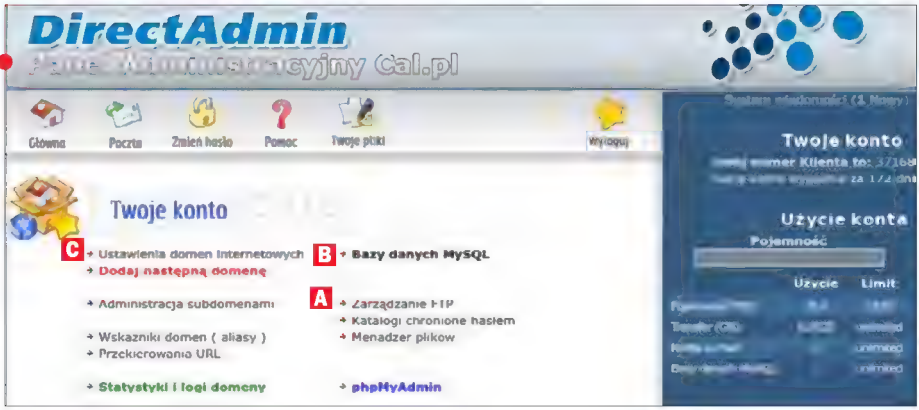

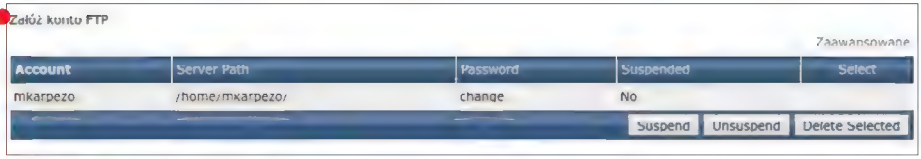

powych do bazy danych ● i konta FTP ● w przypadku ich zagubienia i utworzenie kolejnych dla nowych usług, które będziemy chcieli na nim uruchomić. Następne usługi możemy włączać, korzystając również z zakładki **Ustawienia domen internetowych C**, która pozwoli na przypisanie łatwego do zapamiętania adresu ●. Nowe adresy e-mail, na przykład do komunikacji z naszymi użytkowni-

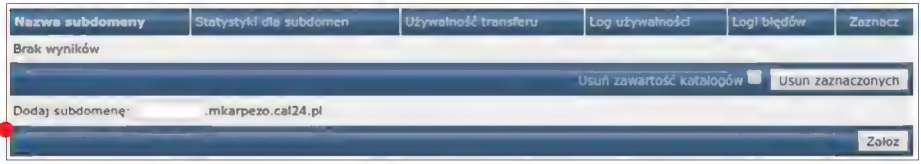

kami czy dla członków redakcji naszego serwisu, ustawimy w sekcji **Zarządzanie skrzynkami e-mail** ● w głównym interfejsie administracyjnym. Dostęp do naszej poczty możemy uzyskać, klikając na link **Poczta**

w panelu nawigacyjnym ●. W sekcji tej możemy zarządzać również pocztą, którą połączymy z zakupionymi domenami oraz filtrem antyspamowym. Warto zwrócić uwagę, że usługa pocztowa udostępnia też automatyczne wiadomości o nieobecności – usługę, która jest bardzo ceniona w środowisku biznesowym. Przygotowana przez Cal.pl oferta pozwala też na stworzenie swojej prywatnej chmury, w ramach której możemy nie tylko udostępniać strony naszym czytelnikom, ale też bezpiecznie przetrzymywać i synchronizować własne pliki przy wykorzystaniu szyfrowanych połączeń.

Sekcja **Zaawansowane opcje** ● zawiera dostęp do zaawansowanych ustawień, które pozwolą nam na przejęcie kontroli nad serwerem i dostosowanie go do własnych potrzeb. Znajdziemy tu też konfigurację certyfikatów SSL dla zakupionych domen, by nasi użytkownicy mogli korzy-

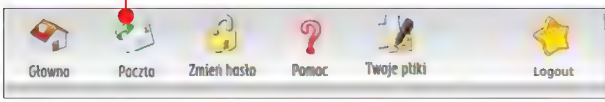

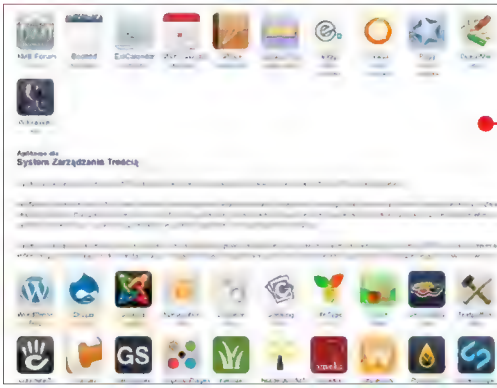

stron z Piwik; przekierowania do innych stron oraz Installatron, czyli oprogramowanie, które za nas zajmie się instalacją i podstawową konfiguracją wielu aplikacji.

W każdej chwili możemy sprawdzić stan wykorzystania limitów naszego hostingu, korzystając z informacji przedstawionych po prawej stronie interfejsu.

Panel WordPress

Trzecia wiadomość elektroniczna, którą otrzymujemy po rejestracji, to dane dostępowe do zainstalowanego dla nas WordPressa. Otwieramy zatem naszą przeglądarkę internetową i przechodzimy pod adres **nazwa_użytkownika.cal24.pl/wp-admin**. Zostaniemy przeniesieni do ekranu logowania, gdzie wpisujemy dane otrzymane w wiadomości. Po udanym zalogowaniu zobaczymy panel zarządzania WordPressa zwany kokpitem. Został on opisany na stronach 15–17. Do dzieła!

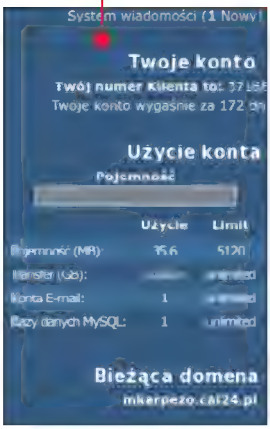

stać z bezpiecznego protokołu HTTPS; baz danych PostgreSQL, które pozwolą nam na uruchomienie większej gamy aplikacji internetowych na naszym serwerze; sterowanie środowiskiem PHP (zmiana ograniczeń wielkości pliku, uruchomienie dodatkowych modułów); śledzenie statystyk odwiedzin naszych

UWAGA!

Jeśli po instalacji pod adresem kokpitu WordPressa, a przed ekranem logowania otrzymujemy komunikat o wymaganej aktualizacji bazy danych, możemy spokojnie potwierdzić tę operację, klikając na **Zaktualizuj bazę danych WordPressa**.

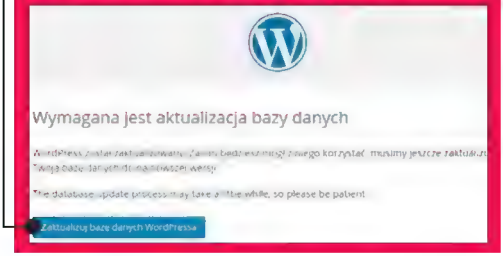

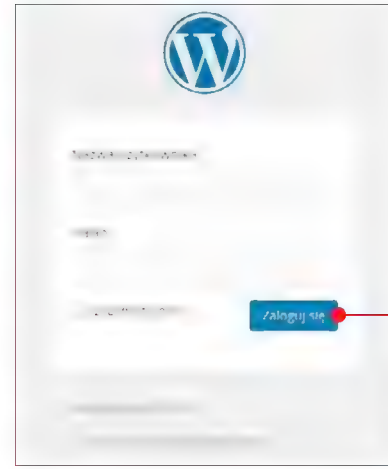

1.4 Samodzielna instalacja

Mimo że samodzielna instalacja wymaga odrobinę więcej pracy niż instalacja automatyczna, jest to proces, który przechodzimy bardzo szybko. Instalując WordPressa samodzielnie, mamy pewność, że jego obsługa będzie za każdym razem wyglądała dokładnie tak samo u każdego dostawcy. Niezależnie od tego, czy korzystamy z hostingu współdzielonego (ang. shared hosting), czy z serwera dedykowanego lub wirtualnego (VPS), wykonujemy następujące kroki.

1 Po rozpakowaniu pobranego ze strony **wordpress.org** archiwum przechodzimy do folderu **wordpress** ●. Zobaczymy strukturę katalogów systemu, którą musimy przenieść do katalogu głównego naszego konta hostingowego.

2 Uruchamiamy klienta FTP, na przykład program FileZilla (do pobrania z **filezilla-project.org** lub z KŚ+). Wprowadzamy dane konta FTP otrzymane od dostawcy: nazwę użytkownika, adres serwera, hasło i klikamy na **Szybkie łączenie** ●. W panelu z lewej strony widzimy zawartość naszego komputera, w panelu z prawej możemy przeglądać pliki znajdujące się na serwerze FTP.

3 W celu przeniesienia plików na serwer w panelu z lewej strony przechodzimy do wspomnianego katalogu **wordpress**, a w panelu z prawej – do katalogu głównego naszego konta. Zaznaczamy wszystkie pliki znajdujące się w katalogu **wordpress**, klikamy na nie prawym przyciskiem myszy i wybieramy polecenie **Wyślij** ●.

4 Po zakończeniu transferu otwieramy przeglądarkę internetową i przechodzimy do panelu zarządzania naszym serwerem. Musimy za jego pomocą utworzyć nową bazę danych. Wyświetlone dane zapisujemy na przykład w Notatniku.

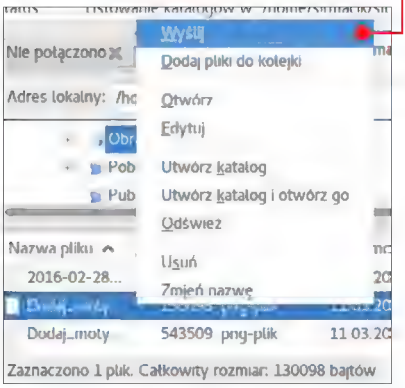

5 Wracamy do klienta FTP. Zmieniamy nazwę pliku **wp-config-sample.php** na **wp-config.php** i otwieramy go do edycji,

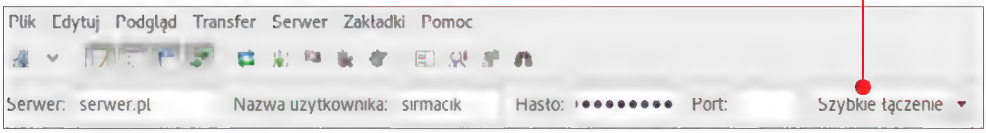

klikając na niego prawym przyciskiem myszy i wybierając z menu kontekstowego opcję **Podgląd/Edycja**.

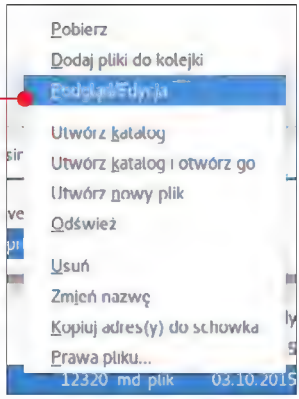

6 W pliku konfiguracyjnym wprowadzamy dane bazy FTP, które zapisaliśmy w kroku **4** w Notatniku. Kolejno edytujemy zmienne: **DB_NAME** (nazwa bazy danych), **DB_USER** (użytkownik bazy danych), **DB_PASSWORD** (hasło użytkownika bazy), **DB_HOST** (adres serwera – jeśli nie został podany przez usługodawcę po utworzeniu bazy, najczęściej nie zmieniamy tej wartości).

7 Ważnym dla bezpieczeństwa naszej strony elementem jest uzupełnienie sekcji **Salt** losowo generowanymi ciągami znaków, które WordPress wykorzystuje potem, tworząc sesje użytkowników, generując ich hasła i wprowadzając losowe dane tam, gdzie są potrzebne. By wygenerować te znaki, przechodzimy do strony WWW **api.wordpress.org/secret-key/1.1/salt**. Strona ta wyświetla dane gotowe do wklejenia do pliku konfiguracyjnego. Zaznaczamy je i wprowadzamy, zastępując zmienne o tych samych nazwach.

Uwaga! Zmiana tych danych na świeżo wygenerowane jest również pierwszą rzeczą, jaką powinniśmy zrobić, podejrzewając, że ktoś włamał się do naszej strony.

NAJCZĘSTSZE PROBLEMY

Podczas pierwszych konfiguracji każdy popełnia jakieś błędy. Szczęśliwie wszystkie można naprawić.

■ **Błąd połączenia z bazą danych (lub Error Establishing a Database Connection).** W tym wypadku sprawdźmy poprawność danych dostępowych do utworzonej przez nas bazy w panelu zarządzania naszym serwerem. Czy na pewno potwierdziliśmy operację, skopiowaliśmy wszystkie znaki hasła, poprawny login i adres serwera baz danych? Poprawne dane wprowadzamy jeszcze raz do pliku **wp-config.php**.

■ **Pod adresem naszej strony przeglądarka wyświetla pliki, ale nie stronę.** W takim wypadku musimy upewnić się, że skopiowaliśmy całą zawartość katalogu **wordpress** z naszego dysku do właściwego katalogu na serwerze. Jeśli nie jest to katalog główny, zwróćmy uwagę na obecność takich katalogów, jak **web**, **site** czy **www**. Prawdopodobnie pliki naszej strony powinny znaleźć się właśnie w jednym z nich.

■ **Widzimy tylko białą stronę.** To dość częsty błąd zwany przez użytkowników „białym ekranem śmierci". Niestety, nie zdradza on zbyt wielu informacji, które pozwoliłyby nam rozwiązać problem. Gdy go zobaczymy, musimy ponownie podjąć się edycji pliku **wp-config.php**. Znajdziemy w nim zmienną **WP_DEBUG**. Jej wartość zmieniamy z **false** na **true**. Zmodyfikowany plik przesyłamy na serwer i odświeżamy stronę w przeglądarce. Teraz powinna zostać wyświetlona informacja o błędzie. Kopiujemy ją i poszukujemy możliwych rozwiązań za pomocą wyszukiwarki internetowej. Bardzo często rozwiązanie znajdziemy już na pierwszej stronie wyników, co pokazuje nam siłę społeczności WordPressa.

8 Zapisujemy plik **wp-config.php**. W oknie FileZilli pojawi się komunikat z prośbą o potwierdzenie wysłania naszych modyfikacji. Klikamy na **Tak**.

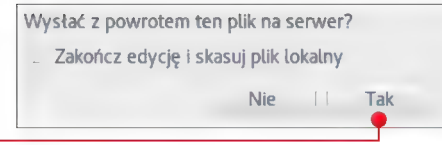

9 Po wykonaniu wszystkich kroków ponownie otwieramy przeglądarkę internetową i wprowadzamy adres naszej strony. Jeśli zrobiliśmy wszystko poprawnie, powinniśmy zobaczyć okno z prośbą o podanie ostatnich danych. Po ich uzupełnieniu zostajemy przeniesieni do strony logowania. Właśnie uruchomiliśmy naszą pierwszą stronę!

1.5 Pierwsze kroki w kokpicie

Kokpit WordPressa to panel zarządzania stworzony z myślą o prostocie użytkowania. Przyjrzyjmy się jego funkcjom, których opanowanie pozwoli nam prowadzić serwis (patrz też zrzut ekranu na następnej stronie).

A Wpisy, strony – typy treści

WordPress powstał jako silnik do obsługi bloga. Jego dynamiczny rozwój spowodował, że szybko znalazł również inne zastosowania, a użytkownicy, chcący korzystać z dobrze zaprojektowanego interfejsu, zaczęli za jego pomocą tworzyć całe portale. Podstawowym typem treści jest **wpis**, często nazywany również postem. Tworząc kolejne wpisy, prowadzimy dział aktualności albo firmowego bloga. Wpisy mają swoje formaty, standardowo są to: **Zwykły wpis**, **Notatka na marginesie**, **Obrazek**, **Film**, **Cytat** oraz **Odnośnik**. Ich liczba zależy od tego, co obsługuje wybrany przez nas motyw (patrz rozdział **2**).

Kolejny typ treści to **strona**. W przeciwieństwie do postów strony stosowane są do treści stałych, które niezbyt często się zmieniają (na przykład strony O nas, Kontakt, FAQ i tym podobne). Mogą mieć swoją hierarchię oraz oddzielne szablony (najczęściej oznacza to, że mogą być wyświetlane na przykład bez jednego bądź obu pasków bocznych).

B Kategorie i tagi – taksonomie

Posty mogą mieć różne formaty, które określają sposób ich wyświetlania na stronie. Jednak dopiero **kategorie** pozwalają nam na sprawne usystematyzowanie wprowadzanych treści. To dzięki kategoriom możemy prowadzić serwis zawierający więcej niż jeden dział, którego treści zmieniają się dynamicznie.

Tagi z kolei stanowią dodatkowy opis słów kluczowych wpisów. Częste stosowanie tych samych tagów pozwala użytkownikom na szybkie zlokalizowanie treści o podobnej tematyce w naszym serwisie.

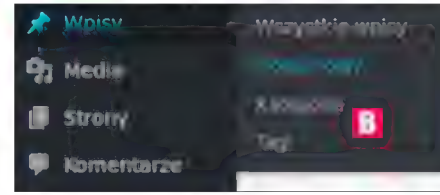

Obie taksonomie stanowią element ważny dla oceny naszej strony przez wyszukiwarki internetowe. Uważne i właściwe ich stosowanie może podnieść pozycję naszego serwisu w wynikach wyszukiwania.

C Media

WordPress pozwala na zarządzanie plikami multimedialnymi, które chcemy udostępnić w naszym serwisie w formie podręcznej biblioteki. Możemy tu przeglądać pliki umieszczone podczas dodawania nowych postów i stron, zarządzać ich opisami, miniaturami i dzielić się nimi poza serwisem, korzystając z linków bezpośrednich.

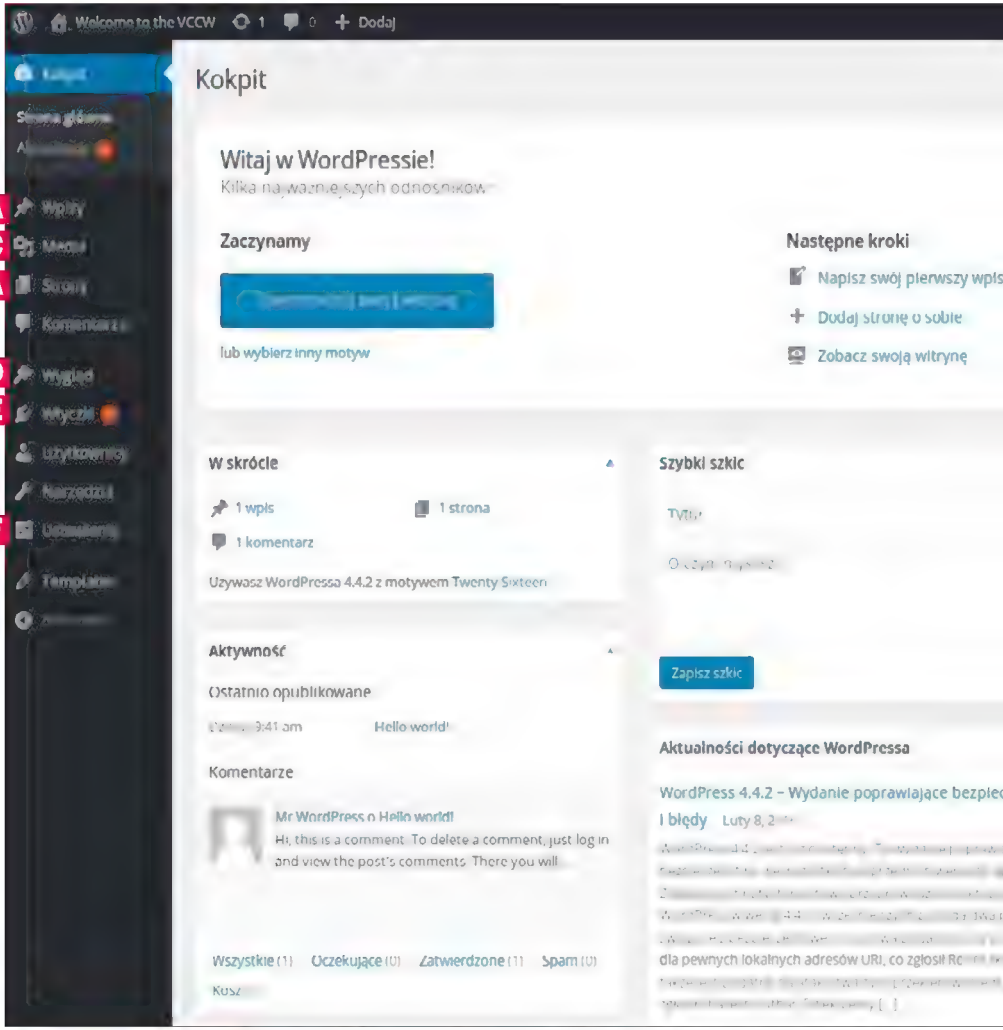

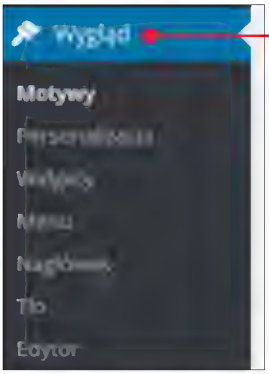

D Wygląd
Ta zakładka stanowi centrum, z którego zarządzać będziemy wyglądem naszej strony. Znajdziemy tu funkcje zmiany motywu naszej strony, jego personalizacji, zarządzania widgetami (dynamiczne i statyczne elementy strony, które umieszczamy w panelach bocznych), menu i nagłówkiem. Jest tu również **Edytor**, który pozwala na modyfikację plików szablonu z wykorzystaniem umiejętności programistycznych.

E Wtyczki
Społeczność stworzyła tysiące wtyczek, dzięki którym możemy rozszerzyć możli-

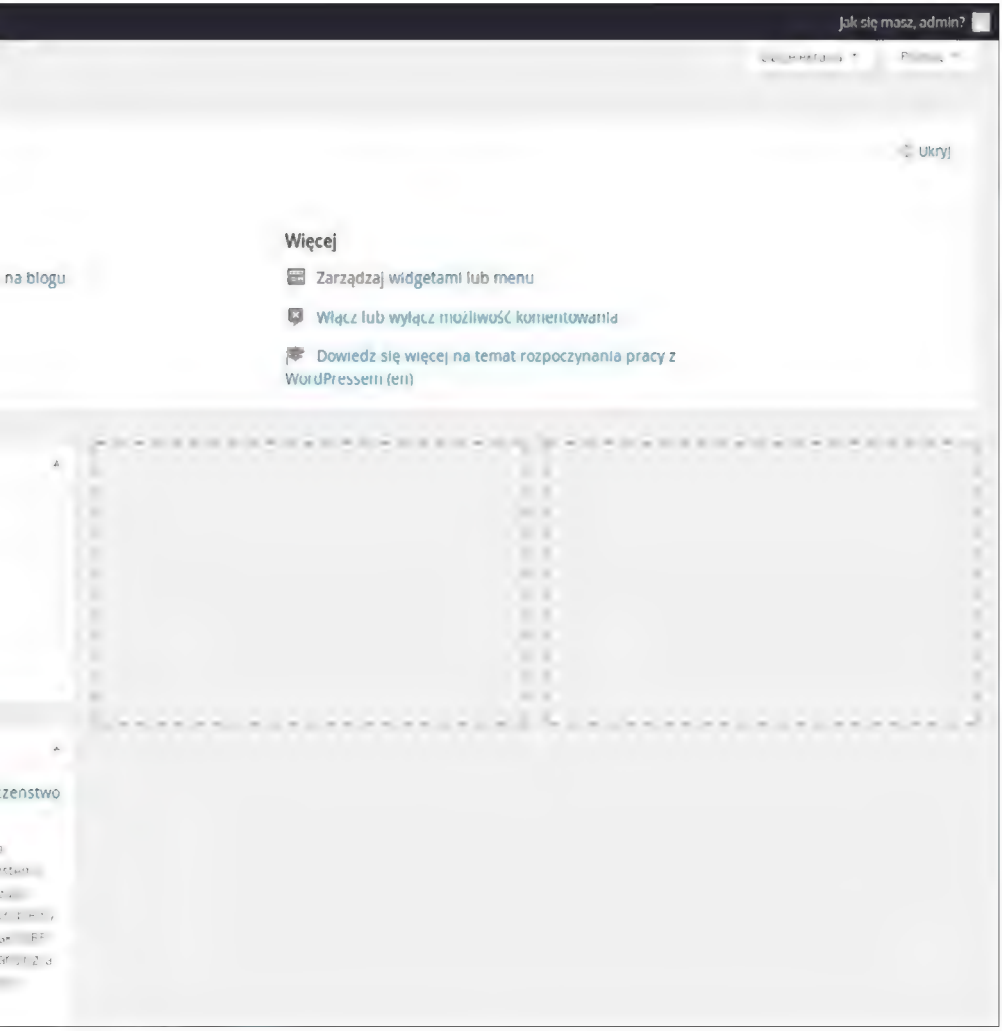

wości naszej strony o bardzo wiele funkcji znanych z profesjonalnych serwisów i usług. Opisy wielu z nich znajdziemy w rozdziale **3** – Przydatne rozszerzenia. Za pomocą zakładki **Wtyczki** możemy zarządzać zainstalowanymi w serwisie wtyczkami. Domyślnie lista wtyczek prezentuje nie tylko aktualnie działające rozszerzenia, ale również wyłączone i pozostawione do późniejszego ewentualnego wykorzystania.

Ustawienia

W tym miejscu definiujemy podstawowe ustawienia naszej strony. Możemy zmienić jej tytuł oraz hasło, wpłynąć na sposób wyświetlania postów, a także na wymagania związane z wprowadzaniem do serwisu komentarzy (związanych na przykład z obowiązkową rejestracją czy moderacją), możliwościami zdalnej publikacji (przez pocztę e-mail) oraz bezpośrednich odnośników, czyli reguł tworzenia przez WordPressa linków do naszych treści.

2 Pierwsze kroki w WordPressie

Czytelny interfejs i prostota obsługi to tylko jedna z wielu zalet WordPressa. W tym rozdziale nauczymy się rozszerzać możliwości standardowej instalacji

Z poprzedniego rozdziału dowiedzieliśmy się, że do WordPressa jest bardzo dużo motywów i wtyczek, zarówno bezpłatnych, jak i premium. W tym rozdziale przeczytamy, jak je instalować i na co zwracać uwagę. A także, czy i kiedy warto zdecydować się na wykorzystanie płatnego rozszerzenia oraz dlaczego wcale nie musimy tego robić, by prowadzić w pełni funkcjonalny serwis obsługujący tysiące użytkowników.
Dobre rozeznanie w katalogu dostępnych wtyczek i motywów nie wymaga wcale wysokiego poziomu zaawansowania. Poznamy podstawowe problemy i elementy, na które musimy zwracać uwagę, zanim zdecydujemy się na instalację kolejnego rozszerzenia. Większości zagrożeń i włamań da się uniknąć, rozważnie rozbudowując naszą stronę i zwracając uwagę na jej konfigurację. A tego właśnie nauczymy się, korzystając z tej książki.
Po zainstalowaniu wybranego motywu przystąpimy do uzupełniania naszej strony, utworzymy pierwsze strony i wpisy. Dostosujemy menu nawigacyjne i zadbamy o widgety i elementy, które będą poręcznymi narzędziami przeznaczonymi do nawigacji (i nie tylko) dla odwiedzających.

DROGOWSKAZ

2.1 Instalacja motywu s. 19
2.2 Popularne motywy – przewodnik s. 20
2.3 Instalacja wtyczek s. 26
2.4 Tworzymy pierwszy wpis s. 27
2.5 Tworzymy pierwszą stronę s. 28
2.6 Multimedia i galerie s. 29
2.7 Zarządzanie menu s. 30
2.8 Zarządzanie widgetami s. 31

2.1 Instalacja motywu

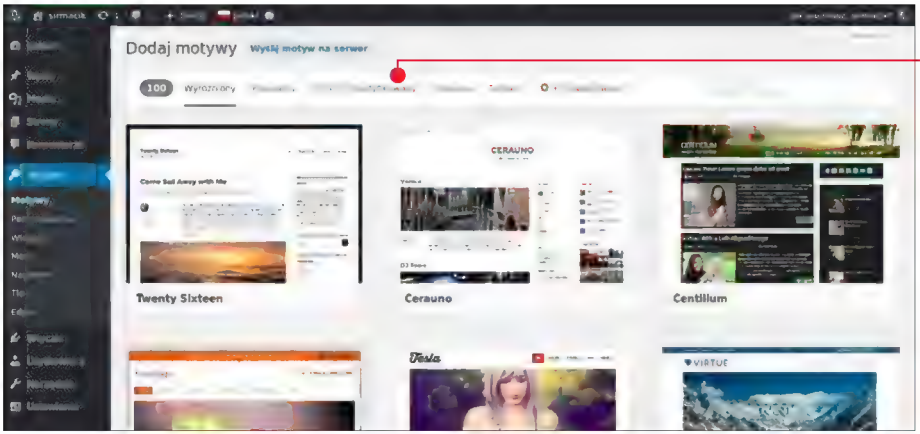

Motywy pozwalają na szybką, kompletną zmianę wyglądu serwisu. Wybierając spośród tysięcy gotowych pakietów, możemy szybko stworzyć bloga, fotograficzne portfolio lub serwis informacyjny. Motywy w WordPressie są gotowymi paczkami definiującymi wygląd i funkcjonalność (dodają na przykład funkcje social media) naszego serwisu WWW. Społeczność dostarcza tysiące paczek gotowych do pobrania i instalacji zupełnie za darmo. Czy są warte uwagi? Jak najbardziej! A dodatkowo WordPress tuż po instalacji zawiera kilka efektownych motywów przygotowanych przez profesjonalistów. Sprawdzą się świetnie w większości zastosowań.

1 W kokpicie naszego WordPressa znajdziemy zakładkę **Wygląd**, a na niej motywy. Po przejściu do tej zakładki zobaczymy już zainstalowane i gotowe do wykorzystania paczki.

2 Po kliknięciu na **Dodaj nowe** zobaczymy listę motywów wyróżnionych, popularnych, ostatnio modyfikowanych etc. Mamy również możliwość skorzystania z wyszukiwarki. Najechanie wskaźnikiem myszy na motyw ukaże nam opcje **Zainstaluj** i **Podejrzyj**, która przeniesie nas do funkcji demo oglądanego motywu.

3 Szukając motywu, zwracajmy uwagę na to, kto jest jego twórcą (starajmy się korzystać z paczek przygotowanych przez programistów, tworzących dużo wtyczek i mających wiele ocen i instalacji), poświęćmy też chwilę na lekturę recenzji użytkow-

ników, sprawdźmy daty publikacji i ostatniej modyfikacji (jeśli motyw jest od dawna nieaktualizowany, może nie działać dobrze z najnowszym wydaniem WordPressa) i oferowane przez paczkę funkcje. Informacje te uzyskamy, klikając na **Szczegóły**, **Podgląd** lub **Szczegóły motywu** po najechaniu kursorem na miniaturę motywu. Po instalacji zostanie wyświetlony ekran pozwalający włączyć motyw w serwisie bądź podejrzeć go na żywo. Funkcja ta wyświetli treści naszego serwisu oprawione świeżo zainstalowanym motywem, bez wprowadzania zmian w ustawieniach strony. Każdy motyw ma swoje właściwości i specyficzny zestaw funkcji, których dostosowanie najczęściej umożliwia przyjazny interfejs zlokalizowany na zakładce **Wygląd**, **Personalizacja**.

PŁATNE MOTYWY

Płatne motywy (premium) są popularnym rozwiązaniem stosowanym przez użytkowników biznesowych, chcących szybko stworzyć efektowny serwis. Zawierają dziesiątki gotowych elementów przygotowanych przez grafików, często w przystępnych cenach. Może się zdarzyć, że aby uruchomić taki serwis, potrzebna będzie pomoc programisty, ale by zainstalować motyw, często wystarcza kliknięcie na **Wyślij motyw na serwer**.

2.2 Popularne motywy – przewodnik

Wiemy już, że ekosystem WordPressa dostarcza tysiące darmowych motywów. Zdaje się więc, że wybór jednego z nich dla naszego serwisu nie powinien przysparzać problemów. Jednak nie każdy motyw jest odpowiedni do tego, by na nim budować swoją stronę. Zapoznajmy się z najpopularniejszymi szablonami i dowiedzmy się, na co poza wyglądem zwracać uwagę podczas wyboru.

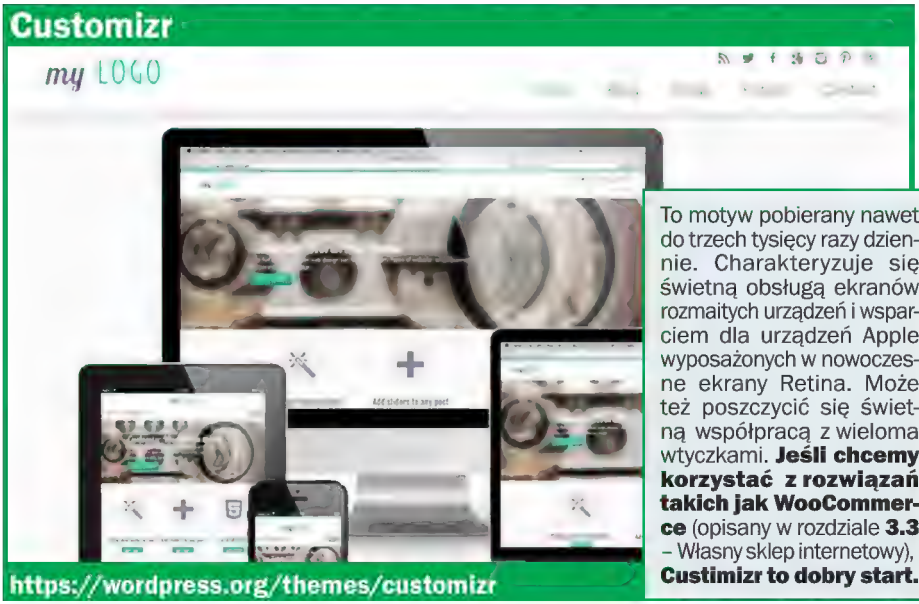

To motyw pobierany nawet do trzech tysięcy razy dziennie. Charakteryzuje się świetną obsługą ekranów rozmaitych urządzeń i wsparciem dla urządzeń Apple wyposażonych w nowoczesne ekrany Retina. Może też poszczycić się świetną współpracą z wieloma wtyczkami. **Jeśli chcemy korzystać z rozwiązań takich jak WooCommerce** (opisany w rozdziale **3.3** – Własny sklep internetowy), **Custimizr to dobry start.**

Alexandria

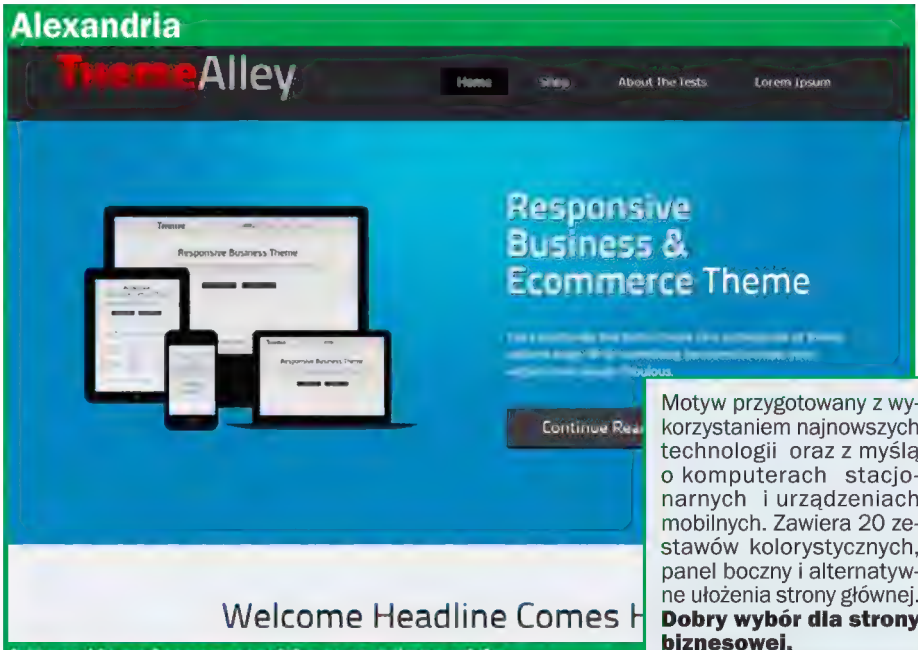

https://wordpress.org/themes/alexandria

Motyw przygotowany z wykorzystaniem najnowszych technologii oraz z myślą o komputerach stacjonarnych i urządzeniach mobilnych. Zawiera 20 zestawów kolorystycznych, panel boczny i alternatywne ułożenia strony głównej. **Dobry wybór dla strony biznesowej.**

Virtue

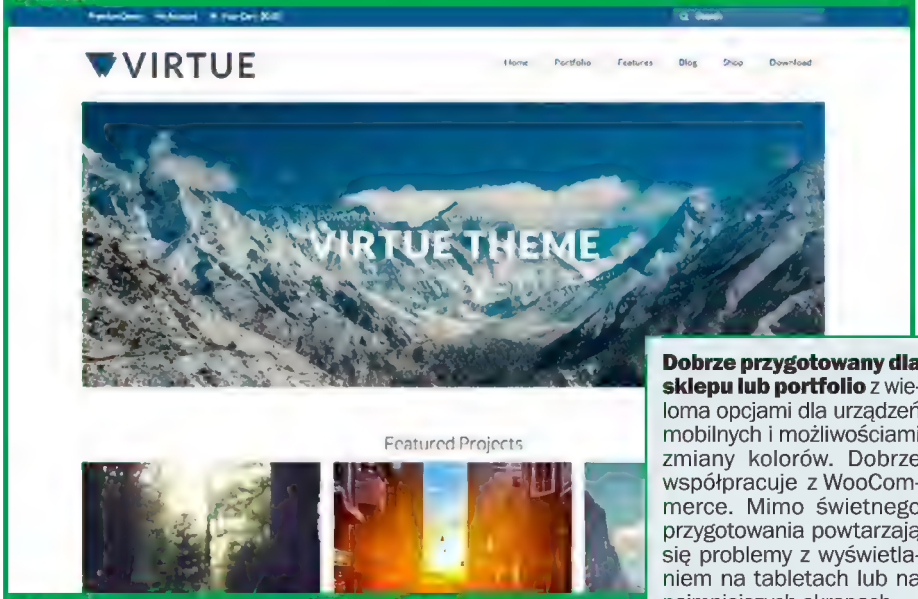

https://wordpress.org/themes/virtue

Dobrze przygotowany dla sklepu lub portfolio z wieloma opcjami dla urządzeń mobilnych i możliwościami zmiany kolorów. Dobrze współpracuje z WooCommerce. Mimo świetnego przygotowania powtarzają się problemy z wyświetlaniem na tabletach lub na najmniejszych ekranach.

Medicine

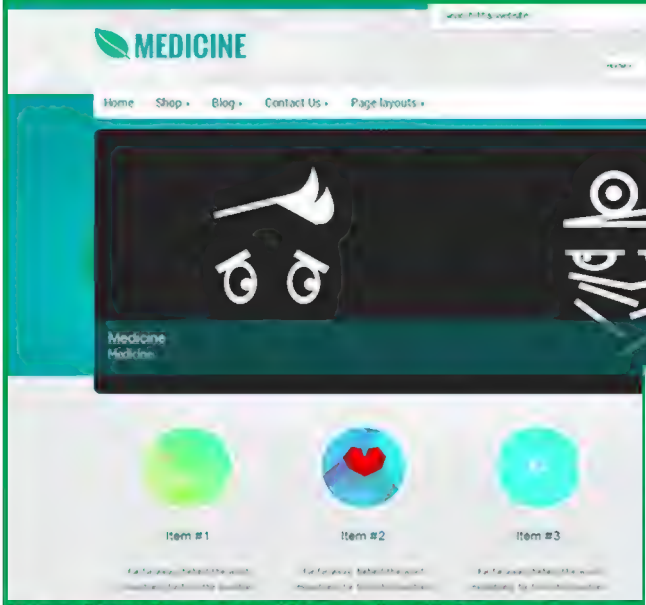

https://wordpress.org/themes/medicine

Motyw **świetnie przygotowany dla początkujących** użytkowników, dobrze współpracuje z urządzeniami mobilnymi. Oferuje dużo opcji związanych z układem strony oraz możliwość dostosowania bez wchodzenia do kokpitu WordPressa, co jest warte wyróżnienia.

Responsive

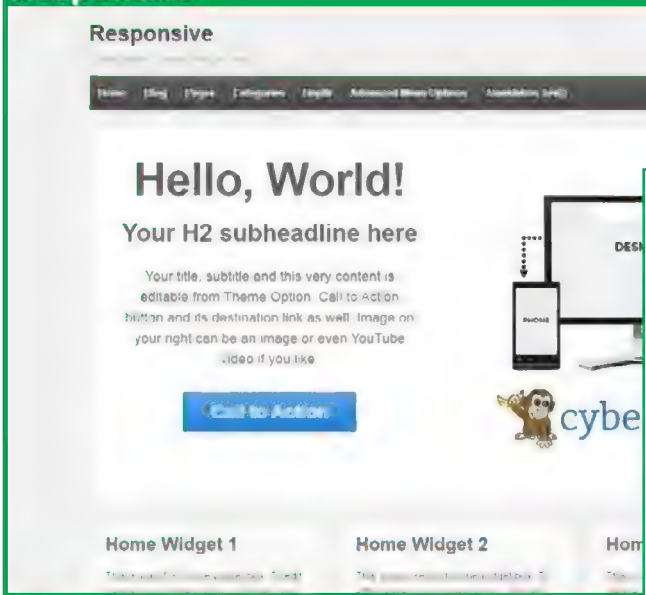

https://wordpress.org/themes/responsive

Dziewięć szablonów stron, sześć wariantów układu strony głównej, wiele dodatkowych opcji ułatwiających konfigurację i umieszczenie na stronie naszego logo. Kompatybilny z WooCommerce, WPML (wtyczka premium służąca do obsługi wielu języków). Wspiera ekrany Retina i jest w pełni zgodny ze standardami tworzenia wysokiej jakości stron intrnetowych. Przetłumaczony na ponad 45 języków stanowi **świetny wybór dla strony biznesowej, sklepu lub serwisu.**

Pinboard

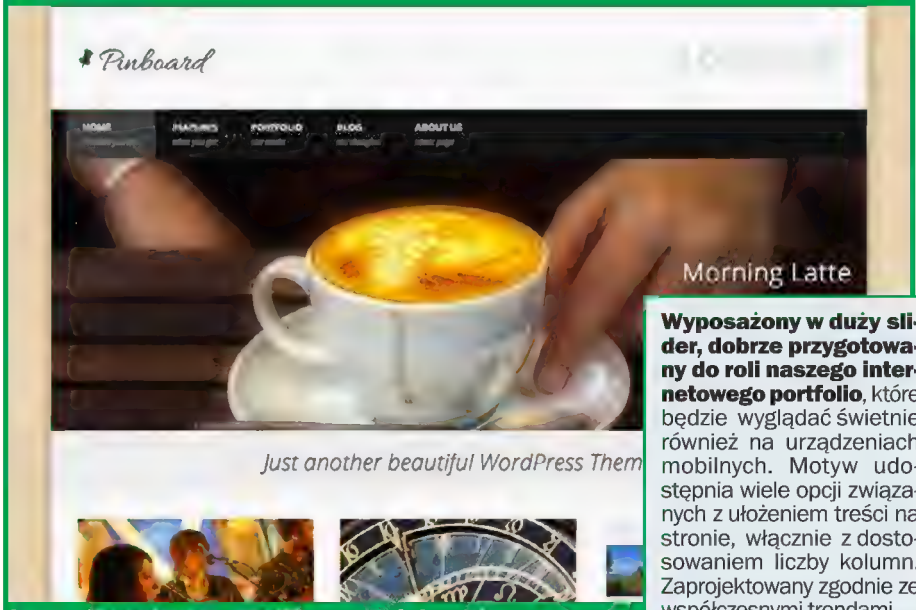

Wyposażony w duży slider, dobrze przygotowany do roli naszego internetowego portfolio, które będzie wyglądać świetnie również na urządzeniach mobilnych. Motyw udostępnia wiele opcji związanych z ułożeniem treści na stronie, włącznie z dostosowaniem liczby kolumn. Zaprojektowany zgodnie ze współczesnymi trendami.

https://wordpress.org/themes/pinboard

Designfolio

Motyw dla ludzi kreatywnych, zaprojektowany jako portfolio. Wiele przygotowanych wariantów układu oraz pól na widgety. Dobrze zoptymalizowany pod kątem wyświetlania na urządzeniach mobilnych. Dostarcza pięć widgetów przygotowanych przez twórców motywu, może jednak wydawać się nieco staromodny.

https://wordpress.org/themes/designfolio

Vantage

Klasyczny motyw biznesowy ze wsparciem dla WooCommerce, sliderem oraz funkcją PageBuilder. Dobrze wygląda na urządzeniach mobilnych, **sprawdzi się jako sklep internetowy lub strona naszej firmy.**

https://wordpress.org/themes/vantage

Athena

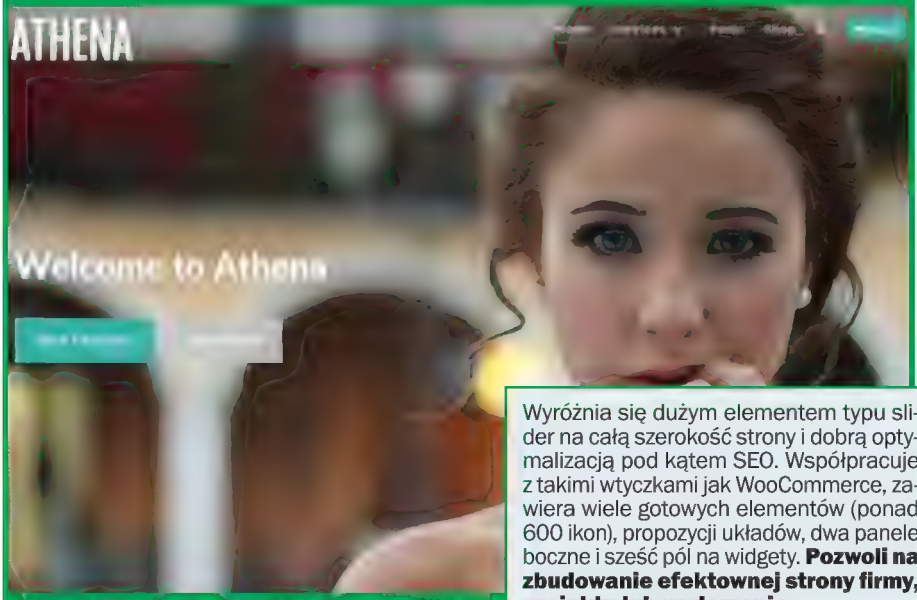

Wyróżnia się dużym elementem typu slider na całą szerokość strony i dobrą optymalizacją pod kątem SEO. Współpracuje z takimi wtyczkami jak WooCommerce, zawiera wiele gotowych elementów (ponad 600 ikon), propozycji układów, dwa panele boczne i sześć pól na widgety. **Pozwoli na zbudowanie efektownej strony firmy, projektu lub wydarzenia.**

https://wordpress.org/themes/athena

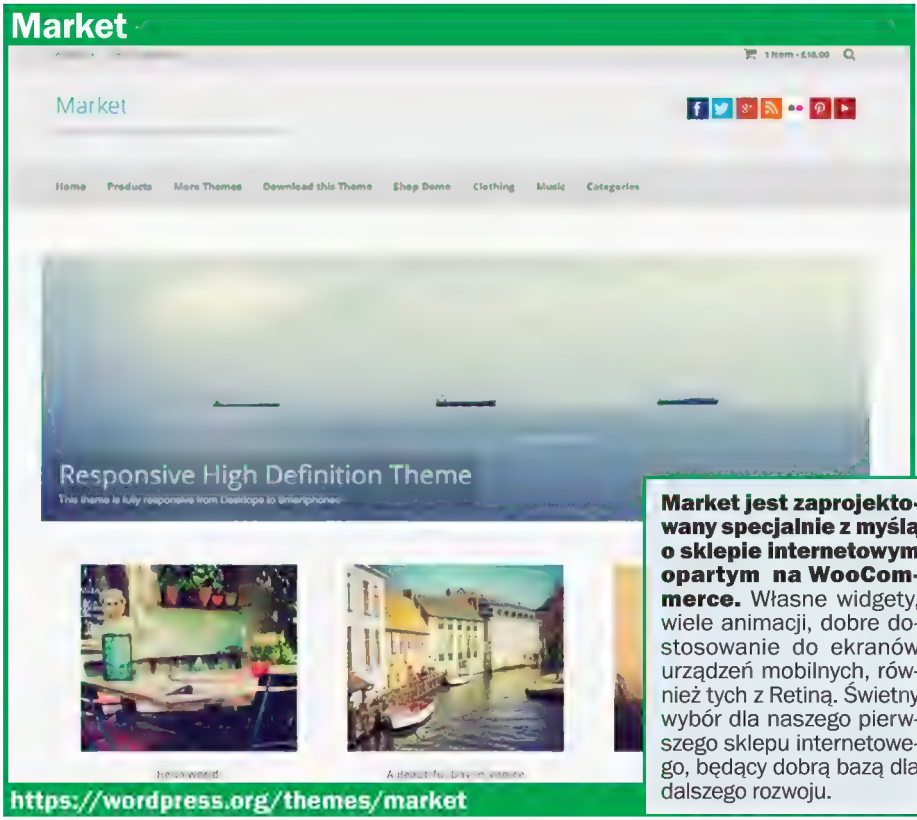

Market jest zaprojektowany specjalnie z myślą o sklepie internetowym opartym na WooCommerce. Własne widgety, wiele animacji, dobre dostosowanie do ekranów urządzeń mobilnych, również tych z Retiną. Świetny wybór dla naszego pierwszego sklepu internetowego, będący dobrą bazą dla dalszego rozwoju.

Gdzie szukać dalej?

- **Theme directory** (**https://wordpress.org/themes**) – podstawowe źródło darmowych motywów, zawiera wiele możliwości filtrowania.
- **Zestawienia online** (na przykład **https://colorlib.com/wp/free-wordpress-themes**). Przygotowywane co roku i częściej stanowią świetne źródło informacji o obecnych trendach w rozwoju serwisów opartych na WordPressie. Często zawierają również opisy motywów, przygotowanych przez studia graficzne, które dostępne są za darmo, lecz nie zostały udostępnione w Theme Directory.
- **WPMU DEV** (**https://premium.wpmudev.org**) – profesjonalna firma zajmująca się wspieraniem użytkowników WordPressa. Po wykupieniu ich usług możemy korzystać ze wsparcia wysoko cenionych specjalistów. Strona nie tylko udostępnia płatną usługę, ale jest też nieprzebranym źródłem cennych informacji, zestawień i wskazówek dotyczących rozwijania swojej strony opartej na WordPressie.
- **Themeforest** (**http://themeforest.net**) – bardzo popularne źródło płatnych motywów, oferujące zestawy wielu układów gotowych grafik i elementów na każdą okazję i do każdego zastosowania. W większości przygotowywane przez profesjonalnych grafików i zgodne z najnowszymi trendami.
- **Studia zajmujące się designem** – wiele firm oferujących usługi graficzne tworzy gotowe motywy, które dostępne są za dar-

mo lub za dodatkową opłatą, z reguły ich strony pozwalają na bezpośredni zakup wybranych motywów.

- **Wpbeginner** (**www.wpbeginner.com**) – serwis przygotowywany dla początkujących użytkowników WordPressa. Zawiera wiele wskazówek, poradników oraz ofert dla swoich czytelników (włącznie z kuponami zniżkowymi na zakup usług premium takich jak wtyczki (**www.wpbeginner.com/section/wp-plugins-2**) czy motywy (**www.wpbeginner.com/section/wp-themes**) u ich twórców.

UWAGA!

Serwisy takie jak na przykład ThemeForest są bardzo popularne i korzysta z nich wiele osób. Nie jest to jednak rozwiązanie, które ze stuprocentową pewnością pozwoli nam na kompletne obcięcie kosztów wydanych na design naszego serwisu. Dostosowanie zakupionych tam motywów często jest równie kosztowne, jak wykonanie własnego motywu od zera we współpracy z zajmującą się tym firmą. A to, że dany motyw jest płatny, niestety, nie jest żadnym gwarantem jakości. Zakupione motywy często zaskakują niedbałym wykonaniem i rzadko spotykanymi technologiami (trudno wtedy znaleźć specjalistę, który nam pomoże).

2.3 Instalacja wtyczek

Przygotowane przez społeczność rozszerzenia pozwalają na rozwinięcie możliwości naszej strony o funkcje znane z profesjonalnych serwisów i usług. Dowiedzmy się, jak instalować wtyczki i na co zwracać uwagę podczas wyboru.

Dostęp do przygotowanych przez społeczność rozszerzeń możemy zdobyć przez zakładkę **Wtyczki**. Pierwsze, co zobaczymy, to lista tych, które zostały już zainstalowane w naszej stronie. Chcąc zainstalować coś nowego, klikamy na **Dodaj nową**. Zobaczymy listę wtyczek polecanych i popularnych oraz będziemy mieli możliwość ich wyszukiwania – przydatną, jeśli wiemy już, jakie funkcje chcemy dodać do naszego serwisu. Każda wtyczka zawiera krótki opis, informacje o autorze, dacie ostatniej aktualizacji, liczbie aktywnych instalacji oraz o zgodności wtyczki z wykorzystywaną przez nas wersją WordPressa. Są to elementy, na które szczególnie musimy zwracać uwagę,

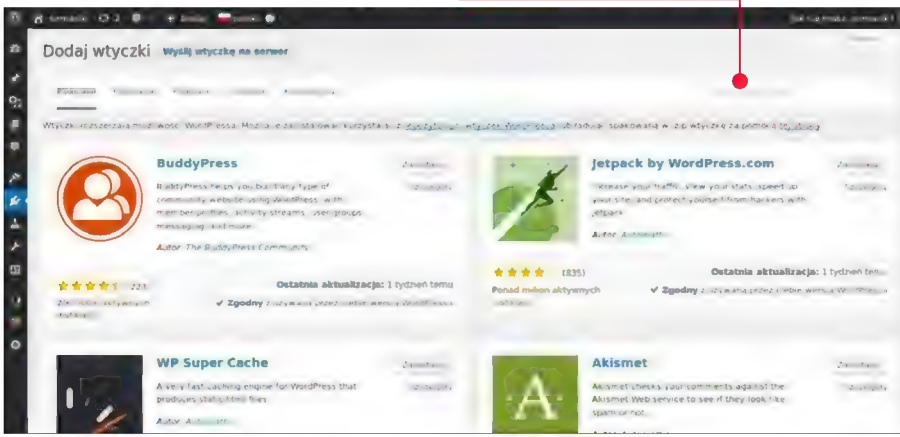

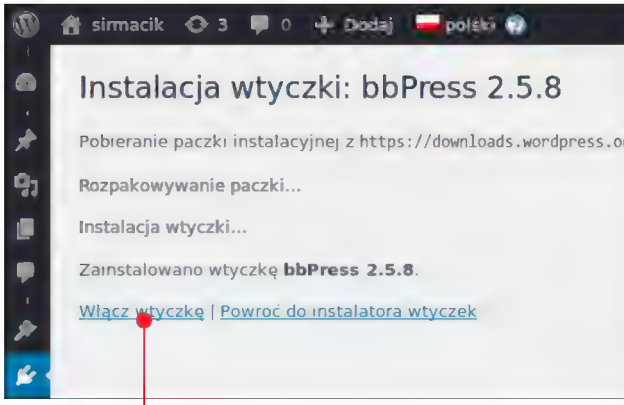

Klikając na **Zainstaluj**, rozpoczynamy proces umieszczania wtyczki na naszym serwerze. Teraz WordPress pobierze ją z repozytorium i umieści we właściwym katalogu. Po zakończeniu tego procesu zostaniemy zapytani, czy chcemy włączyć świeżo zainstalowane rozszerzenie ●. Nie musimy go włączać, jeśli nie chcemy danej funkcji wykorzystywać od razu. Korzystanie z funkcji włączania i wyłączania wtyczek pozwala nam również na testowanie kilku rozwiązań wprowadzających te same możliwości jednocześnie. Możemy wymieniać aktywne wtyczki bez potrzeby każdorazowego pobierania i rozpakowywania ich na serwerze. Gdy wtyczka, którą chcemy zainstalować została nam dostarczona w postaci archiwum ZIP wystarczy kliknąć na **Wyślij wtyczkę na serwer** i wskazać wybrany przez nas plik. Proces instalacji nastąpi automatycznie. Skorzystamy z tej funkcji po zakupie płatnej wtyczki, bądź ściągnięciu jej ze strony rozszerzenia poza interfejsem WordPress

wybierając nasze rozwiązanie. Dobrze jest również kliknąć na **Szczegóły**. Dzięki temu możemy od razu ocenić jakość przygotowanej przez programistów dokumentacji i ich chęć do współpracy przy usuwaniu błędów oraz sprawdzić oceny użytkowników wtyczki.

UWAGA!

Zawsze trzeba zwracać uwagę na to, by wtyczka, którą instalujemy, miała wiele aktywnych instalacji, dobre oceny i była często aktualizowana.

2.4 Tworzymy pierwszy wpis

Ten dynamiczny element strony ma wiele zastosowań, może służyć zarówno do prowadzenia bloga, jak i wprowadzania treści wielu działów dużego serwisu.

1 Aby dodać nowy wpis, przechodzimy do sekcji **Wpisy**, **Dodaj nowy** ●. W formularzu dodawania wpisu podajemy tytuł naszej aktualności, a następnie uzupełniamy jej treść. WordPress udostępnia w tym miejscu edytor zawierający funkcje znane nam z programu Microsoft Word. Pozwala między innymi na: wytłuszczenie tekstu, modyfikację jego koloru oraz utworzenie struktury tekstu za pomocą nagłówków i wcięć. Kiedy chcemy umieścić w treści naszego posta film z serwisu YouTube lub inny dynamiczny element, wystarczy, że po znaku nowej linii wkleimy jego link. Wyświetlając wpis, WordPress automatycznie

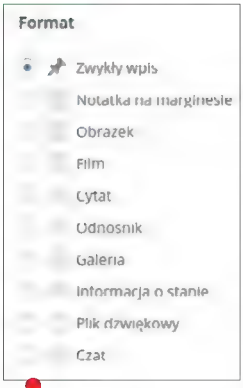

wstawi i wyświetli cały wymagany kod. Lista obsługiwanych serwisów obejmuje: YouTube, Vimeo, Twitter, Spotify, Tumblr, Scribd, SoundCloud i wiele innych. Pełną listę znajdziemy w dokumentacji WordPressa poświęconej tej funkcji (**https://codex.wordpress.org/Embeds#Okay.2C_So_What_Sites_Can_I_Embed_From.3F**). Dodatkowo, korzystając z menu znajdującego się po prawej stronie okna, możemy wskazać format wpisu. Ich lista zależna jest od tego, które z nich udostępnia nasz szablon. Wybrany format sygnalizuje WordPressowi, by wyświetlił go w sposób, który lepiej eksponuje dany rodzaj treści.

2 Po zakończeniu edycji możemy dodać do aktualności obraz wyróżniający (klikamy na **Wstaw obrazek wyróżniający** na dole panelu po prawej), który wyświetli się obok posta w widoku kategorii i w jej treści. Możemy wysłać do serwisu nowy plik lub wykorzystać plik z biblioteki multimediów.

3 Do posta dodajemy też właściwą kategorię, na przykład **aktualności** lub **wydarzenia**. Opisujemy również jego zawartość słowami kluczowymi (tagi), na przykład: **Polska**, **polityka**, **porada**, **GIMP**, **WordPress**. Dodając kolejne posty, pamiętajmy o ponownym używaniu wprowadzonych wcześniej tagów.

4 Po zakończeniu klikamy na **Opublikuj**, co spowoduje zapisanie naszej pracy i umieszczenie wpisu w serwisie. Panel zawierający przycisk **Opublikuj** ma też kilka innych funkcji. Edytując datę publikacji, możemy zaplanować publikację nowego wpisu, wprowadzając w ten sposób do swojej pracy narzędzia wykorzystywane w profesjonalnych redakcjach. W każdym momencie pracy z nową treścią możemy skorzystać z funkcji podglądu zmian oraz zapisu szkicu. Pozwala nam to na przerwanie pracy i wrócenie do niej później. WordPress tworzy również kopie samodzielnie i pozwala w dowolnym momencie przywrócić poprzednią wersję treści.

2.5 Tworzymy pierwszą stronę

Drugim podstawowym typem treści WordPressa są strony. Za ich pomocą publikujemy stałe elementy naszego serwisu, takie jak **Kontakt** czy **O nas**. Strony różnią się od wpisów rodzajem przechowywanych treści. Często posiadają znacznie bardziej rozbudowaną strukturę, a ich zawartość raczej się nie zmienia (z wyjątkiem aktualizacji). Za ich pomocą budujemy stałe elementy serwisu. W sekcji **Strony** możemy dodać zarówno nową stronę, jak i dokonać edycji tych już obecnych w serwisie. Edycja treści odbywa się w taki sam sposób, jak edycja wpisów (patrz – Tworzymy pierwszy wpis). W przeciwieństwie do wpisów strony dają możliwość edycji hierarchii, co pozwala na strukturyzowanie i uporządkowanie stałych treści serwisu do dalszej pracy. Interfejs edycji strony pozwala nam również na wybór jej szablonu. Wiele motywów udostępnia kilka widoków, za pomocą których możemy prezentować nasze treści. Mowa tu nie tylko o widoku w „pełnej szerokości" – bez jednego lub obu

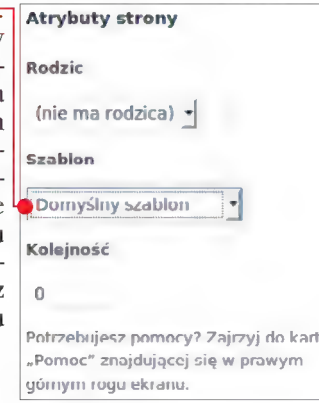

paneli bocznych. Często motywy dostarczają osobne widoki przygotowane dla strony głównej lub kontaktowej, które zawierają odpowiednie dla stron o tych funkcjach bloki oraz układ.

Podobnie jak w przypadku wpisów, wszelkie modyfikacje, które wprowadzamy, poddawane są tworzeniu kopii zapasowych z możliwością powrotu do poprzedniej wersji.

2.6 Multimedia i galerie

Multimedia to nie tylko obrazy i filmy, możemy udostępnić naszym użytkownikom również archiwa i dokumenty elektroniczne, a cały pakiet zdjęć umieścić jako galerię. Serwis oparty na WordPressie pozwala na publikowanie materiałów do pobrania (zdjęcia, nagrania audio i wideo, dokumenty elektroniczne, skompresowane archiwa). Główny interfejs zarządzania multimediami znajduje się w zakładce **Media**, **Dodaj nowe** w lewym panelu nawigacyjnym WordPressa. Za pomocą interfejsu wybieramy właściwe dokumenty. Zostaną one wysłane na serwer, po czym w dolnej części okna pojawią się informacje o stanie oraz zakończeniu transferu. Jednak media możemy dodawać również w oknie edycji danego wpisu bądź strony – umieszczając je bezpośrednio w tworzonej właśnie treści.

Zarządzamy multimediami

1 Podczas edycji wpisu (zakładka **Wpisy**, **Dodaj nowy** w lewym menu nawigacyjnym kokpitu) klikamy na **Dodaj medium**.

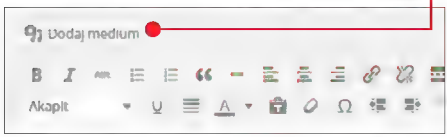

2 W wyświetlonym oknie otrzymujemy możliwość wstawienia obrazu z naszego komputera lub biblioteki multimediów. Po wybraniu pliku klikamy na **Wstaw do wpisu**.

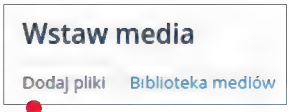

Tworzymy galerię

Większą liczbę zdjęć możemy zamieścić w postaci galerii zdjęć, która zostanie wyświetlona w treści wpisu lub strony w formie opisanej przez wybrany dla naszego serwisu motyw.

1 Po kliknięciu na **Dodaj medium** wybieramy opcję **Utwórz galerię**.

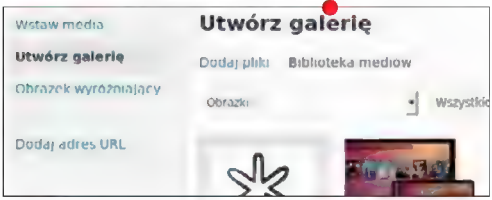

2 Podobnie jak w przypadku pojedynczego obrazu wybieramy zdjęcia do galerii z naszego komputera lub biblioteki multimediów i klikamy na **Stwórz nową galerię**. Możemy przesłać wszystkie zdjęcia jednocześnie.

3 Po zakończeniu transferu dostajemy możliwość zarządzania kolejnością zdjęć w galerii, dodania do każdego z nich podpisu oraz zmiany ustawień ogólnych, takich jak liczba kolumn. Przycisk **Wstaw galerię** umieści ją w treści wpisu.

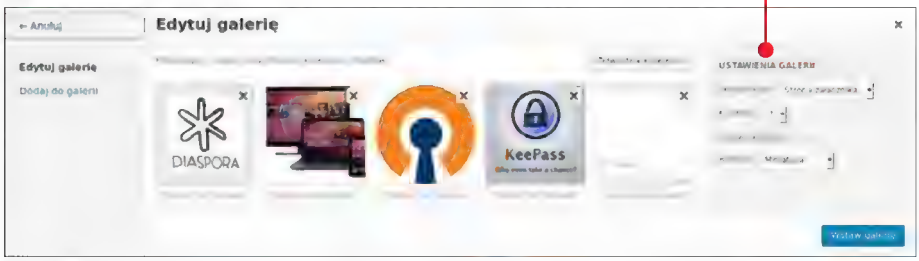

2.7 Zarządzanie menu

Budowanie menu to odpowiedzialne zadanie. Tu możemy zdefiniować ścieżkę, którą użytkownik będzie poruszał się po naszym serwisie. Na szczęście twórcy WordPressa zadbali, byśmy tworząc menu, czuli się jak przy układaniu klocków lego. Menu stanowi podstawowe narzędzie do nawigacji po stronie, powinniśmy zatem poświęcić mu szczególną uwagę i zadbać o to, by nie zarzucić odwiedzającego zbyt szczegółowymi konstrukcjami, w których nie będzie mógł się zorientować. Warto tu również pamiętać o tych, którzy korzystają z urządzeń mobilnych. Wielopoziomowe menu i urządzenia mobilne niezbyt dobrze ze sobą współpracują. Starajmy się zatem skonstruować menu, które pozwoli odwiedzającemu przenieść się w najważniejsze miejsca naszej strony jednym kliknięciem.

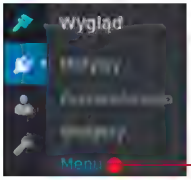

1 Przechodzimy do zakładki **Wygląd**, **Menu**. Odwiedzając to miejsce po raz pierwszy, szybko zauważymy, że nie mamy jeszcze żadnego menu, a WordPress przecież już coś na stronie wyświetla. Twórcy zadbali o to, żebyśmy mogli przystąpić do publikacji jak najszybciej i nie musieli zaprzątać sobie głowy takimi szczegółami, jak nawigacja. W związku z tym domyślnie wyświetlana będzie strona główna (zawierająca wpisy) i wszystkie strony najwyższego poziomu.

2 By zmienić sposób działania menu, tworzymy nowe. Wprowadzamy jego nazwę i klikamy na **Utwórz menu**. Od teraz możemy dodawać do niego nowe elementy. W naszym menu może znaleźć się kilka typów treści. Możemy dodać linki do utworzonych przez nas stron, kategorii wpisów, poszczególnych wpisów i własnych odnośników (tu poza nazwą wyświetlaną dodajemy też adres WWW).

3 By dodać elementy do menu, zaznaczamy je w jednym z dostępnych po lewej stronie obszarów i klikamy na **Dodaj do menu**. Przeciągając i upuszczając elementy, możemy zarządzać ich kolejnością oraz hierarchią.

Przeciągnięcie elementu trochę w prawo spowoduje umieszczenie go na niższym poziomie. Pamiętajmy, że wprowadzanie menu wielopoziomowych często źle wpływa na korzystanie z serwisu na urządzeniach mobilnych.

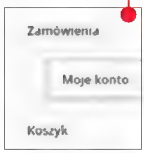

4 Na koniec w sekcji **Ustawienia menu** wskazujemy położenie motywu. Znajdziemy tu wszystkie miejsca dla menu przygotowane przez twórcę używanego przez nas motywu. Wybieramy jedno bądź wiele z nich, zaznaczając je. Możemy też nie wybierać żadnego. Menu mogą być wyświetlane jako widget (patrz – Zarządzanie widgetami).

5 Klikamy na **Zapisz menu**. Po odświeżeniu strony powinniśmy zobaczyć wprowadzone przez nas poprawki.

2.8 Zarządzanie widgetami

Te dynamiczne lub statyczne elementy strony umieszczamy najczęściej w panelu bocznym lub stopce naszej strony. Widgety to świetne narzędzia do umieszczania treści, które mają być zawsze pod ręką, łatwo dostępne dla odwiedzającego.
W wypadku zarządzania widgetami mamy do czynienia z oknem, które niewiele się różni od okna edycji menu.

1 Po lewej stronie okna znajdziemy listę dostępnych klocków, czyli widgetów, które dostarcza nam WordPress. Możemy wprowadzać do serwisu kolejne klocki, instalując w tym celu odpowiednie wtyczki. Podstawowe widgety obejmują statyczne bloki tekstu, chmurę tagów posortowaną według najczęściej używanych w naszych wpisach, listę kategorii, archiwum wpisów w postaci wygodnego kalendarza, meta (lista linków promujących WordPressa oraz link do panelu administracyjnego), najnowsze komentarze, najnowsze wpisy, listę stron w serwisie, wyszukiwanie, własne menu, RSS (lista wpisów z wybranego przez nas kanału RSS innego serwisu).

2 Po prawej stronie znajdziemy listę miejsc, w których możemy umieszczać nasze widgety. Z reguły twórcy motywów dbają w nazewnictwie o to, żebyśmy bez problemu byli w stanie zorientować się, gdzie znajduje się dany blok widgetów.

3 Przeciągamy i upuszczamy wybrany przez nas widget. Początkowo klocek zostanie wyświetlony jako rozwinięty, ukazując nam możliwości dostosowania go.

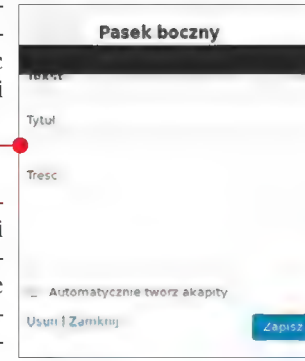

4 Po dostosowaniu opcji klikamy na zapisz. Spowoduje to wprowadzenie zmian w serwisie, które zobaczymy po odświeżeniu widoku serwisu z perspektywy odwiedzającego.

5 Możemy modyfikować zarówno kolejność, jak i umiejscowienie klocków z widgetami, przeciągając je i upuszczając we właściwe miejsce. Zmiana tego elementu strony nie wymaga osobnego zapisywania. Zaraz po upuszczeniu zostanie ona wprowadzona w serwisie.

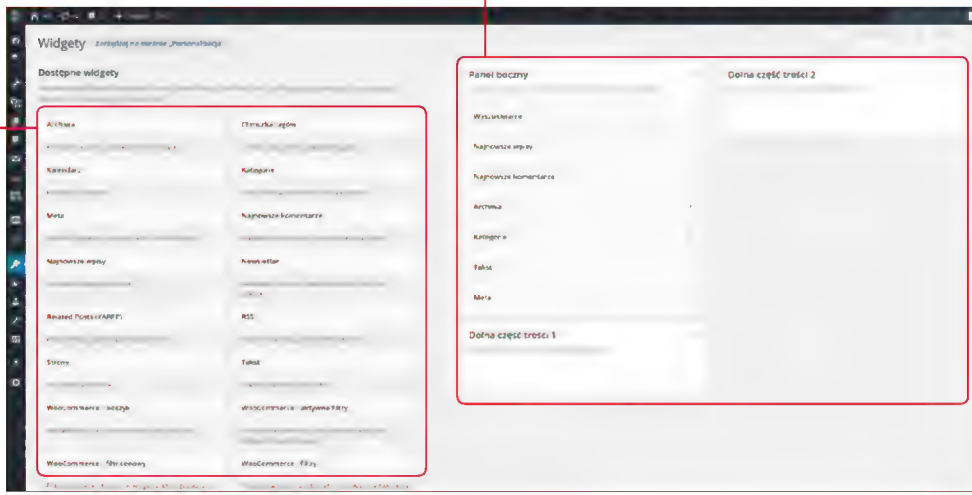

3 Przydatne rozszerzenia

Ekosystem WordPressa dostarcza tysiące darmowych rozszerzeń. Dzięki przedstawionym tu wtyczkom samodzielnie zrealizujemy wiele funkcji znanych z drogich komercyjnych rozwiązań

Rozdział poświęcony przydatnym rozszerzeniom został pomyślany jako książka adresowa tego przeogromnego repozytorium, w którym bez pomocy trudno jest się odnaleźć. Oczywiście, nie da się opisać wszystkich rozszerzeń. Wiele z nich zresztą pokrywa się zakresem swoich funkcji. Nie wszystkie są też niezbędne. Przyjrzyjmy się więc tym najciekawszym pod względem nie tylko dostarczanych funkcji, ale również sposobu ich wykonania. Dzięki temu szybko zorientujemy się, na co powinniśmy zwracać uwagę we własnych poszukiwaniach. Pamiętajmy również o tym, by przeglądając repozytorium wtyczek, stosować zasady przedstawione w rozdziale **2**. Wiele wtyczek pochodzących od mało znanych deweloperów może zawierać luki bezpieczeństwa. Są też wtyczki porzucone przez twórców. Znani programiści dbają wprawdzie o swoją markę, pamiętajmy jednak, że nie daje to nigdy stuprocentowej gwarancji, na podstawie której możemy pociągnąć twórcę wtyczki do odpowiedzialności, jeśli coś pójdzie nie tak. Wyjątkiem są wtyczki premium. Zdarzają się sytuacje, gdy poszukiwana przez nas funkcja realizowana jest jedynie przez mało znaną wtyczkę i początkującego dewelopera. Możemy go wspierać, zgłaszając błędy, problemy i propozycje rozwoju – nieraz to wystarczający motor, by pchnąć sprawy w pomyślnym dla nas kierunku. Przyjrzyjmy się więc najciekawszym rozszerzeniom.

DROGOWSKAZ

3.1 Formularze kontaktowe z Contact Form 7 s. 33
3.2 Poprawiamy wyświetlanie zdjęć s. 36
3.3 Własny sklep internetowy s. 37
3.4 Informujemy o wykorzystaniu plików cookies s. 39
3.5 Warunkowe wyświetlanie widgetów s. 41
3.6 Poprawiamy czytelność strony s. 42
3.7 Prezentacja powiązanych treści s. 45
3.8 Łatwy powrót do początku strony s. 46
3.9 Uruchamiamy własny newsletter s. 48
3.10 Tabele w treści s. 51
3.11 Oznaczamy typy mediów do pobrania s. 52
3.12 Wyłączamy komentarze s. 53
3.13 Zarządzanie redakcją s. 54
3.14 Serwis tylko dla zalogowanych s. 56
3.15 Przydatne modyfikacje konfiguracji s. 56
3.16 Zanim zmodyfikujemy motyw s. 57

3.1 Formularze kontaktowe z Contact Form 7

Contact Form 7 (CF7) to najpopularniejszy dodatek pozwalający na szybkie stworzenie efektownych i prostych formularzy kontaktowych. W tym rozdziale dowiemy się, jak je dodawać i rozwijać, uzupełniając o przydatne funkcje. Ten właśnie plugin jest polecany ze względu na popularność, prosty interfejs, bogate możliwości oraz wiele rozszerzeń stworzonych nie tylko przez twórcę wtyczki, ale również jej użytkowników. Dzięki Contact Form 7 już po kilku kliknięciach możemy w dowolnym miejscu naszej strony umieścić w pełni funkcjonalny formularz kontaktowy, stronę konkursową z quizem i znacznie więcej elementów tego typu. Nowe rozszerzenia możemy instalować przez kokpit (zakładka **Wtyczki**, **Dodaj nową**) lub wysyłając na serwer plik pobrany ze wskazanego w opisie wtyczki adresu (przycisk **Wyślij motyw na serwer** we wspomnianej zakładce). Więcej o instalacji wtyczek na stronie 26.

1 Po zainstalowaniu i włączeniu dodatku **Contact Form 7** (**https://pl.wordpress.org/plugins/contact-form-7/**) przechodzimy do działu **Formularze** w kokpicie WordPressa.

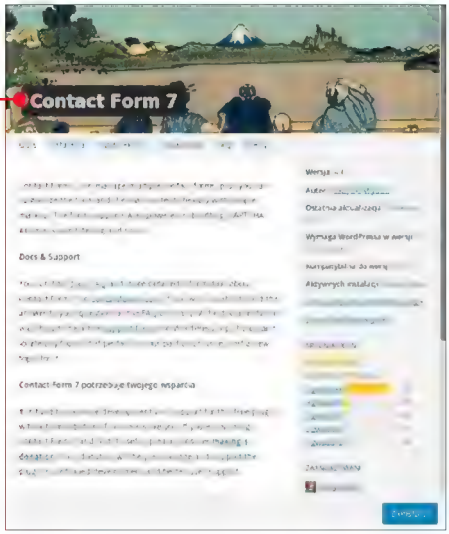

2 Znajdziemy tam przykładowy formularz, który stanowi doskonałą bazę do dalszych działań. Otwieramy go do edycji.

3 Zostaniemy przeniesieni do edytora formularzy. Szybko zauważymy, że edycja formularza wymaga pewnej znajomości kodu HTML, jednak nie ma się czego obawiać. Wystarczy, że dla kolejnych elementów naszego własnego formularza będziemy powielać pokazany przykład.

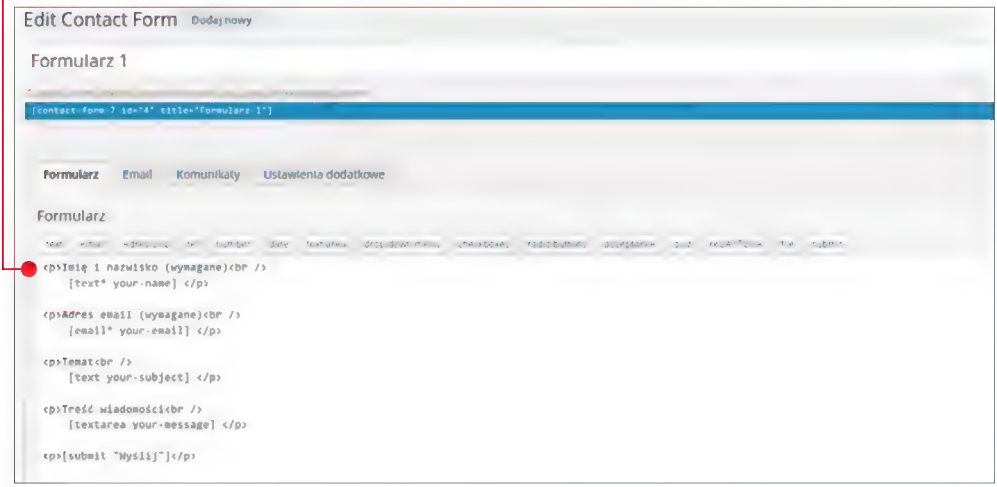

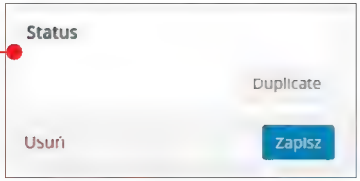

4 Po prawej stronie ekranu znajdziemy blok **Status** znany nam z okna edycji wpisów i stron. Opcja **Duplicate** pozwala nam na stworzenie wiernej kopii otwartego formularza oraz wprowadzenie kolejnych zmian bez likwidacji poprzedniej jego wersji. Funkcja ta jest szczególnie przydatna, gdy chcemy stworzyć kolejny formularz, na przykład kiedy otwieramy nowy dział w serwisie czy ruszamy z nową akcją lub konkursem na stronie. Możemy wpłynąć nie tylko na wygląd formularza, ale również na treść przesyłanych wiadomości, na przykład zmienić prefiks tematu e-maila, by ułatwić filtrowanie odpowiedzi przysyłanych w ramach akcji.

5 Żeby zapoznać się z techniką edycji formularza, dokonamy zmiany proponowanego szablonu na coś bardziej nowoczesnego. Przeniesiemy opisy pól do wnętrza pól tekstowych.

6 Zaznaczamy i usuwamy zawartość pierwszej pary znaczników ** ** i klikamy na przycisk **text**. Zobaczymy okno właściwości nowego pola. Wypełniamy je tak jak na zrzucie ekranu, po czym klikamy na **Insert Tag**.

7 Podobnie postępujemy z kolejnymi polami, wstawiając w ich miejsca odpowiednie typy pól: **email**, **text** dla tematu oraz **text area** dla treści wiadomości. Pole **submit** pozostawiamy bez zmian. W miarę samodzielnego dodawania pól oraz eksperymentowania z różnymi ich typami szybko zauważymy, jak dużo mamy możliwości i zaczniemy planować własne, coraz bardziej zaawansowane formularze, które wzbogacą nasz serwis.

```
<p>[text* imie_nazwisko placeholder "Imię i nazwisko (wymagane)"] </p>

<p>[email* email placeholder "Adres email (wymagane)"] </p>

<p>[text temat placeholder "Temat"] </p>

<p>[textarea wiadomo placeholder "Treść wiadomości"]</p>

<p>[submit "Wyślij"]</p>
```

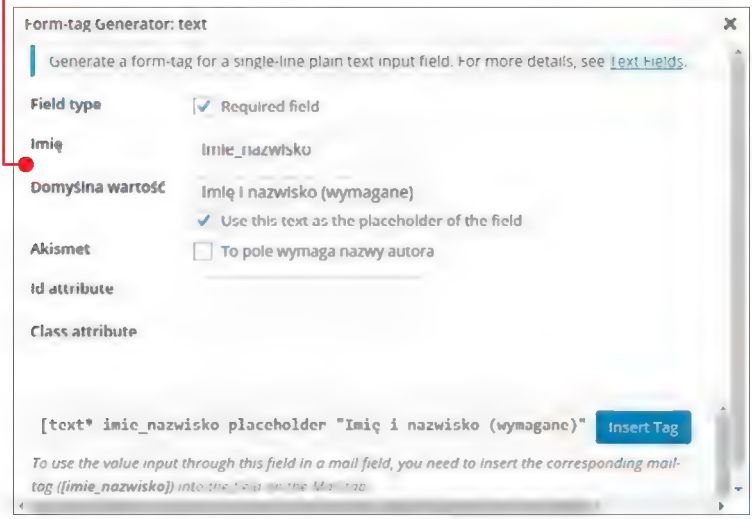

8 Po dokonaniu modernizacji domyślnego formularza klikamy na przycisk **Zapisz**. Nasz kod powinien być zbliżony do tego przedstawionego na zrzucie ekranu.

9 Ostatnim krokiem jest skopiowanie wskazanego kodu i wklejenie go w wybrane przez nas miejsce strony. Charakterystyczne nawiasy kwadrato-

CAPTCHA W FORMULARZACH

Częstym problemem związanym z formularzami kontaktowymi na stronach jest to, że za ich pośrednictwem otrzymujemy bardzo dużo spamu. Możemy temu zaradzić, instalując dodatek, który rozszerza możliwości wtyczki Contact Form 7. Od wersji 7.4.3 dodatek CF7 ma wbudowaną obsługę mechanizmu CAPTCHA, a jego aktywacja wymaga jedynie rejestracji.

1 Otwieramy stronę **www.google.com/recaptcha** i za pomocą posiadanego lub świeżo utworzonego konta Google aktywujemy usługę dla naszego konta i pobieramy potrzebne nam klucze **Site Key** oraz **Secret Key**.

2 Rejestrację finalizujemy po przejściu do działu **Formularze Integration**. Klikamy na **Configure Keys** i wprowadzamy właściwe klucze do formularza.

3 Ostatni krok to wprowadzenie pola CAPTCHA do naszego formularza. Otwieramy go do edycji i w wybranym przez nas miejscu wprowadzamy kod <p>[recaptcha size:compact]</p>

4 Spowoduje to dodanie pola interakcji z zagadką, której rozwiązanie potwierdza, że użytkownik wysyłający nam wiadomość nie jest botem.

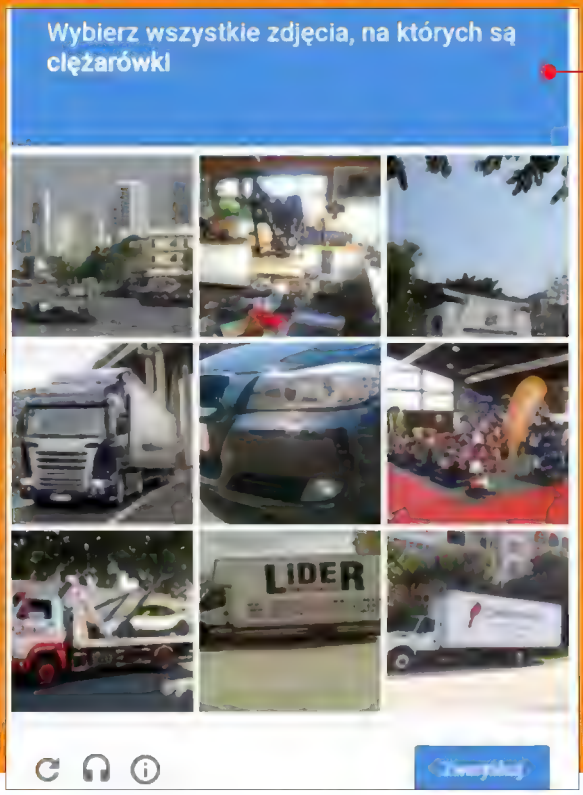

we oznaczają tak zwany **shortcode**, który w WordPressie stanowi zestaw instrukcji, w miejsce których zostanie wstawiony wygenerowany na ich podstawie kod HTML. Tego typu kody możemy umieścić w dowolnym miejscu serwisu: we wpisie, na stronie oraz w pasku bocznym za pomocą widgetu **Tekst**.

Po wstawieniu kodu w odpowiednie miejsce odświeżamy naszą stronę. Możemy cieszyć się

Copy this shortcode and paste it into your post, page, or text widget content:

```
[contact-form-7 id="5" title="Formularz 1_copy"]
```

nowym, ładnie wyglądającym formularzem kontaktowym.

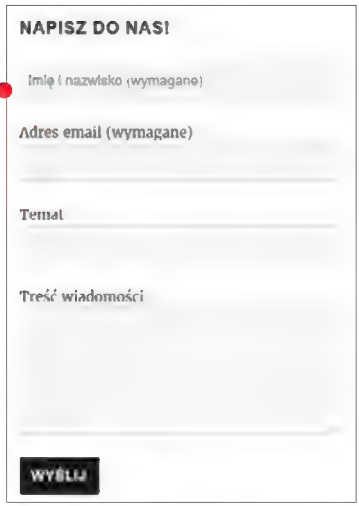

10 Załóżmy, że tworzymy formularz do nowego konkursu na naszym blogu. Chcemy dostosować szablon e-maila tak, by filtrowanie nadesłanych w konkursie odpowiedzi nie było dla nas problemem. Po ponownym otwarciu naszego formularza do edycji przechodzimy do karty **Email**. Na samej górze okna zobaczymy wypisane pola, które wykorzystujemy w naszym formularzu. Jeśli chcemy, by w danym miejscu przesyłanej do nas wiadomości pojawiła się informacja wprowadzona przez użytkownika, w formularzu wpisujemy tam nazwę pola w nawiasach kwadratowych. Wzorujemy się na przykładzie już wprowadzonym do formularza. Po zapisaniu zmian zostaną one zastosowane bez potrzeby jakichkolwiek modyfikacji w treści wpisów bądź widgetów.

3.2 Poprawiamy wyświetlanie zdjęć

Domyślnym zachowaniem WordPressa dla umieszczonych w treści zdjęć jest to, że dopiero po kliknięciu otwiera plik z obrazem w pełnym rozmiarze. Zmienimy to i zastąpimy ładną galerią, którą na pewno widzieliśmy w wielu serwisach. Skorzystamy z popularnej wtyczki **WP Lightbox 2** (**https://wordpress.org/plugins/wp-lightbox-2**). Wprowadzi ona do naszego kokpitu przejrzysty interfejs ustawień, których dostosowanie zajmie nam zaledwie kilkadziesiąt sekund.

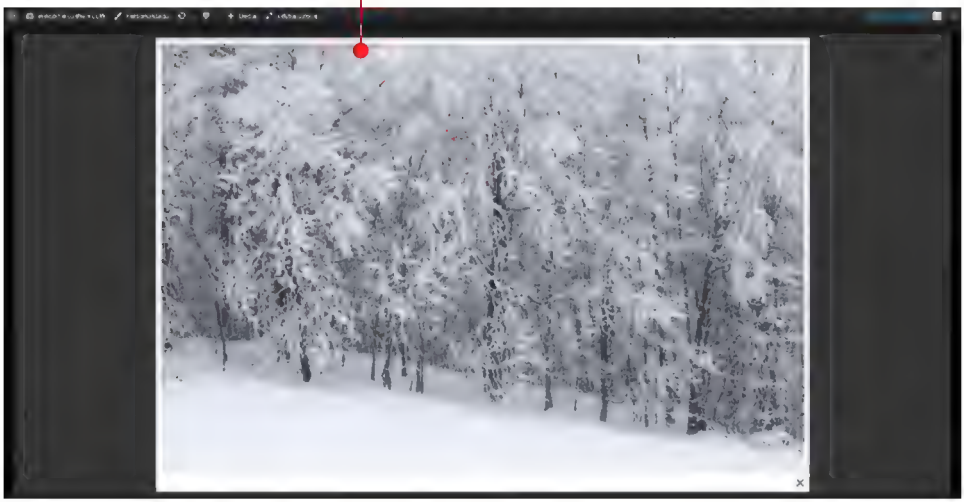

1 Po włączeniu wtyczki przechodzimy do zakładki WP Lightbox 2 – znajdziemy ją na samym dole lewego panelu nawigacyjnego w kokpicie ●.

2 Zabieramy się za modyfikację kolejnych ustawień ●.

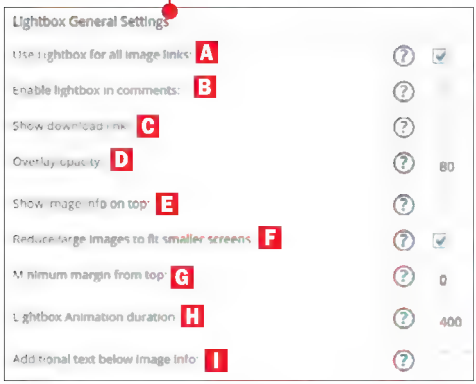

- **A** upewniamy się, że opcja uruchamiająca lightbox dla wszystkich obrazów jest włączona;
- **B** decydujemy, czy chcemy ten sam efekt osiągnąć w komentarzach;
- **C** wyświetlamy link pozwalający na pobranie obrazu (może zaśmiecać interfejs);
- **D** ustawiamy poziom przezroczystości nakładanego na stronę ciemnego tła;
- **E** wybieramy pozycję wyświetlania informacji o prezentowanym obrazie (podpisu) – nad nim lub pod nim;
- **F** włączamy opcję redukującą rozmiar zbyt dużych obrazów na małych ekranach;
- **G** ustawiamy, w jakiej odległości od górnej krawędzi ekranu ma zostać wyświetlony lightbox;
- **H** definiujemy prędkość wyświetlanych animacji;
- **I** na koniec dodajemy tekst, który może zostać wyświetlony oprócz opisu zdjęcia, na przykład dotyczący praw autorskich.

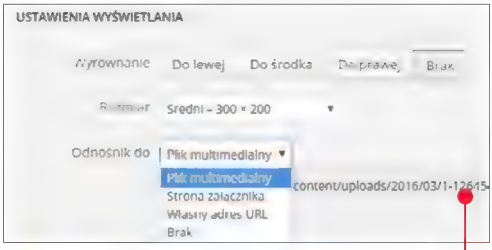

3 Ostatnim krokiem jest upewnienie się, że wszystkie obrazy, które chcemy prezentować odwiedzającym za pomocą lightboxa, mają ustawiony odnośnik do obrazu ●. Sprawdzamy to w oknach edycji konkretnego wpisu bądź strony ●. Od tego momentu wszystkie galerie zdjęć oraz pojedyncze obrazy opublikowane na naszej stronie z odnośnikiem do pliku z obrazem będą wyświetlane z wykorzystaniem nowoczesnego narzędzia lightbox, które jest nie tylko efektowne, ale i wygodne.

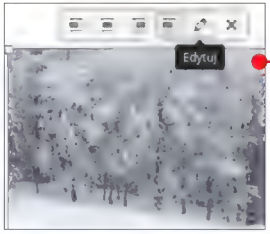

3.3 Własny sklep internetowy

WordPress to nie tylko blogi i serwisy informacyjne – dzięki wtyczce wooCommerce jest obecnie czwartym graczem na rynku silników do prowadzenia sklepu internetowego. Zobaczmy, jak samodzielnie skonfigurować prosty sklep internetowy.

WooCommerce (**https://pl.wordpress.org/plugins/woocommerce**) dzięki swojej popularności zebrał sporą rzeszę aktywnych użytkowników i deweloperów. Jego ekosystem obfituje nie tylko w darmowe rozszerzenia, które udostępniają funkcje, takie jak tworzenie faktur w formacie PDF, odznaki nowego produktu czy wsparcie dla analityki z Google Analytics, ale także w wiele rozszerzeń premium. Wprowadzają one do serwisów nowe metody płatności

i inne przydatne narzędzia, które możemy znaleźć w komercyjnych rozwiązaniach dla sklepów internetowych.

Podstawowa konfiguracja

1 Zaraz po zainstalowaniu wtyczki w WordPressie zobaczymy ekran wprowadzający do procesu podstawowej konfiguracji serwisu. Możemy oczywiście odłożyć ją na później. Tym razem jednak decydujemy się na jej przeprowadzenie.

2 Kolejny ekran to informacja o utworzeniu nowych stron w naszym serwisie wraz z objaśnieniem ich funkcji. Co zostanie dodane?

- **Sklep** – strona sklepu, która będzie wyświetlać nasze produkty;
- **Koszyk** – strona koszyka – tu klienci będą mogli sprawdzić zawartość zamówienia przed jego potwierdzeniem;
- **Zamówienia** – strona potwierdzenia i złożenia zamówienia, znane nam formularze wprowadzania adresu wysyłki i tym podobne;
- **Moje konto** – strona konta użytkownika – zarejestrowani użytkownicy otrzymają możliwość zarządzania swoimi danymi i zamówieniami.

Zaraz po utworzeniu zawartość tych stron będziemy mogli edytować w zakładce **Strony** w kokpicie, będą one również dostępne do umieszczenia w panelu zarządzania menu.

3 W następnym kroku zdefiniujemy jednostki, jakimi będzie posługiwał się nasz sklep. Wybranie kraju (**Polska**) w pierwszym polu spowoduje automatyczne uzupełnienie pozostałych. Możemy je jednak dostosować zgodnie z naszymi preferencjami.

4 W kolejnym kroku otrzymujemy możliwość ustalenia kosztów wysyłki krajowej oraz za granicę i kwestii podatków (na przykład VAT). Ostatnia opcja zawiera możliwość automatycznego naliczenia kwoty podatku na podstawie wprowadzonych uprzednio ustawień.

5 Ostatni etap to podanie informacji o domyślnym odbiorcy płatności. WooCommerce obsługuje system płatności PayPal, płatność czekiem, przy odbiorze oraz przelewem bankowym. Kolejne metody możemy dodać za pomocą rozszerzeń pobieranych z repozytorium WordPressa lub WooCommerce. Społeczność oferuje między innymi darmową wtyczkę **WooCommerce Payment Gateway – Transferuj.pl** (**https://pl.wordpress.org/plugins/woocommerce-transferujpl-payment-gateway**) i inne płatne rozwiązania.

6 Po przeprowadzeniu podstawowej konfiguracji dostaniemy możliwość wprowadzenia pierwszego produktu. Klikamy na przycisk **Stwórz swój pierwszy produkt**.

Tworzymy pierwszy produkt

1 Zostajemy przeniesieni do interfejsu edycji (**Produkty**, **Dodaj nowy**) znanego nam z dodawania wpisu lub strony. Jest on jednak trochę bardziej rozbudowany.

2 Podajemy nazwę produktu, która będzie wyświetlana klientom sklepu.

3 Wprowadzamy opis produktu w podobny sposób jak treść wpisu.

4 Po prawej stronie interfejsu uzupełniamy kolejno: kategorię, tagi, obraz oraz galerię produktu.

UWAGA!

Jeśli planujemy uruchomienie sklepu internetowego z wykorzystaniem WooCommerce, pamiętajmy, by wykorzystać gotowy lub płatny motyw, który wspiera tę wtyczkę. Informacja o wsparciu jest z reguły zamieszczona w opisie motywu.

5 W panelu **Dane produktu** wybieramy typ produktu z listy rozwijanej i uzupełniamy kolejne karty właściwymi dla niego danymi, jak cena, podatek, stan magazynowy, wysyłka i powiązane produkty. Możemy też uzupełnić **Krótki opis produktu**, który będzie wyświetlany wraz z obrazkiem produktu na przykład podczas udostępniania przez odwiedzających linków do produktu w mediach społecznościowych. W ten sposób w ciągu kilku minut uruchomiliśmy sklep internetowy i wprowadziliśmy do niego pierwszy produkt.

3.4 Informujemy o wykorzystaniu plików cookies

W 2013 roku prawo dotyczące informowania o wykorzystaniu plików cookies wprowadziło sporo zamieszania. Nowelizacja ustawy o Prawie telekomunikacyjnym oparta na wytycznych Parlamentu Europejskiego wprowadziła obowiązek informowania osób odwiedzających o wykorzystywaniu przez stronę plików cookies – czyli plików w przeglądarce użytkownika, z których dane mogą służyć do świadczenia usługi, śledzenia ruchu lub celów marketingowych. Powinniśmy pamiętać o umieszczeniu takiego komunikatu zawsze, gdy wykorzystujemy pliki cookies w celach innych niż świadczenie usługi oraz gdy informacje zebrane w plikach są przetwarzane przez firmy trzecie, na przykład usługę Google Analytics. WordPress zaraz po instalacji umieszcza w przeglądarkach użytkowników pliki cookies, jednak nie wymagają one umieszczania takiego komunikatu na naszej stronie. Sytuacja zmienia się, gdy w serwisie zaczynamy korzystać z narzędzi do śledzenia ruchu odwiedzających bądź z przycisków do interakcji w mediach społecznościowych. Przeczytajmy, w jaki sposób efektywnie przedstawić wymagany komunikat osobom odwiedzającym naszą stronę.

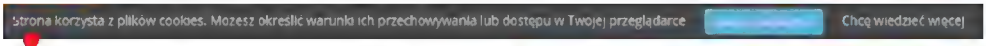

Do wprowadzenia wyskakującego komunikatu na naszej stronie wymagane jest zastosowanie odpowiedniej wtyczki, na przykład rozszerzenia **EU Cookie Law** (**https://wordpress.org/plugins/eu-cookie-law**), które pozwala już w kilka minut umieścić na naszej stronie efektowny komunikat, niewpływający negatywnie na wygląd naszej strony.

WSKAZÓWKA

Wzór treści informującej o stosowanej polityce cookies możemy zaczerpnąć ze strony **http://wszystkoociasteczkach.pl** przygotowanej przez Związek Pracodawców Branży Internetowej IAB Polska.

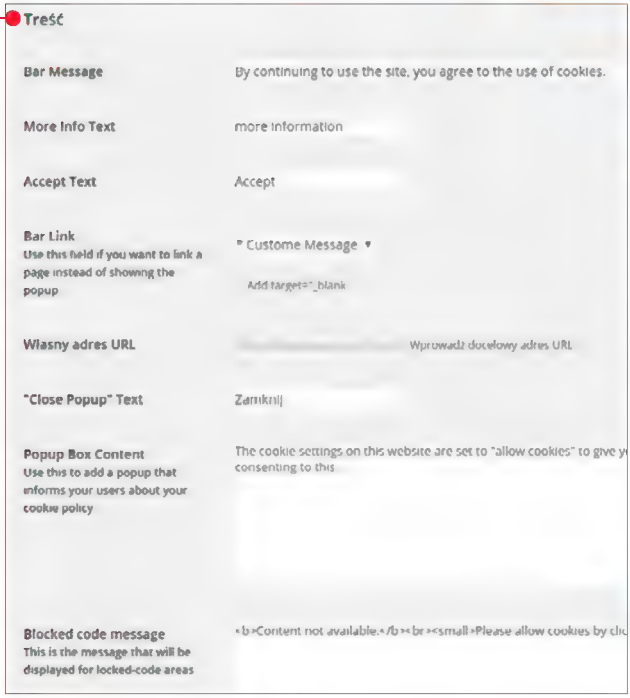

1 Po zainstalowaniu wtyczki przechodzimy do zakładki **Ustawienia**, **EU Cookie Law** z lewej strony kokpitu na pasku nawigacyjnym.

2 Włączamy wyświetlanie informacji, zaznaczając odpowiednią opcję. Funkcja **Auto block** spowoduje zatrzymanie ładowania wszelkich elementów mogących umieścić w przeglądarce odwiedzającego pliki cookies, dopóki nie wyrazi on na to zgody.

3 Jest to również miejsce, w którym możemy zmienić zachowanie komunikatu oraz sposób akceptacji polityki przez czytelnika. **Cookie acceptance length** (czas akceptacji cookie) definiuje, po jakim czasie od kliknięcia na przycisk akceptacji zostanie ono wyświetlone odwiedzającemu ponownie. Możemy umożliwić użytkownikowi serwisu akceptację polityki oraz schowanie komunikatu poprzez rozpoczęcie nawigacji po stronie lub zjazd kursorem w dół (scroll). Pamiętajmy, że jeśli decydujemy się na włączenie takiej funkcji, musimy poinformować o tym w komunikacie.

4 **Wygląd**. W tej części formularza mamy wpływ na pozycję, w której zostanie wyświetlony komunikat, kolor jego tła oraz kolor tekstu. Pozwala nam to na dostosowanie wyglądu komunikatu do wybranego przez nas motywu.

5 Sekcja **Treść** pozwala nam na kontrolowanie pojawiających się komunikatów. Dostosowujemy tutaj treść głównej informacji i przycisku akceptacji, link do strony z pełną treścią polityki prywatności oraz informację wyświetlaną w przypadku braku zgody użytkownika. Po zakończeniu konfiguracji zapisujemy zmiany.

3.5 Warunkowe wyświetlanie widgetów

Widgety to z reguły elementy widoczne dla użytkownika w każdej chwili, czy to w panelu bocznym, czy w stopce. Zobaczmy, jak to zmienić.

Widget Logic to mało znany dodatek, który szybko wprowadza do naszego serwisu bardzo zaawansowane możliwości, szczególnie jeśli mamy pewne umiejętności programistyczne. Tu jednak poznamy jego podstawowe zastosowanie, czyli prezentację widgetu jedynie na stronie głównej, w kategorii lub tylko dla zalogowanych.

Wtyczka ta wprowadza w widoku zarządzania widgetami (**Wygląd**, **Widgety**) nowe pole ● do ewentualnego wypełnienia. Uzupełniamy je jednym z warunków, których listę znajdziemy w dokumentacji WordPressa (**https://codex.wordpress.org/Conditional_Tags**). Jest to dokumentacja dla programisty, lecz nie musimy się jej obawiać. Podstawowe warunki, które mogą nam się przydać, to:

- `is_home()` – czy jesteśmy na stronie głównej;
- `is_front_page()` – odpowiednik wykorzystywany, gdy wskazujemy utworzoną przez nas stronę statyczną jako główną;
- `is_single()` – czy jesteśmy na stronie pojedynczego wpisu;
- `is_category()` – czy jesteśmy na stronie kategorii;
- `is_page()` – czy jesteśmy na stronie statycznej;
- `is_user_logged_in()` – czy użytkownik jest zalogowany.

Przedstawione polecenia wprowadzamy w konfiguracji konkretnego widgetu. Stwórzmy zatem widget z wiadomością powitalną dla gości naszego serwisu, która wyświetlać się będzie tylko na stronie głównej.

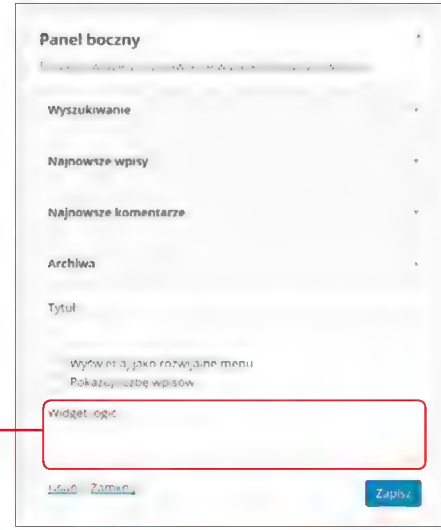

1 Dodajemy widget tekstowy i wypełniamy go treścią ● – wiadomością powitalną z linkiem do strony kontaktowej.

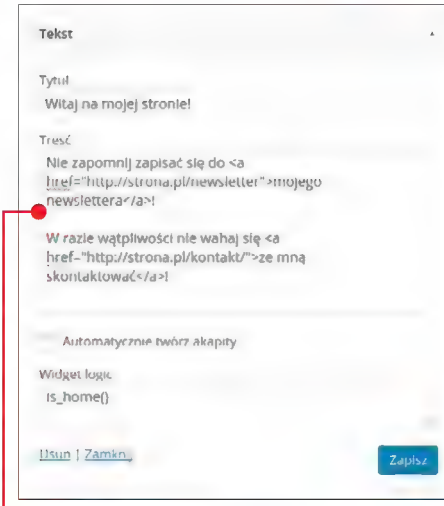

2 Wprowadzamy właściwy argument Widget Logic: `is_home()`.

3 Zapisujemy zmiany i odświeżamy stronę główną. Następnie przechodzimy na przykład do pierwszego wpisu. Widget już nie jest wyświetlany.

3.6 Poprawiamy czytelność strony

Brak polskich liter, źle ułożony na stronie tekst, za małe odległości między linijkami – ten element od zawsze sprawiał kłopoty posiadaczom stron WWW. Mankament ten odkrywamy przede wszystkim w motywach przygotowanych przez zagranicznych twórców. Wyświetlany tekst często nie zawiera fontów dla liter charakterystycznych dla języka polskiego. Nie mają one też funkcji dzielenia wyrazów oraz innych narzędzi, które wpływają nie tylko na wypełnienie strony tekstem, ale także na jej czytelność i wygląd. Czy takie braki dyskwalifikują wybrany przez nas motyw? Niekoniecznie! Jedna wtyczka może całkowicie rozwiązać nasze problemy i sprawić, że użytkownicy będą spędzać na naszej stronie więcej czasu. Z pomocą przychodzi nam **wp-Typography** (**https://wordpress.org/plugins/wp-typography**) – rozszerzenie, które wprowadzi do większości motywów zasady typograficzne charakterystyczne dla języka, w którym prowadzimy naszą stronę.

1 Po zainstalowaniu wtyczki przechodzimy do zakładki **Ustawienia**, **wp-Typography**.

2 Zobaczymy bardzo wiele ustawień, ale nie ma się czego obawiać. Poniżej przedstawiono, przetłumaczono i omówiono **wszystkie opcje dla języka polskiego**:

- Sekcja **General Scope** jest miejscem, w którym możemy zdefiniować, które elementy naszej strony mają być objęte działaniem wtyczki. W pierwszym obszarze dodajemy wszelkie znaczniki języka HTML, które zostały w jakiś szczególny sposób opisane w wybranym przez nas motywie i nie chcemy, by wtyczka ingerowała w ich wygląd. Ustawienie to jest dla większości przypadków domyślnie zdefiniowane wystarczająco wyczerpująco. W drugim polu możemy zdefiniować klasy, a w trzecim identyfikatory elementów. **Wypełnienie tych pól nie jest konieczne**.
- Sekcja **Caching** pozwala na przechowywanie raz przetworzonych treści strony w celu przyspieszenia wczytywania naszego serwisu. Funkcja ta może wpłynąć na dynamiczny przyrost naszej bazy danych.
- **Hyphernation**, tu w rozwijanym polu wybieramy opcję **Polish** i zaznaczamy pole **Enable Hyphernation**. Możemy włączyć funkcję dla nagłówków, słów zaczynających się wielką literą, wyrazów łączonych dywizami oraz zapisanych w całości wielkimi literami (kolejne pola do zaznaczania). Wskazujemy

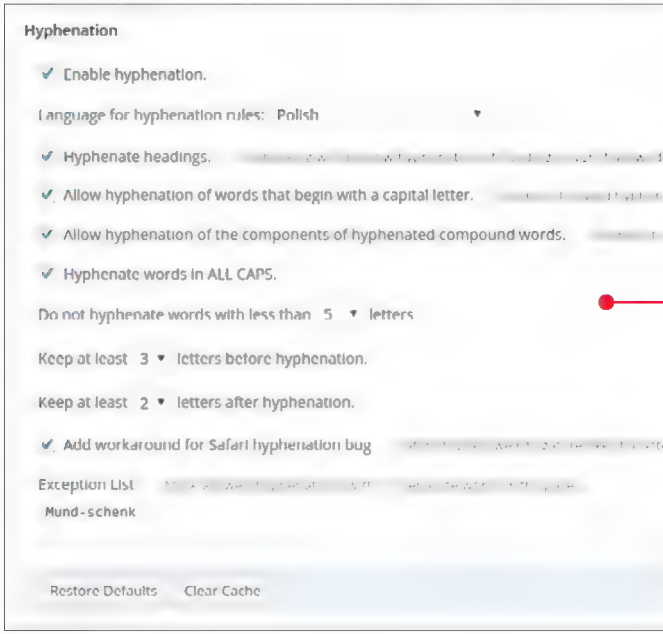

tu też minimalną długość słowa do przetworzenia oraz minimalną liczbę liter przed i po dywizie podczas dzielenia wyrazów. Ostatnie pole zaznaczenia pozwala obejść problem dzielenia wyrazów w przeglądarce Safari dostępnej na platformie Mac OS X. Następujące po nim pole tekstowe umożliwia zdefiniowanie wyjątków, czyli słów, które nie będą dzielone. Wpisujemy je, rozdzielając spacjami.

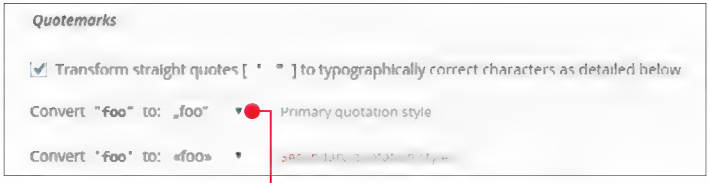

- Sekcja **Intelligent Character Replacement** to spore centrum zarządzania podmianą wybranych przez nas znaków. By funkcja działała dla nas zadowalająco, musimy zaznaczyć pierwsze pole **Override WordPress automatic character handling with your preferences here** i tym samym wyłączyć zastępowanie domyślnie wprowadzone przez WordPressa. Następnie ustawiamy podmianę znaków cudzysłowu na stosowane w języku polskim, a standardowo nieobecne. **Dashes** – tu wprowadzamy znaki pauzy. **Diacritics** to znaki diakrytyczne. Możemy wymusić podmianę konkretnych słów na ich pisownię właściwą dla danego języka, na przykład **expose** na **exposé**. W polu tekstowym definiujemy własne słowa do podmiany. Uzupełniając ten zasób, mamy możliwość stworzenia własnej autokorekty, która nie tylko poprawi słowa zawierające niewłaściwe znaki, ale również najczęściej popełniane błędy ortograficzne. Kolejne pola to funkcje podmiany trzech kropek na znak wielokropka, znaków praw autorskich i znaków towarowych, potęg i właściwych symboli matematycznych, ułamków zwykłych oraz przy-

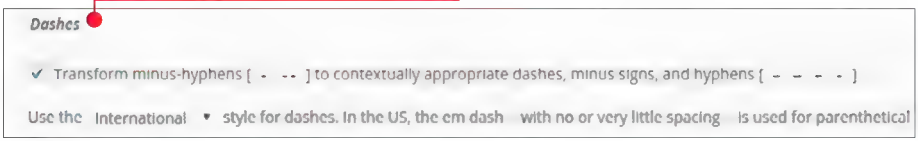

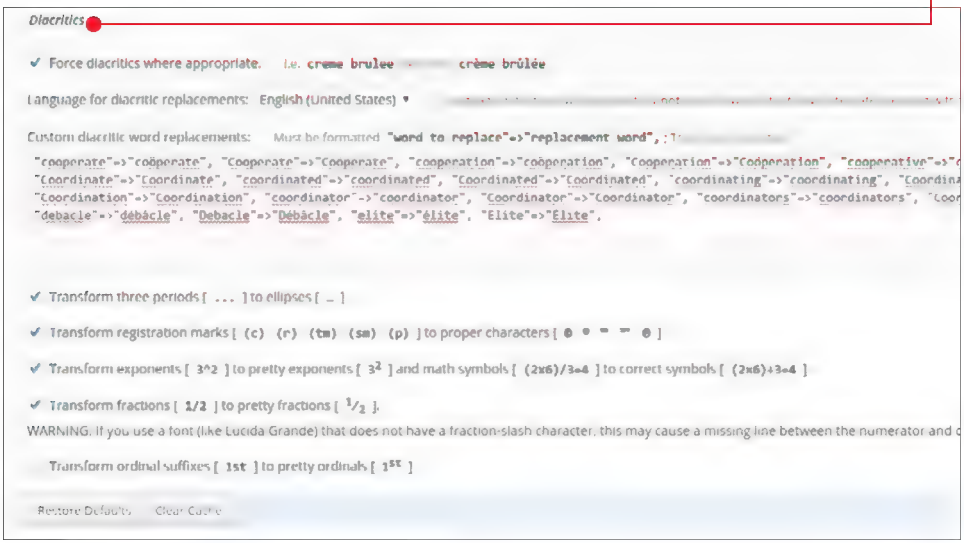

rostków (funkcja nieprzydatna w naszym języku).

- Sekcja **Space Control** pozwala nam na kontrolowanie przestrzeni strony podczas „wylewania" na nią tekstu. Wyłączamy umieszczanie słów jednoznakowych na końcu linijki oraz rozdzielanie ułamków. Włączamy nierozdzielanie wartości od jednostek (pole tekstowe pozwala na uzupełnienie ewentualnych braków w obsługiwanych jednostkach). Zabezpieczamy krótkie słowa kończące zdanie przed przeniesieniem do nowej linii, co zapobiega powstawaniu „dziur" wpływających negatywnie na spójność tekstu. Włączamy również zawijanie długich adresów e-mail oraz URL.
- Ostatnia sekcja **Add CSS Hooks** pozwala na nadanie właściwych klas dla charakterystycznych elementów tekstu. Dzięki temu możemy wykorzystać pewne formy wyróżnienia, które mogą być dostarczone przez motyw, bądź zdefiniować własne w ostatnim obszarze tekstowym.

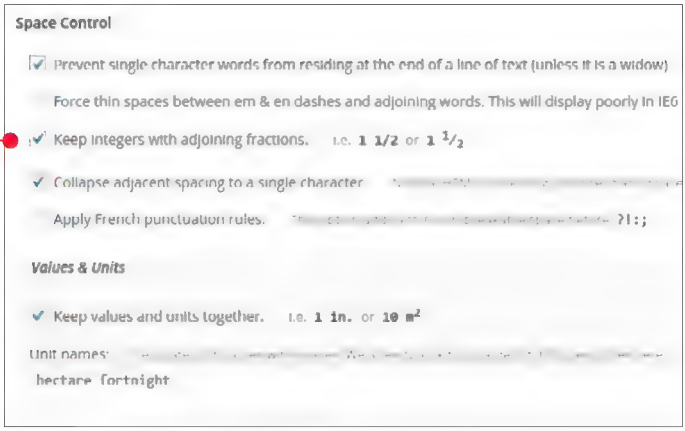

Właśnie skonfigurowaliśmy bardzo zaawansowaną typografię strony, która nie tylko nadaje jej unikalny i profesjonalny wygląd zgodny z polskimi zasadami składu tekstu, ale też czyni go niezwykle czytelnym.

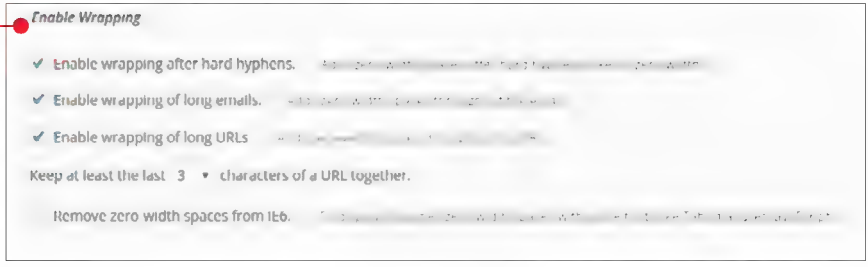

3.7 Prezentacja powiązanych treści

Powiązane treści to – podobnie jak widgety – świetny sposób na kierowanie ruchem użytkowników w głąb naszego serwisu, a także na sprawienie, by spędzali więcej czasu na naszej stronie. Prezentacja powiązanych treści to sugerowanie naszym czytelnikom materiałów tematycznie powiązanych z czytanym właśnie przez nich artykułem w naszym serwisie. Funkcja ta jest szczególnie atrakcyjna dla tych osób, które trafiają do naszego serwisu poprzez odnośnik do konkretnego tekstu bądź wyniki wyszukiwania. Celem, który chcemy osiągnąć, jest umieszczenie pod wpisem listy innych publikacji o podobnej tematyce znajdujących się na naszej stronie, a skorzystamy z wtyczki **Yet Another Related Posts Plugin** (**https://wordpress.org/plugins/yet-another-related-posts-plugin**).

1 Po zainstalowaniu przechodzimy do zakładki **Ustawienia**, **YARPP** w panelu nawigacyjnym z lewej strony kokpitu. Mimo że jest wersja pro tej wtyczki, której ceną jest wyświetlanie reklam w naszym serwisie, w naszym przykładzie skorzystamy z wersji YARPP Basic, zawierającej w zupełności wystarczający zestaw funkcji.

2 W sekcji **Pula** możemy wykluczyć wybrane kategorie spośród wykorzystywanych obecnie w serwisie. Spowoduje to, że wpisy do nich przypisane nie znajdą się wśród wyświetlanych podpowiedzi. Zgodnie z podjętą decyzją włączamy do podpowiedzi wpisy chronione hasłem lub zawężamy pulę wpisów do wybranego przez nas okresu.

3 Sekcja **Opcje «powiązań»** pozwala nam zdefiniować kryteria wyszukiwania podobnych treści. Pierwsze ustawienie stanowi liczbę kryteriów. Im większa liczba, tym mniej powiązanych wpisów będzie wyświetlanych pod wpisami, będą one jednak świetnie dopasowane. Następnie możemy uwzględnić, wyłączyć lub podnieść priorytet następujących kryteriów: **Tytuły**, **Treść główna**, **Kategorie**, **Tagi**. W niektórych przypadkach pierwsze dwa kryteria (**Tytuły** i **Treść główna**) wymagają uruchomienia wyszukiwania pełnotekstowego oraz modyfikacji bazy danych. W górnej części ekranu konfiguracji wtyczki powinien zostać wyświetlony właściwy komunikat zawierający szczegółowy opis operacji, która musi być przeprowadzona, oraz przygotowane przez twórców wtyczki narzędzie do automatycznego jej wykonania. W przypadku problemów najlepiej jest zajrzeć do tej właśnie dokumentacji. Pamiętajmy, że kryteria te nie są obowiązkowe do prawidłowego i efektywnego działania wtyczki. Kolej-

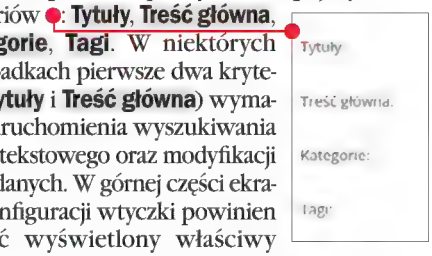

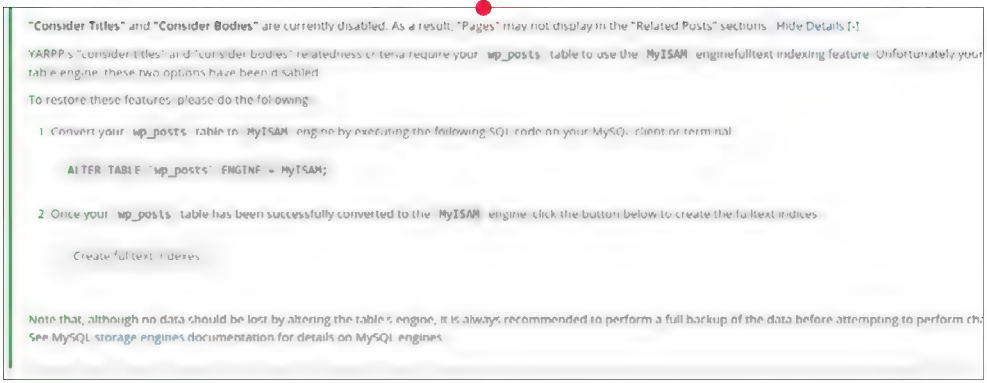

ne dwie opcje pozwalają na uwzględnienie własnych typów postów (ang. custom post type) – opcja ta ma zastosowanie w bardziej zaawansowanych usługach budowanych na podstawie WordPressa – oraz możliwość pokazywania jedynie wpisów starszych niż aktualnie przeglądany.

4 W sekcji **Opcje wyświetlania dla Twojej strony** decydujemy o tym, pod jakimi treściami zawartymi w naszym serwisie będą wyświetlane odnośniki do podobnych artykułów (włącznie z archiwami) oraz o maksymalnej liczbie wyświetlanych powiązanych wpisów i ich formie (włącznie z możliwością stworzenia własnych szablonów w języku PHP). Niezależnie od wybranego szablonu w kolejnych polach definiujemy tekst otaczający podobne treści oraz link do domyślnego obrazu wyświetlanego dla wpisów, które nie mają swojego obrazu wyróżniającego.

5 Na koniec możemy włączyć funkcję wyświetlania powiązanych treści w kanałach RSS naszego serwisu. Po ustawieniu wszystkich opcji zapisujemy nasze zmiany klikając na **Zapisz zmiany** na dole strony.

3.8 Łatwy powrót do początku strony

Obecnie coraz większą popularność zdobywają strony typu one page lub z tak zwanym nieskończonym przewijaniem. By ułatwić czytelnikom nawigację po takim serwisie, warto zamieścić poręczny odnośnik, który pozwoli na szybki powrót do początku strony.

Funkcja powrotu do początku strony (ang. back to top) znajduje swoje zastosowanie także w serwisach zawierających długie teksty. Wówczas możliwość szybkiego powrotu do głównych narzędzi nawigacyjnych strony staje się bardzo użyteczną i poszukiwaną przez czytelników opcją.

W naszym przykładzie chcemy, by na prowadzonej przez nas stronie wyświetlała się poręczna strzałka, która po kliknięciu będzie przenosić czytelnika na samą górę strony.

1 Po zainstalowaniu wtyczki **Scroll Back to Top** (**https://wordpress.org/plugins/scroll-back-to-top**) przechodzimy w kokpicie do zakładki **Ustawienia**, **Scroll Back to Top**.

2 W sekcji **Visibility** zaznaczamy opcję **Publicly Visible**. Wprowadzamy najniższą dopuszczalną rozdzielczość, dla jakiej link powrotny będzie wyświetlany. Dzięki temu możemy nie pokazywać go na przykład na urządzeniach mobilnych, gdzie każdy piksel

ma znaczenie, a opisywana funkcja nie jest aż tak przydatna (przewijanie palcem jest znacznie mniej uciążliwe od przewijania kółkiem myszy). Chcąc zatem wykluczyć pojawianie się linku na smartfonach, wprowadzamy ich przeciętną rozdzielczość, czyli 640 px. Pole poniżej pozwala na określenie maksymalnej rozdzielczości wyświetlania przycisku. Ustawienie to możemy pozostawić bez zmian.

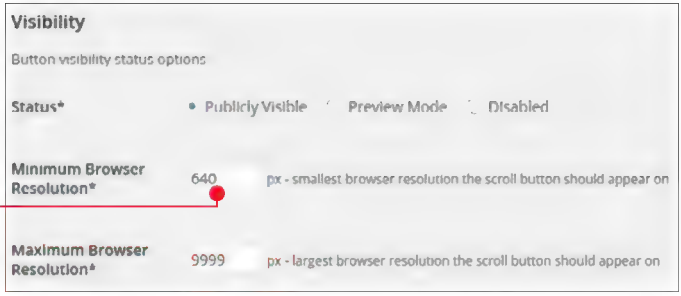

3 Sekcja **Button Appearance** zawiera szereg ustawień pozwalających na dostosowanie wyglądu przycisku do wybranego przez nas motywu. Na początek zmieńmy kolory, a następnie, sprawdzając wygląd odnośnika, poprawmy ustawienia wielkości i przezroczystości. Dostępne opcje to kolejno: szerokość, wysokość, kolor tła, kolor tła po najechaniu kursorem myszy, kolor ikony, kolor ikony po najechaniu kursorem myszy, przezroczystość oraz zaokrąglenie ramki.

4 W sekcji **Button Location** decydujemy, gdzie ma zostać wyświetlony link powrotny. Dostępne ustawienia to: rozmieszczenie poziome (lewo, środek, prawo), rozmieszczenie pionowe (góra, dół), odległość w pionie i w poziomie od krawędzi ekranu – w pikselach. Domyślne ustawienie tych opcji jest najczęściej spotykane dla funkcji scroll back to top. Postępując zgodnie z regułą najmniejszego zaskoczenia, powinniśmy je co najwyżej lekko dostosować, wpływając na odległość od krawędzi ekranu, by dopasować element do naszego motywu.

5 W sekcji **Button Label** wybieramy kolejno typ ikony oraz jej rozmiar. W przypadku wybrania opcji **Custom Text** w następujących polach tekstowych ustawiamy nasz tekst oraz rozmiar czcionki dla przycisku.

6 **Animation Options**, czyli opcje animacji, określają kolejno czas przewijania do początku, czas zaniknięcia przycisku oraz czas trwania efektu zanikania. Ustawienia te wyrażone są w milisekundach.

7 Pole **Advanced Options** pozwala zaawansowanym użytkownikom dokonać dodatkowej konfiguracji wyglądu funkcji za pomocą kodu CSS.

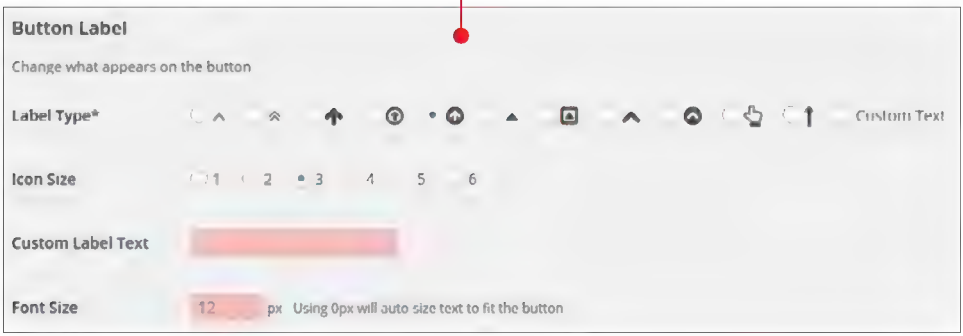

3.9 Uruchamiamy własny newsletter

Newsletter to jedna z bardziej pożądanych form kontaktu zarówno z klientami, jak i czytelnikami.

Jeszcze do niedawna newsletter, czyli funkcja masowej wysyłki wiadomości do użytkowników serwisu, realizowana była jedynie przez płatne wtyczki WordPressa oraz zewnętrzne rozwiązania, takie jak MailChimp. Teraz jednak dzięki atrakcyjnej wtyczce **Newsletter** (**https://wordpress.org/plugins/newsletter**) możemy w kilka minut uruchomić samodzielne zbieranie adresów naszych subskrybentów i informować ich o nowych artykułach lub nowościach w naszej ofercie.

Przeczytajmy, jak wysłać pierwszy e-mail do czytelników.

1 Po zainstalowaniu wtyczki przechodzimy do zakładki **Newsletter** znajdującej się w lewym panelu nawigacyjnym kokpitu.

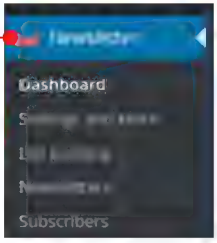

2 Komunikat na górze ekranu powiadomi nas o potrzebie wykonania podstawowej konfiguracji i skieruje nas do panelu subskrypcji. Po kliknięciu na wyróżniony link zostajemy przeniesieni do kreatora konfiguracji.

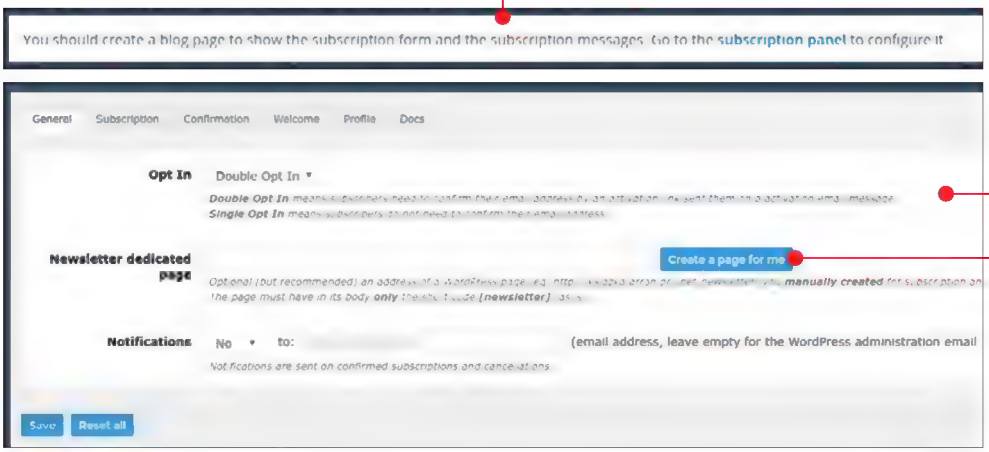

WSKAZÓWKA

Zakładka **Docs** zawiera dokumentację tagów, które możemy wykorzystać, komponując treści komunikatów. Pozwoli to na stworzenie spersonalizowanych i przyjaznych dla czytelników wiadomości.

3 W zakładce **General** definiujemy liczbę etapów potrzebnych do zapisania się na listę subskrybentów. Możemy zdecydować się na opcję **Single Opt In**, czyli zapisanie zaraz po wpisaniu adresu e-mail i wysłaniu formularza, lub opcję **Double Opt In**, czyli zapisanie po kliknięciu na link aktywacyjny wysłany na podany adres.
W polu **Newsletter dedicated page** tworzymy stronę newslettera. Pole to zawiera instrukcję, która pozwala na samodzielne utworzenie strony, możemy jednak spokojnie skorzystać z opcji automatycznej i kliknąć na przycisk **Create a page for me** ●. W polu **Notifications** włączamy lub wyłączamy przesyłanie powiadomień o zapisywaniu się kolejnych subskrybentów i podajemy e-mail, na który będą wysyłane.

4 Zakładka **Subscription** jest miejscem, w którym podobnie jak w interfejsie edycji wpisów i stron uzupełniamy zawartość strony zapisywania się oraz ewentualnego błędu. Musimy pamiętać o tym, by strona zapisywania w miejscu na formularz zawierała formułę: `{subscription_form}`.

5 Na zakładce **Confirmation** definiujemy treść komunikatu oraz e-mail informujący o potrzebie potwierdzenia rejestracji. Pod pierwszym obszarem tekstowym znajdziemy pole **Alternative custom confirmation required page** – możemy w nim umieścić adres uprzednio przygotowanej strony z komunikatem, która zostanie wyświetlona po zapisaniu się przez użytkownika. W przypadku obszaru wiadomości elektronicznej musimy pamiętać o wykorzystaniu przedstawionych w przykładzie tagów:
- `{name}` – imię subskrybenta
- `{blog_title}` – nazwa serwisu
- `{subscription_confirm_url}` – link potwierdzający zapis

6 **Welcome** to zakładka, w której komponujemy wiadomość powitalną wyświetlaną po kliknięciu na link potwierdzający. Możemy też włączyć funkcję wysyłania e-maila powitalnego i zdefiniować jego treść.

7 W karcie **Profile** określamy zawartość strony zawierającej opcje zmiany adresu oraz wprowadzonych przez subskrybentów danych. O ile nie przygotowaliśmy własnej strony zawierającej odpowiedni **shortcode** (patrz strona 35), nie musimy wypełniać pierwszego pola tekstowego. W kolejnych natomiast tworzymy instrukcję dla użytkownika, wprowadzamy treści komunikatów potwierdzających zmianę adresu e-mail, zapisania danych w profilu oraz komunikatu błędu. Pamiętajmy o umieszczeniu w treści tej strony tagu `{unsubscription_confirm_url}` pozwalającego na wypisanie się z naszego newslettera.

8 Ostatnim krokiem jest umieszczenie na naszej stronie odnośnika do strony newslettera w zakładce **Wygląd**, **Menu** lub widgetu w panelu bocznym (zakładka **Wygląd**, **Widgety**) w sposób opisany w rozdziale **2**, by nasi czytelnicy lub klienci mogli się zapisywać.

Wysyłamy pierwszy newsletter

Mając już kilku zapisanych subskrybentów, przystępujemy do stworzenia pierwszej wiadomości, którą im wyślemy. Przechodzimy do właściwego interfejsu, klikając na zakładkę **Newsletters** w menu po lewej, a potem na **Newsletters** ●, i na przycisk **New Newsletter**.

1 Dokonujemy wyboru motywu, w jakim zostanie przedstawiona przez nas wiadomość. W tym wypadku skorzystamy z wariantu **Blank**. Jeśli chcemy skorzystać z własnego motywu, możemy dodać go zgodnie z dokumentacją, którą znajdziemy, klikając na przycisk **Custom Themes** ●. Po kliknięciu na wybrany przez nas motyw

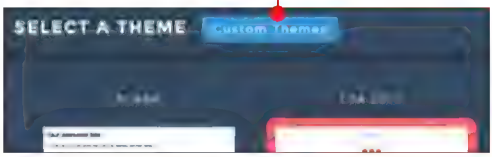

zostaniemy przeniesieni do podglądu wyświetlonego po prawej stronie interfejsu. Po lewej z kolei znajdziemy możliwość wyłączenia umieszczenia linków do naszych profili w social media.

2 Po kliknięciu na przycisk **Proceed to edit** przechodzimy do interfejsu edycji wiadomości. W zakładce **Message** tworzymy wersję HTML naszej wiadomości, korzystając z przyjaznego edytora mającego podobny zestaw funkcji jak Word Microsoftu. Pamiętajmy o korzystaniu z właściwych tagów pozwalających na personalizację wysyłanych wiadomości.
Obowiązkowym punktem jest skomponowanie tej samej treści w wersji tekstowej, która wyświetli się odbiorcom blokującym wyświetlanie wersji HTML.

3 Zakładka **Targeting** pozwala na wybranie płci subskrybentów, jednej z list adresowych lub wszystkich list, statusu subskrypcji (decydujemy, czy ci, którzy jeszcze nie potwierdzili swojego zapisu, też otrzymają newsletter) i na ograniczenie odbiorców do zarejestrowanych użytkowników naszego serwisu.

4 Zakładka **Other** (czyli Inne) pomimo swojej nazwy zawiera bardzo ważne ustawienia: pozwala na włączenie śledzenia statystyk otwierania newslettera i zaplanowanie jego wysyłki na konkretny dzień i godzinę.

5 Zapisujemy wszystko, klikając na **Save**. Przed wysyłką możemy jeszcze wrócić do naszego newslettera i dokonać poprawek lub dokończyć naszą pracę. Po kliknięciu na **Send** rozpoczniemy wysyłkę newslettera, a jej postęp możemy śledzić w zakładce **Status**. W zależności od wielkości listy subskrybentów wiadomość będzie rozsyłana do odbiorców partiami. Nie chcemy, by nasz newsletter został uznany za spam i zablokowany. Oto właśnie zaplanowaliśmy wysyłkę naszej pierwszej wiadomości!

6 Statystyki poczytności naszego newslettera możemy śledzić w zakładce **Newsletters**, **Statistics**. Rozejrzyjmy się uważnie po udostępnianych przez wtyczkę interfejsach i ustawieniach. Zawierają one naprawdę bogaty zestaw opcji i śledzenia statystyk naszego newslettera. Nie bójmy się uruchomić próbnej wersji naszego serwisu i eksperymentować z poszczególnymi opcjami. Ich opanowanie pozwoli nam na stworzenie bardzo profesjonalnego newslettera kompletnie za darmo.

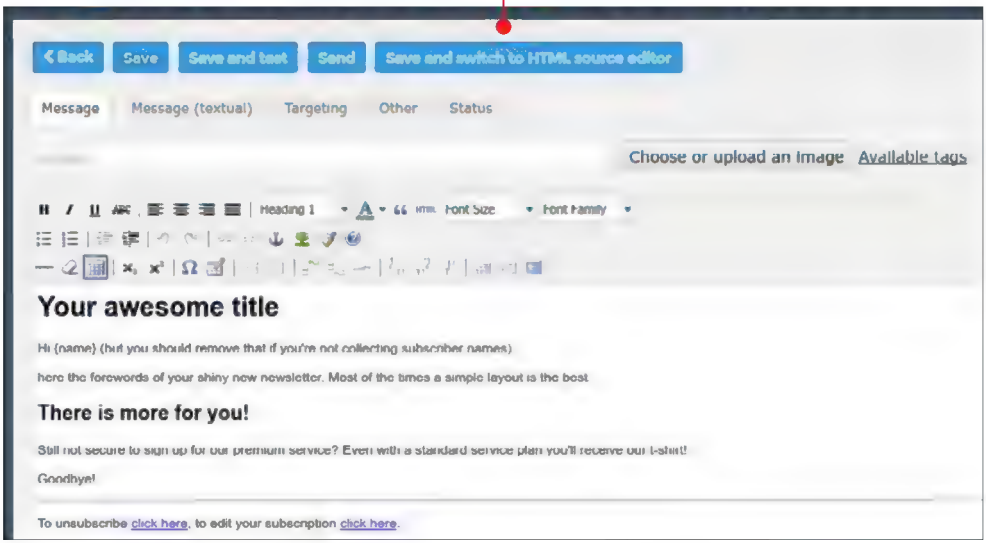

3.10 Tabele w treści

Zdarza się, że pewne treści, które chcemy przedstawić naszym odwiedzającym, można czytelnie zaprezentować jedynie w formie tabeli. Niestety, sam WordPress domyślnie nie dostarcza właściwych narzędzi, ale możemy to szybko zmienić.

Dzięki wtyczce **TablePress** (**https://wordpress.org/plugins/tablepress**) wzbogacimy WordPressa o możliwość tworzenia tabel. Ich edycja będzie odbywać się w podobny sposób jak w Excelu. Wtyczka ta przypomina działaniem opisane wcześniej rozszerzenie **Contact Form 7** i wprowadza do naszego serwisu kompletne i wyspecjalizowane narzędzie. Dzięki jego zastosowaniu zyskujemy możliwość wypełnienia tabel nie tylko suchymi danymi, ale również kodem HTML i formułami, które zostaną obliczone podczas wyświetlania tabeli. Możemy również wprowadzać do serwisu tabele, importując ich dane z plików Microsoft Excela, CSV, HTML i JSON. Praca z narzędziem zawierającym taki zestaw funkcji to czysta przyjemność.

1 Po instalacji wtyczki znajdziemy ją w zakładce **TablePress** w lewym panelu nawigacyjnym kokpitu.

2 Domyślny widok pokaże nam obecne w serwisie tabele oraz kod wymagany do ich umieszczenia w dowolnym miejscu serwisu.

3 Klikamy na **Dodaj nową** i wprowadzamy podstawowe dane dotyczące naszej tabeli: jej nazwę, opis oraz przewidywaną liczbę wierszy i kolumn, po czym klikamy na **Dodaj tabelę**.

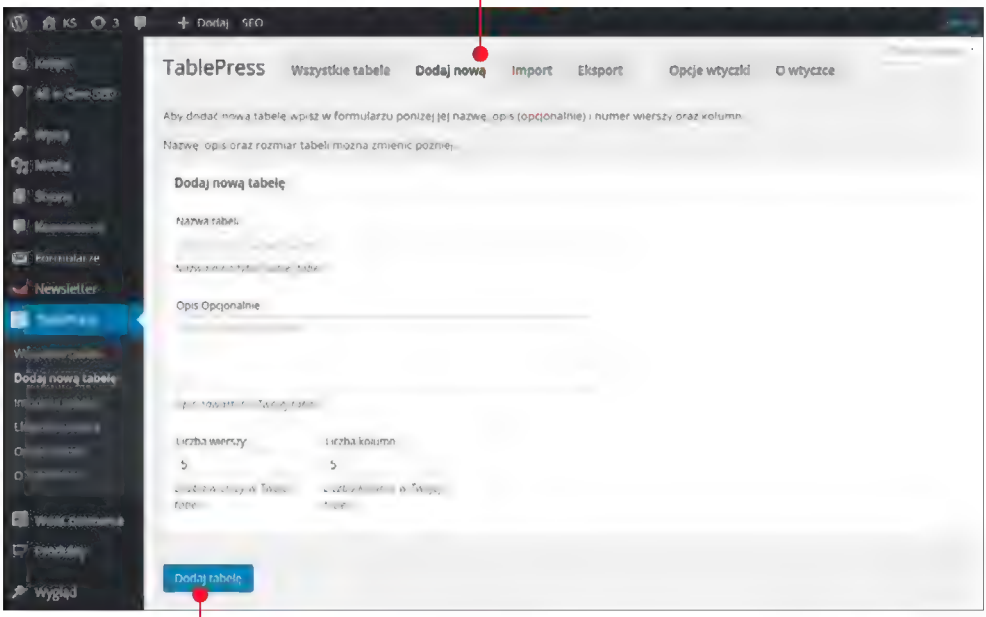

4 Zostaniemy przeniesieni do interfejsu edycji naszej tabeli. Wprowadzamy dane do naszych komórek, pamiętając o tym, że pod elementem wyświetlającym komórki

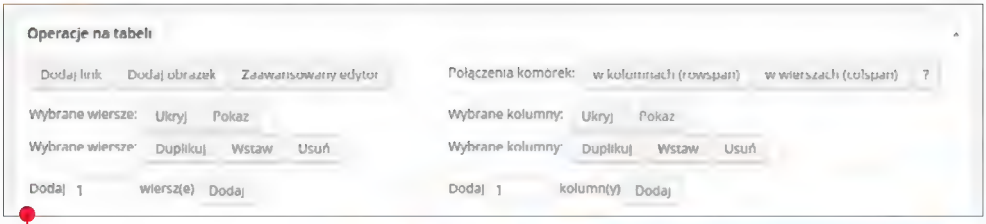

znajdują się dwa panele pozwalające na przeprowadzanie operacji na tabeli oraz zarządzanie jej opcjami.

5 Po zapisaniu tabeli zostanie wyświetlone polecenie, na przykład: **[table id=1 /]**. Kopiujemy je i umieszczamy w wybranym miejscu strony, wpisu bądź widgetu.

WSKAZÓWKA

Warto pamiętać o przełącznikach dostosowujących wysokość i szerokość komórek. Ich aktywne wykorzystywanie znacząco upraszcza pracę z tabelami. Zmiana rozmiaru komórki podczas edycji nie ma wpływu na jej wielkość wyświetlaną w serwisie. Każdą z komórek wypełniamy treścią opatrzoną tekstem, formułą lub formatowaniem w języku znaczników HTML (podstawowa lektura na temat HTML to **Kurs HTML 1 Pawła Wimmera**).

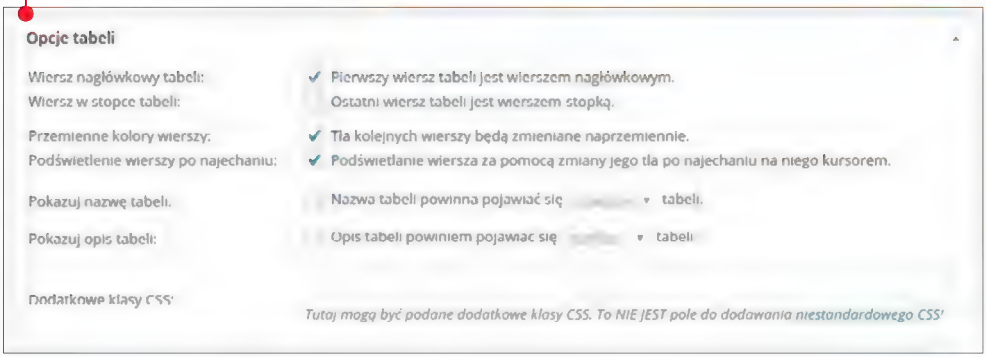

3.11 Oznaczamy typy mediów do pobrania

Zobaczymy teraz, jak dodawać na stronie atrakcyjne ikony, które umieszczone zaraz przy linkach pobierania będą informować użytkowników, jaki rodzaj pliku mogą pobrać. Jest to jedna z często pomijanych funkcji, tymczasem może bardzo pozytywnie wpłynąć na odbiór naszej strony.
Niestety, funkcja ta nie jest domyślnie obecna w WordPressie, ale możemy dodać ją do naszego serwisu dosłownie kilkoma kliknięciami. Instalujemy w tym celu wtyczkę **MimeTypes Link Icons** (**https://wordpress.org/plugins/mimetypes-link-icons**), która oferuje nie tylko bardzo bogatą bibliotekę ikon, ale również kilka ustawień, które pozwolą nam na kontrolowanie jej zachowania.

1 Po instalacji rozszerzenia przechodzimy do zakładki **Ustawienia**, **MimeType Icons** znajdującej się w lewym panelu nawigacyjnym kokpitu.

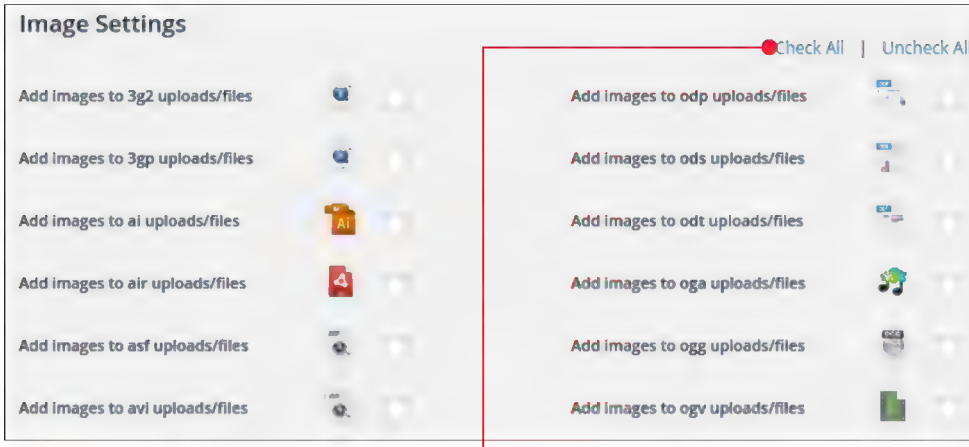

2 W sekcji **General Settings** ustawiamy kolejno wielkość ikon (16, 24, 48, 64 lub 128 pikseli), typ obrazu (PNG lub GIF) oraz pozycję ich wyświetlania (przed lub po linku do pliku).

3 **Image Settings** to katalog ikon. Jeśli chcemy używać wszystkich dostępnych ich typów, możemy skorzystać z opcji **Check All** po prawej stronie okna. W przeciwnym wypadku wybieramy kolejne ikony typów plików, które chcemy zamieszczać w naszym serwisie.

4 Ostatnia sekcja **Advanced Settings** zawiera ustawienia dla zaawansowanych użytkowników. Pierwsze ustawienie pozwala nam na wyłączenie konkretnej klasy CSS z podstawiania ikon. Dzięki temu nie będą one umieszczane na przykład w widgetach (standardowo – **klasa widget**). Kolejna opcja pozwala na włączenie wyświetlania wielkości pliku do pobrania oraz wskazanie, do którego miejsca po przecinku ma być ona zaokrąglana. Trzecia opcja interesuje nas tak naprawdę tylko wtedy, gdy zauważymy konflikt z inną wtyczką, czyli kiedy coś nie będzie działało prawidłowo. Uruchamia ona inny mechanizm dodawania ikon. Po dokonaniu powyższych ustawień możemy cieszyć się czytelnymi ikonami wskazującymi typ pliku, który udostępniamy naszym użytkownikom.

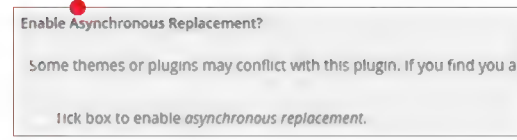

3.12 Wyłączamy komentarze

Nie każdy blog i nie każdy typ serwisu wymaga umożliwiania dyskusji. Wyłączenie komentarzy nie nastręcza problemów w nowym serwisie, jednak na stronie prowadzonej przez lata możemy natrafić na kilka trudności.

Kiedy decydujemy się na utworzenie serwisu bez możliwości komentowania, przechodzimy do zakładki **Ustawienia**, **Dyskusja** znajdującej się w lewym panelu nawigacyjnym kokpitu, i usuwamy zaznaczenia przy opcji .

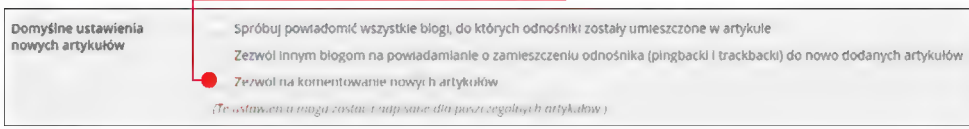

W przypadku serwisu, w którym zgromadziliśmy już pewną liczbę stron i wpisów, możliwość komentowania trzeba wyłączyć pod każdym z nich. Na szczęście z pomocą przychodzi nam wtyczka **Disable Comments** (**https://wordpress.org/plugins/disable-comments**).

1 Po zainstalowaniu rozszerzenia przechodzimy do zakładki **Ustawienia**, **Wyłączenie komentarzy** znajdującej się w lewym panelu nawigacyjnym kokpitu.

2 Decydujemy, czy chcemy wyłączyć możliwość komentowania wszędzie, czy tylko pod wybranym typem treści.

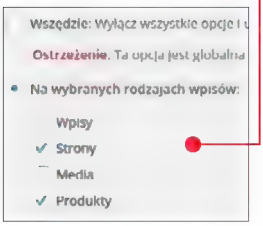

3 Kliknięcie na **Zapisz zmiany** spowoduje uruchomienie mechanizmu, który za nas wyłączy możliwość komentowania pod obecnymi już w serwisie wpisami i stronami.

WYŁĄCZAMY KOMENTARZE POD WYBRANYM POSTEM

Jeśli chcemy wyłączyć komentarze tylko pod wybranymi wpisami lub stronami, możemy to zrobić w interfejsie edycji wybranej strony lub wpisu.

1 Przechodzimy do interfejsu edycji, klikając na **Wpisy** **Dodaj nowy**

2 Klikamy na przycisk **Opcje ekranu** znajdujący się w prawym górnym rogu ekranu. Następnie zaznaczamy opcję **Dyskusja** w sekcji **Bloki**

3 Spowoduje to pojawienie się nowego elementu pod polem na treść wpisu. By wyłączyć komentarze, usuwamy zaznaczenie z opcji i zapisujemy wpis.

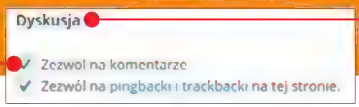

3.13 Zarządzanie redakcją

Prowadzenie bloga to bardzo często zajęcie dla jednej osoby, jednak WordPress sprawdza się również jako narzędzie do tworzenia serwisów wypełnianych treścią przez całe redakcje. W tym rozdziale poznamy podstawowe role i dowiemy się, jak dopasować je do naszego serwisu.

- **Subskrybent**. Jest to podstawowa rola użytkownika, który sam zarejestruje się w naszym serwisie. Nie ma on żadnych uprawnień poza kontrolowaniem własnych danych i przeglądaniem dostępnych publicznie treści.
- **Współpracownik**. Okazjonalny redaktor serwisu, mający możliwość dodawania i usuwania swoich wpisów, jednak nie może ich publikować (trafiają do moderacji).
- **Autor**. W przeciwieństwie do współpracownika może publikować nowe wpisy, dokonywać ich edycji i usuwania.
- **Redaktor**. Stały współpracownik serwisu, który ma już całkiem spore uprawnienia. Może przede wszystkim publikować posty i strony; przeglądać, edytować i usuwać treści zarówno swoje, jak i innych (nawet prywatne); moderować komentarze i dodawać do serwisu pliki multimedialne.
- **Administrator**. Superużytkownik mający prawa do zarządzania każdą częścią serwisu, poczynając od wszelkich działań na jego treści, przez modyfikację wyglądu, po zarządzanie użytkownikami i rozszerzeniami serwisu. Tę rolę przyznajemy tylko komuś, do kogo mamy pełne zaufanie.

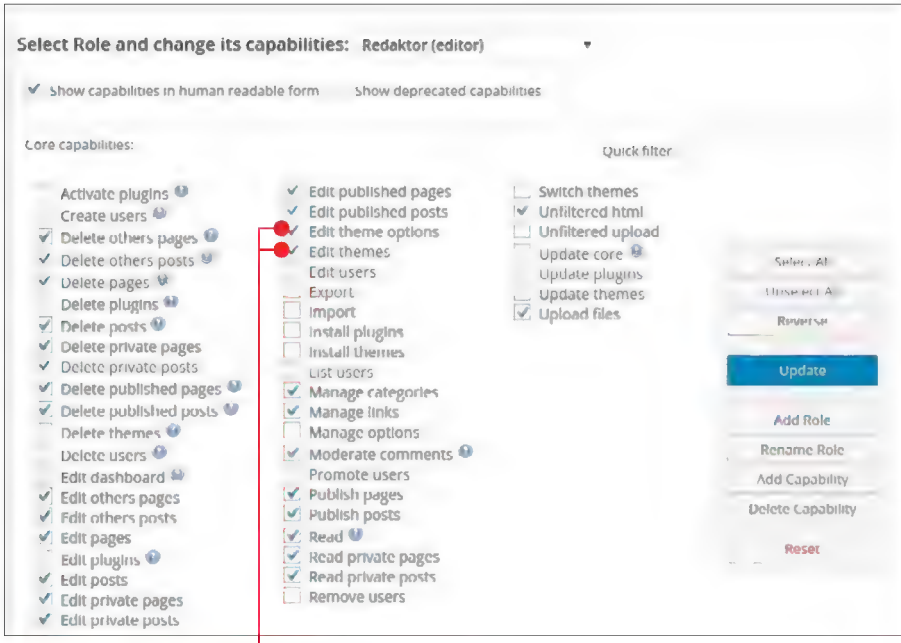

Dodajemy własne role

Jeśli nasza redakcja staje się bardzo rozbudowana, możemy poszerzyć zakres ról w naszym serwisie lub zmodyfikować zakres możliwości podstawowych ról obecnych już w WordPressie. Do tego celu wykorzystamy wtyczkę **User Role Editor** (**https://wordpress.org/plugins/user-role-editor**).

1 Po zainstalowaniu wtyczki przechodzimy do zakładki **Użytkownicy**, **User Role Editor** znajdującej się w lewym panelu nawigacyjnym kokpitu.

2 Zostaniemy przeniesieni do interfejsu z ogromną liczbą opcji do zaznaczenia. By łatwiej było nam się wśród nich zorientować, zaznaczamy opcję pierwszą – **Show capabilities in human readable form** (czyli Pokaż opcje w formie czytelnej dla człowieka).

3 Po przeładowaniu strony możemy przystąpić do pracy. Chcąc rozszerzyć rolę Subskrybenta na przykład o możliwość zarządzania wyglądem serwisu i tym samym odciążyć administratora, wybieramy z listy rozwijanej odpowiednią rolę i zaznaczamy właściwe opcje: **Edit theme options** i **Edit themes**.

W oknie tym są wyświetlane nie tylko uprawnienia dostarczone z WordPressa (ang. core capabilities), ale też uprawnienia dostarczone przez wtyczki (ang. custom capabilities).

4 Zatwierdzamy wprowadzone zmiany, klikając na przycisk **Update**. Podobnie postępujemy, dodając kolejne role, których obecność może znacząco wpłynąć na nasz serwis. Funkcja ta ma wiele zaawansowanych zastosowań przy tworzeniu usług oraz narzędzi opartych na WordPressie.

3.14 Serwis tylko dla zalogowanych

Zdarzają się przypadki, gdy chcemy ograniczyć dostęp do zasobów naszego serwisu tylko dla zarejestrowanych i zalogowanych użytkowników. Ta prosta funkcja znacznie zwiększa liczbę zastosowań WordPressa.
Wiele takich przypadków to serwisy intranetowe (obecne tylko w sieci lokalnej) bądź internetowe zawierające informacje tylko dla pracowników firmy lub strony i usługi, które wymagają rejestracji albo wykupienia abonamentu, by uzyskać do nich dostęp.

Jak taka funkcja działa? Z punktu widzenia administratora i redaktorów strony nie zmienia się nic, treści sa dodawane do serwisu dokładnie tak samo jak zwykle. Dopiero użytkownicy niezalogowani niezależnie od adresu, z którego wejdą na naszą stronę, zostaną przekierowani do strony logowania. Dopiero stamtąd trafią do poszukiwanego artykułu. Jedyny krok wymagany do uruchomienia tej funkcji to instalacja i włączenie wtyczki **Force Login** (**https://wordpress.org/plugins/wp-force-login**).

3.15 Przydatne modyfikacje konfiguracji

Plik **wp-config.php**, znajdujący się w katalogu głównym z kodem serwisu, również możemy poddać kilku modyfikacjom, które dodatkowo zabezpieczą nasz serwis lub po prostu stanowić będą wygodny dodatek.

```
define('FS_METHOD','direct');
```

Ustawienie to pozwala na instalowanie wtyczek, motywów oraz aktualizacji bez potrzeby podawania danych do konta FTP. Często jest już w konfiguracji WordPressa.

```
define('WP_HOME','http://adresstrony.pl/');
define('WP_SITEURL','http://adresstrony.pl/');
```

Oba ustawienia służą do stałej zmiany adresu naszej strony. Szczególnie przydatne podczas zmiany domeny działającego już serwisu.

```
define('DISALLOW_FILE_EDIT', true);
```

Wyłącza możliwość edycji plików wtyczek oraz motywów za pomocą wbudowanego edytora tekstowego WordPressa.
(Czasem zdarza się, że ze względów bezpieczeństwa lub wdrożonej praktyki pracy nad rozwojem serwisu nie chcemy, by użytkownicy w roli administratora byli w stanie samodzielnie modyfikować kod strony).

3.16 Zanim zmodyfikujemy motyw

Ta porada jest przeznaczona dla bardziej zaawansowanych użytkowników, ale może okazać się bardzo przydatna. Nie będziemy omawiać w tym miejscu podstaw programowania, ale jedynie poznamy podstawowe narzędzia i zagadnienia, które powinniśmy zgłębić, korzystając z dokumentacji WordPressa. Często bowiem zdarza się, że w zainstalowanym motywie chcemy dokonać drobnych zmian, które nie są udostępniane przez narzędzia personalizacji dostarczone z wybranym motywem. Do najprostszych należą modyfikacje koloru poszczególnych elementów. Żeby ich dokonać, musimy znać zaledwie podstawy języka CSS i umieć posługiwać się wbudowanymi w naszą przeglądarkę internetową narzędziami deweloperskimi. Uruchamiamy je, klikając prawym przyciskiem myszy na wybrany przez nas element do zmiany, i wybieramy opcję **Zbadaj element** lub jej odpowiednik. Ekran naszej strony zostanie podzielony i zobaczymy część kodu ustawionego w miejscu, które odpowiada za wyświetlanie wybranego elementu. By zapoznać się z tym zagadnieniem, warto spróbować wykonać to działanie na różnych elementach naszej strony. Pomoże nam to w zrozumieniu jej budowy.

Zanim jednak dokonamy jakichkolwiek zmian w plikach naszego motywu, powinniśmy wykonać jego motyw potomny. Oznacza to, że w wyniku naszych działań powstanie motyw, który zawierać będzie nasze zmiany, a wszelkie pozostałe elementy czerpać będzie z tego, który modyfikujemy. Jest to działanie wymagane, ponieważ instalacja kolejnej aktualizacji motywu spowoduje bezpowrotne wymazanie wprowadzonych przez nas zmian. Stworzenie właściwego motywu potomnego nie wymaga od nas wiedzy programistycznej.

1 Instalujemy dodatek **One-Click Child Theme** (**https://wordpress.org/plugins/one-click-child-theme**).

2 Po upewnieniu się, że motyw, który chcemy zainstalować, jest aktywny, przechodzimy do zakładki **Wygląd**, **Child Theme** w lewym panelu nawigacyjnym kokpitu.

3 Uzupełniamy formularz, wskazując tytuł nowego motywu, jego opis oraz autora (nasze zmiany możemy potem udostępnić). Na koniec zatwierdzamy utworzenie motywu, klikając na **Create child**. Zostaniemy przeniesieni do widoku motywów. Odnajdujemy ten, który właśnie stworzyliśmy, i włączamy go. Możemy przystąpić do modyfikacji jego pliku **style.css** za pomocą klienta FTP i wybranego edytora tekstowego. Postępujemy przy tym zgodnie z dokumentacją WordPressa i zasadami języka CSS.

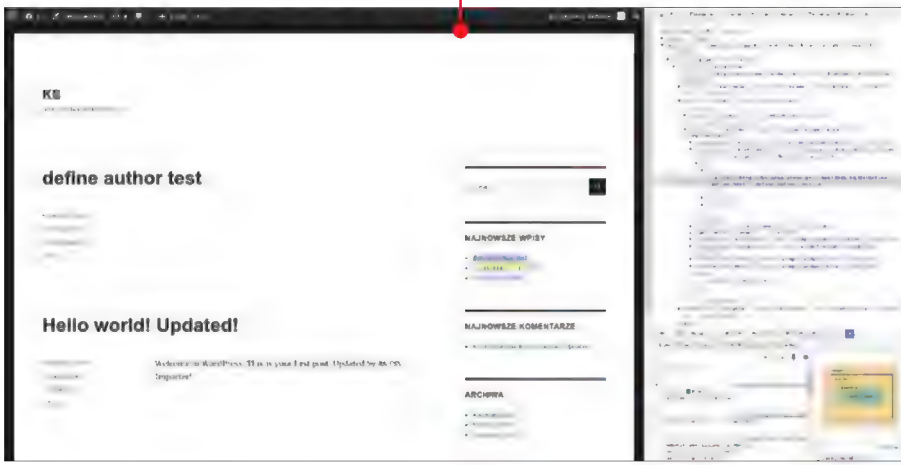

4 WordPress a urządzenia mobilne

Komórki i tablety stały się codziennością. Coraz więcej stron notuje już nawet połowę swojego ruchu właśnie z nich. Dzięki społeczności WordPressa, która oferuje bogaty wybór gotowych rozwiązań, przygotujemy naszą stronę w wersji mobilnej

Trendy mobilne nie mogą już być ignorowane. Niezależnie od typu strony, którą tworzymy, musimy pamiętać o użytkownikach smartfonów i tabletów. Serwisy internetowe, które im udostępniamy, nie powinny być przeładowane grafikami wysokiej rozdzielczości. Musimy też pamiętać, że elementy nawigacyjne muszą się nadawać do obsługi dotykiem. Oznacza to, że nie powinniśmy już stosować wielopoziomowych menu ujawniających swoją zawartość dopiero po najechaniu wskaźnikiem myszy. Taki ruch jest na urządzeniach mobilnych niewykonalny.

Ze względu na trudne i powolne wdrażanie mobilnych standardów wśród właścicieli stron internetowych twórcy wyszukiwarek postanowili wziąć sprawy w swoje ręce. Stworzyli szereg standardów i reguł, od których zależy nasza pozycja w wynikach wyszukiwania. Samo posiadanie wersji mobilnej to nie wszystko, musi być ona również zgodna z pozostałymi wymogami, w przeciwnym razie, pomimo braku komunikatu o nieobecności strony mobilnej, nasza pozycja wciąż będzie obniżana.

Czy ten dodatkowy punkt w rozmyślaniach o stworzeniu własnego serwisu WWW bardzo komplikuje sprawę? Niekoniecznie – w tym rozdziale poznamy proste sposoby na wdrożenie na naszych stronach pełnej kompatybilności ze standardami.

DROGOWSKAZ

4.1 Widok mobilny s. 59
4.2 Szybsze ładowanie stron s. 61

4.1 Widok mobilny

WordPress wcale nie jest do tyłu w stosunku do mobilnych trendów. Standardowe motywy dostarczają wersję mobilną, a większość zarówno darmowych, jak i płatnych (premium) jest przygotowana również z myślą o mobile'u (coraz częściej mówi się nawet o strategii mobile first). Zdarza się jednak, że wybrany przez nas motyw, mimo atrakcyjnego wyglądu i tego, że spełnia pozostałe nasze kryteria, nie dostarcza widoku mobilnego. Nie musimy wówczas z niego rezygnować. Z pomocą przychodzi wtyczka **WPtouch Mobile Plugin** (**https://pl.wordpress.org/plugins/wptouch**). Jest na rynku od bardzo dawna i przyczyniła się do utworzenia standardów mobilnego wyglądu stron. Nieskomplikowana konfiguracja oraz przyjazny interfejs powodują, że niektórzy decydują się na jej wykorzystanie, pomijając mobilny widok dostarczany wraz z zakupionym motywem. Korzystając z pewnej marki i solidnego wykonania wdrożymy zatem mobilny widok na naszej stronie.

1 Po zainstalowaniu wtyczki przechodzimy do zakładki **WPtouch** w lewym panelu nawigacyjnym kokpitu.

2 W zakładce **General** włączamy motyw mobilny i wprowadzamy tytuł strony.

3 Wskazujemy mobilną stronę z wpisami oraz stronę główną. Możemy tu skorzystać ze stron przygotowanych dla normalnego widoku lub zdefiniować własne. Na przykład zawierające tylko najważniejsze informacje dla czytelników odwiedzających naszą stronę „w drodze".

4 Możemy włączyć możliwość wykorzystania funkcji zoom w przeglądarce mobilnej oraz wybrać język, w jakim będą wyświetlane elementy nawigacyjne. Niestety, język polski nie jest jeszcze dostępny. Przełącznik **WPtouch love** pozwala nam na wyświetlenie informacji o wykorzystywanym rozwiązaniu do widoku mobilnego i promowanie wtyczki. Wielu zadowolonych użytkowników z przyjemnością decyduje się na ten krok.

5 Przechodzimy do zakładki **Devices**. Znajdziemy tu listę urządzeń, po których rozpoznaniu widok mobilny zostanie automatycznie włączony. Ta z pozoru niezbyt znacząca funkcja powinna wymagać więcej naszej uwagi. Po pierwsze, możemy chcieć obsługiwać więcej urządzeń. Dodajemy je, korzystając z funkcji **User agents to add**. Możemy to pole uzupełnić nazwą urządzenia lub platformy, na przykład **iPad** lub **firefox**, i kliknąć na , w zależ-

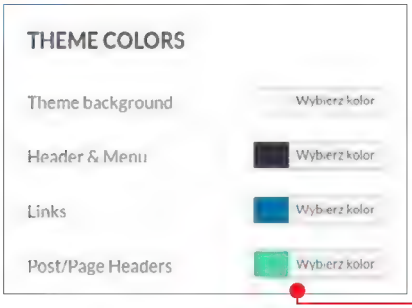

ności od potrzeb naszego serwisu. Po drugie, WPtouch może być przydatny nie tylko, gdy motyw nie ma widoku mobilnego, ale również gdy na pewnych przeglądarkach serwis nie wygląda najlepiej, na przykład może być tak, że strona prezentuje się świetnie w mobilnym Chrome i Firefoksie, ale już na mniej popularnych urządzeniach z Windows Mobile nie wygląda zadowalająco. Mimo upływu lat wciąż jest to zmorą webdeweloperów.

6 Zakładka **Menu Settings** pozwala nam na zdefiniowanie wyglądu elementów nawigacyjnych naszej strony w widoku mobilnym. Warto zaznaczyć, że świetnie współpracuje on z interfejsem konfiguracyjnym WordPressa. O ile samą zawartość menu definiujemy w zakładce **Wygląd**, **Menu** w lewym pasku nawigacyjnym kokpitu, tu mamy możliwość skorzystania z trzech funkcji:

- włączenie odnośników dla elementów nadrzędnych menu (w przeciwnym wypadku ich wciśnięcie spowoduje pojawienie się lub schowanie elementów drugiego rzędu);
- ikony menu; funkcja ta doda do interfejsu konfiguracji możliwość zdefiniowania ikon dla elementów menu;
- pokazanie bądź ukrycie linków logowania do serwisu – decydujemy, czy chcemy, aby nasi użytkownicy, czytelnicy bądź redaktorzy mogli zalogować się do serwisu, korzystając z urządzeń mobilnych.

7 Ostatnia zakładka – **Theme Settings** – interesuje nas najbardziej (pozostałe ustawienia dostępne są po zakupie wersji premium omawianej wtyczki). To właśnie tu definiujemy wygląd naszej strony. Poczynając od obrazu oraz udostępnienia wyszukiwarki w nagłówku strony, przez definicję kolorów poszczególnych elementów, typografię, po obecność elementu typu slider, który będzie przewijać najnowsze lub zdefiniowane przez nas treści (mamy tu naprawdę spory i bardzo zaawansowany wybór). Możemy również wpłynąć na wi-

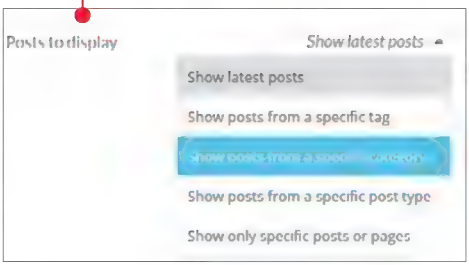

dok wpisów (widoczność obrazu wyróżniającego, kategorii i tagów, daty, autora oraz chmurek z licznikiem komentarzy). W zakładce znajdziemy również dwa bloki opcji związanych z mediami społecznościowymi: przyciski typu „Podziel się" i ich umiejscowienie oraz linki do naszych profili w rozmaitych serwisach. Bardziej zaawansowani użytkownicy mogą tu również wpłynąć na zawartość stopki (kod HTML) oraz dodatkowe opcje związane z wyświetlaniem strony (kod CSS).

Po dostosowaniu wszystkich wymienionych opcji możemy cieszyć się w pełni funkcjonalnym widokiem mobilnym naszego serwisu.

4.2 Szybsze ładowanie stron

Kolejnym ważnym aspektem posiadania strony przyjaznej dla urządzeń mobilnych jest nadążanie za najnowszymi trendami i wymaganiami stawianymi stronom przez wyszukiwarki internetowe. Przoduje tu dominator rynku – Google, który testuje mobilne widoki stron oraz udostępniane przez nie funkcje, na podstawie których promuje lub obniża pozycję strony w wynikach wyszukiwania. Jedną z technologii, które mają na to wpływ, jest **Accelerated Mobile Pages** (**www.ampproject.org**) – mechanizm dodatkowych dyrektyw dla przeglądarek, który powoduje przyspieszone ładowanie stron na urządzeniach mobilnych. Dzięki społeczności WordPressa wdrożenie zarówno tego, jak i innych pojawiających się nowych mechanizmów w naszym serwisie ogranicza się jedynie do instalacji i włączenia odpowiedniej wtyczki. W tym wypadku instalujemy wtyczkę **Accelerated Mobile Pages** (**https://wordpress.org/plugins/accelerated-mobile-pages**). Po jej włączeniu i przejściu do adresu naszej strony z argumentem **?amp** (na przykład **http://mojastrona.pl?amp**) zobaczymy naszą stronę przy wykorzystaniu nowej technologii Google.

MOBILNY WORDPRESS

Możemy prowadzić swoją stronę na WordPressie również z urządzeń mobilnych. Kokpit jest świetnie dostosowany do wyświetlania na ekranach nie tylko tabletów, ale również smartfonów. To jednak nie wszystko. Jeśli korzystamy z urządzenia z Androidem lub iOS, możemy zainstalować aplikację WordPress (**https://apps.wordpress.com/mobile/**) przygotowaną przez firmę Automattic Inc. Pozwoli nam ona na prowadzenie wielu stron jednocześnie, tworzenie nowych treści, moderację komentarzy i zarządzanie ustawieniami. Wygodny interfejs sprawia, że aplikacja jest wymarzonym narzędziem do pracy dla redaktora czy blogera, który nie lubi być przywiązany do biurka.

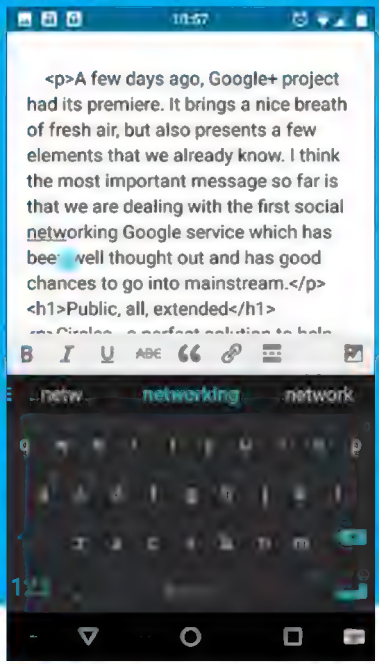

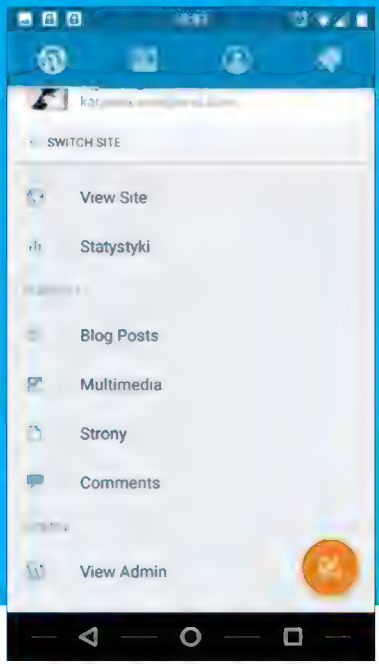

5 SEO: pozycjonowanie stron WWW

WordPress automatycznie wprowadza wiele usprawnień, które pozytywnie wpływają na pozycję naszej strony w wyszukiwarkach internetowych. W tym rozdziale przejmiemy nad nimi kontrolę i poprawimy ich działanie

Wiemy już, że duży wpływ na pozycję w wynikach wyszukiwania naszych użytkowników ma dobrze przygotowana strona mobilna. To jednak zdecydowanie nie wszystko.

Tworząc treści do naszych serwisów, korzystajmy z właściwych wtyczek, które pomogą nam usystematyzować publikowane teksty i poprawią ich przetwarzanie przez wyszukiwarki internetowe.

Stosujmy wiele słów kluczowych, unikajmy ich zbędnych odmian (zawsze zastanawiajmy się, w jaki sposób do naszego materiału będą trafiać użytkownicy wyszukiwarek).

Dbajmy o to, żeby każdy link i obrazek miał swój opis (tak zwany alt, który będzie się pokazywał, kiedy wyświetlenie grafiki będzie niemożliwe). Opisy te są ważne nie tylko dla wyszukiwarek, ale również na przykład dla osób niedowidzących, które używają aplikacji do czytania ekranu (programy te wykorzystują właśnie takie opisy, by ułatwiać swoim użytkownikom poruszanie się po stronach).

Z tego rozdziału dowiemy się nie tylko, co należy robić, by nasza strona miała wysoką pozycję w wynikach wyszukiwania, ale też poznamy kilka narzędzi, które wykonają sporą część pracy za nas i same stale będą dbały o właściwą prezentację w wyszukiwarkach i mediach społecznościowych. Te ostatnie znacznie poszerzyły dziedzinę szeroko rozumianego SEO (Search Engine Optimization).

DROGOWSKAZ

5.1	Ładne linki	s. 63
5.2	Czego o naszym wpisie dowiedzą się wyszukiwarki	s. 63
5.3	Mapa serwisu	s. 64
5.4	Przekierowanie do strony głównej lub nowego posta	s. 66
5.5	Śledzenie statystyk odwiedzin	s. 68

5.1 Ładne linki

Podstawowym usprawnieniem, które zmienimy w celu poprawienia pozycji naszej strony, są tak zwane ładne linki. Domyślnie adresy stron i pozostałych treści WordPressa są przedstawiane w trudny do zapamiętania ciąg rozumianych przez niego argumentów. Mimo że wyszukiwarki takie jak Google też są robotami, to przeglądają one internet pod kątem kryteriów typowego użytkownika. W związku z tym szukają również linków czytelnych i łatwych do zapamiętania dla człowieka.

UWAGA!

Przed zmianą tego ustawienia upewnijmy się, że nasz hosting dostarcza moduł **mod_rewrite** lub jego ekwiwalent.

1 Przechodzimy do zakładki **Ustawienia**, **Bezpośrednie odnośniki** znajdującej się na panelu nawigacyjnym z lewej strony kokpitu.

2 Wybieramy ustawienie **Nazwa wpisu**, które jest obecnie najpopularniejszym rozwiązaniem.

3 Aliasy kategorii i tagów zostaną utworzone automatycznie. Możemy jednak zmienić je na coś, co bardziej pasuje do charakteru prowadzonego przez nas serwisu. Po zainstalowaniu opisanego w poprzednim rozdziale WooCommerce zobaczymy w tym miejscu więcej ustawień pozwalających nam na dostosowanie tego aspektu zachowania serwisu.

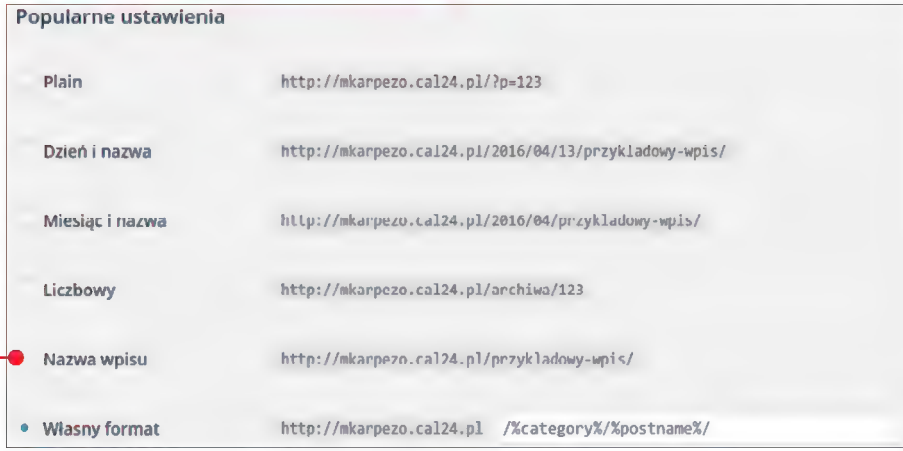

5.2 Czego o naszym wpisie dowiedzą się wyszukiwarki

Zainstalowanie wtyczki **All in One SEO Pack** (**https://pl.wordpress.org/plugins/all-in-one-seo-pack**) pozwoli nam uzyskać kontrolę nad tym, jak nasze posty są widziane nie tylko w wyszukiwarkach internetowych, ale również w mediach społecz-

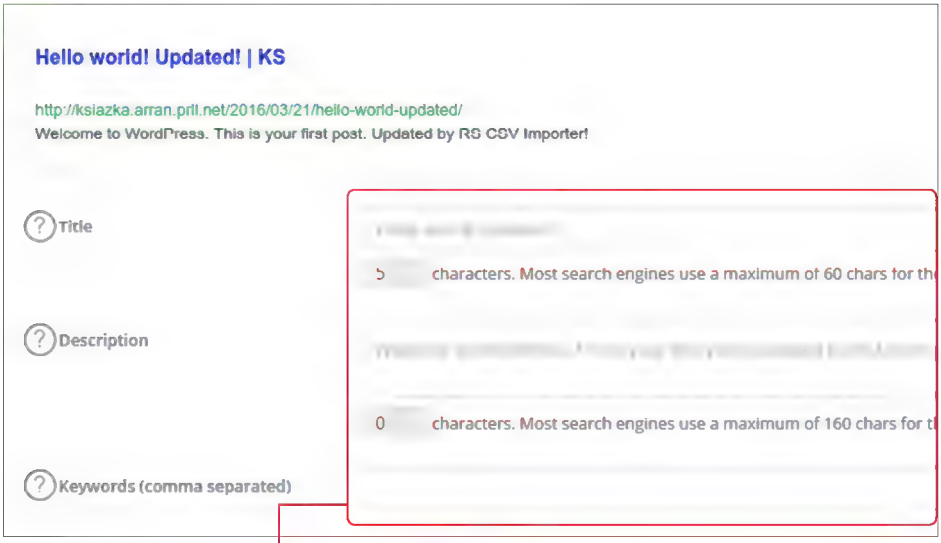

nościowych. Po jej instalacji interfejsy edycji stron oraz wpisów wzbogacą się o dodatkowy element – pola do wypełnienia, w których możemy określić tytuł oraz obraz widoczny na stronie wyników wyszukiwania.

WSKAZÓWKA

Jeśli chcemy sprawdzić, jak nasz post będzie wyświetlał się po umieszczeniu w serwisie Facebook, skorzystaj z narzędzi deweloperskich (**https://developers.facebook.com/tools/debug**). Pozwolą one nie tylko na sprawdzenie, ale również na odświeżenie go, jeśli już wcześniej wyświetlał się w sposób niepożądany.

5.3 Mapa serwisu

Kolejnym elementem poprawiającym pozycję naszego serwisu jest mapa udostępniana wyszukiwarkom. Oszczędza im w ten sposób pracy i zapewnia nam bardziej szczegółowe wyniki wyszukiwania.

1 Instalujemy dodatek **Google XML Sitemaps** (**https://pl.wordpress.org/plugins/google-sitemap-generator**), który udostępnia nam nie tylko łatwy w obsłudze interfejs, ale również współpracę z różnymi wyszukiwarkami internetowymi.

2 Przechodzimy do zakładki **Ustawienia**, **XML-Sitemap**, która znajduje się w panelu nawigacyjnym z lewej strony okna kokpitu.

3 W dziale **Opcje podstawowe** ustawień wtyczki definiujemy, które wyszukiwarki mają być powiadamiane o pojawieniu się nowych treści w serwisie. Zaawansowanymi opcjami manipulujemy tylko wtedy, gdy wiemy, jakie jest ich działanie. Ich złe ustawienie może spowodować, że udostępniana mapa witryny będzie nieskuteczna.

4 Sekcja **Priorytet wpisu** zawiera informację o tym, według jakiego kryterium wpisy mają być sortowane: liczba komenta-

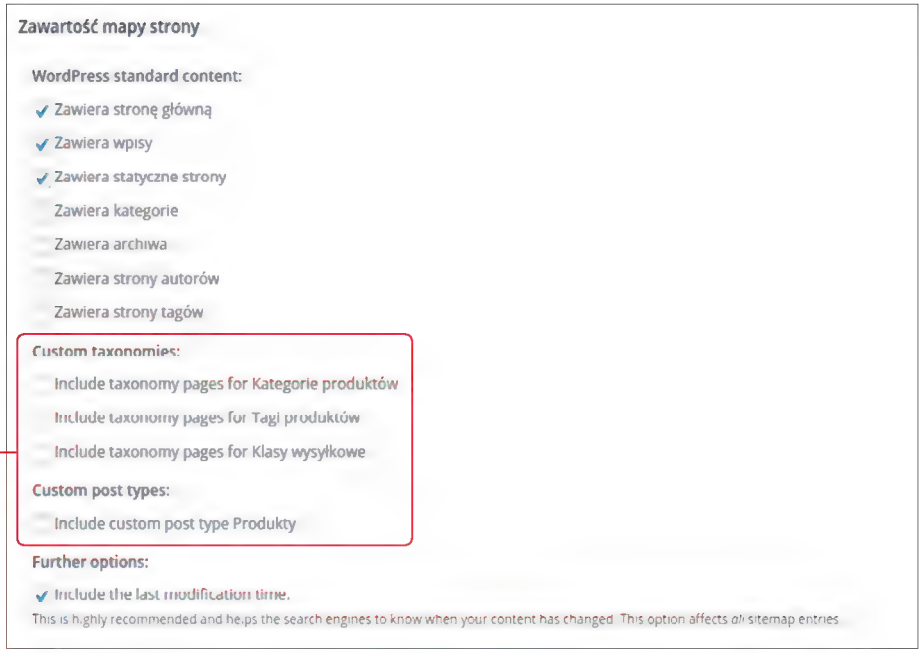

rzy, średnia komentarzy lub wyłączenie algorytmu automatycznego sortowania wpisów.

5 W sekcji **Zawartość mapy strony** definiujemy, jakie treści naszej strony mają znaleźć się na mapie witryny. Jeśli nasz serwis zawiera takie wtyczki, jak WooCommerce, które dodają do serwisu nowe typy treści, będziemy mogli je włączyć do wyników wyszukiwania.

6 Sekcja **Elementy wyłączone** pozwala zdefiniować kategorie wpisów lub konkretne wpisy, które chcemy z jakiegoś powodu wyłączyć z wyników wyszukiwania.

7 Pozostałe sekcje okna ustawień kolejno poświęcone są informacjom przekazywanym przez nasz serwis, a dotyczącym częstotliwości aktualizacji treści oraz priorytetów, z jakimi publikowane będą w treści mapy rozmaite typy przechowywanych na stronie informacji.

8 Po zakończeniu konfiguracji naszej mapy strony i zapisaniu ustawień musimy zgłosić ją wyszukiwarkom. Korzystając z linków w sekcji **O mapie strony:**, znajdujących się w prawej części okna, przechodzimy do narzędzi webmasterskich wybranych wyszukiwarek. Dodajemy tam naszą mapę zgodnie z udostępnionymi przez nie instrukcjami.

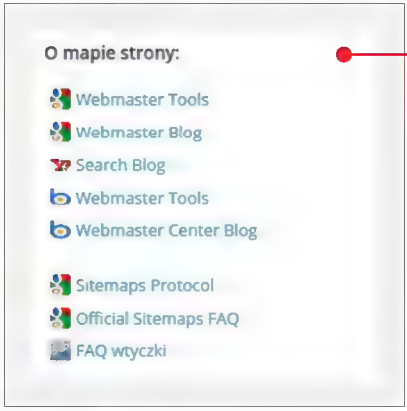

5.4 Przekierowanie do strony głównej lub nowego posta

Zdarza się tak, że pewne treści usuwamy z naszych stron bądź zmieniamy ich adresy, lecz ślad po nich pozostaje – najczęściej w postaci odnośników zawartych w materiałach publikowanych przez innych autorów. By poradzić sobie z tym problemem, możemy zastosować jedno z dwóch rozwiązań.

Wtyczka 404 to start

Wtyczka **404 to start** (**https://wordpress.org/plugins/404-to-start**) oferuje proste rozwiązanie: w przypadku gdy użytkownik trafi na nieistniejącą stronę, zostanie przekierowany do strony głównej naszego serwisu. Podobnie zostaną potraktowane wyszukiwarki internetowe. Ma to duże znaczenie, ponieważ strony zawierające wiele martwych linków karane są obniżeniem pozycji w wynikach wyszukiwania.

1 Po zainstalowaniu wtyczki przechodzimy do zakładki **Ustawienia**, **404 to start** znajdującej się w panelu nawigacyjnym z lewej strony kokpitu.

2 Zaznaczamy przekierowanie **301**, jeśli nie jest zaznaczone domyślnie.

3 Możemy również włączyć powiadamianie nas o wykrytych odwiedzinach nieaktywnych adresów **A** i wyłączyć z nich odwiedziny generowane przez zarejestrowanych użytkowników witryny lub wyszukiwarki internetowe **B**.

4 Ustawiamy adres, na który użytkownik ma zostać przekierowany po trafieniu na martwy adres **C**.

Wtyczka Redirection

Kolejne rozwiązanie to wtyczka **Redirection** (**https://wordpress.org/plugins/redirection**). Oferuje ona bardziej kompleksowy zestaw funkcji, który pozwala nam osiągnąć znacznie lepsze wyniki. Tu poznamy jej podstawową konfigurację i przekierujemy wykryty martwy link do wpisu znajdującego się pod nowym adresem.

1 Przechodzimy do interfejsu zarządzania wtyczki w zakładce **Narzędzia**, **Przekierowanie** znajdującej się w lewym panelu nawigacyjnym kokpitu.

2 W zakładce **Ustawienia** definiujemy, jak długo mają być przechowywane informacje o wykrytych martwych linkach oraz wykorzystaniu zdefiniowanego przez nas przekierowania. W zależności od częstotliwości, z jaką

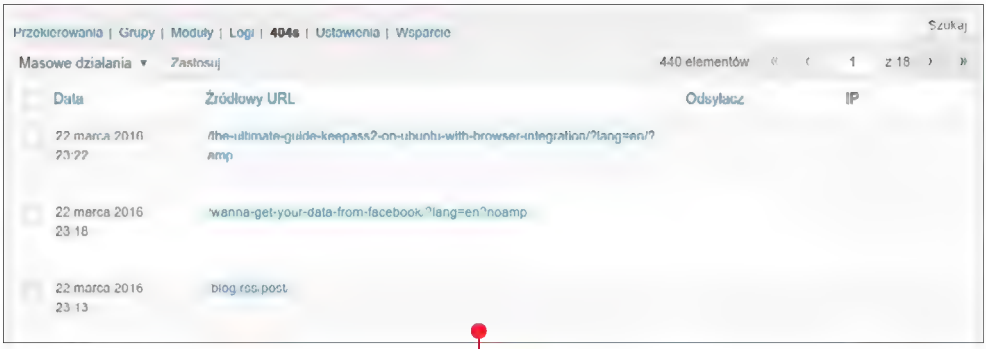

będziemy aktualizowali naszą stronę, ustawiamy okres, w którym będziemy zbierane dane przeglądać i wprowadzać na ich podstawie przekierowania.

3 Następnie po jakimś czasie zaglądamy do zakładki **404s**, by sprawdzić, czy odwiedzający trafiają w naszym serwisie na treści, których już nie ma bądź zostały przeniesione.

4 Dla wybranego adresu klikamy na polecenie **Add redirect**, które pojawi się po najechaniu na adres kursorem myszy. Otworzy się interfejs dodawania przekierowania. Możemy tu zdefiniować kilka zaawansowanych reguł, na przykład przekierowywać tylko użytkowników wybranych systemów operacyjnych. Możemy też przekierować wszystkich. Sposób zapisu adresu zdradza, czy użytkownik trafił na nieistniejącą stronę na przykład przez błędny zapis linku w jakimś miejscu sieci.

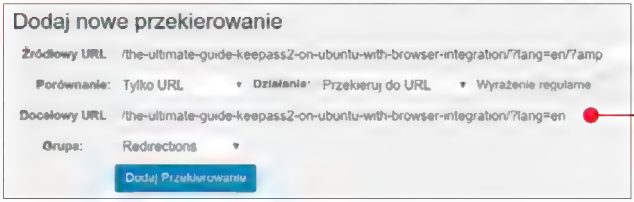

5 W takim wypadku po prostu zapisujemy prawidłowy link w polu **Docelowy URL**. Jednak jeśli nie znamy prawidłowego adresu wpisu, otwieramy w nowej karcie zakładkę wpisu i korzystając z narzędzia wyszukiwania, odnajdujemy post o podobnie brzmiącym tytule. Klikamy prawym przyciskiem myszy na **Zobacz**, a następnie wybieramy opcję **Kopiuj link docelowy**. Skopiowany link wklejamy do wspomnianego pola i usuwamy z niego część zawierającą naszą domenę, podobnie jak na zrzucie ekranu.

6 Od teraz w zakładce **Przekierowania** możemy śledzić informacje o tym, ilu użytkowników skorzystało z dodanego przez nas przekierowania.

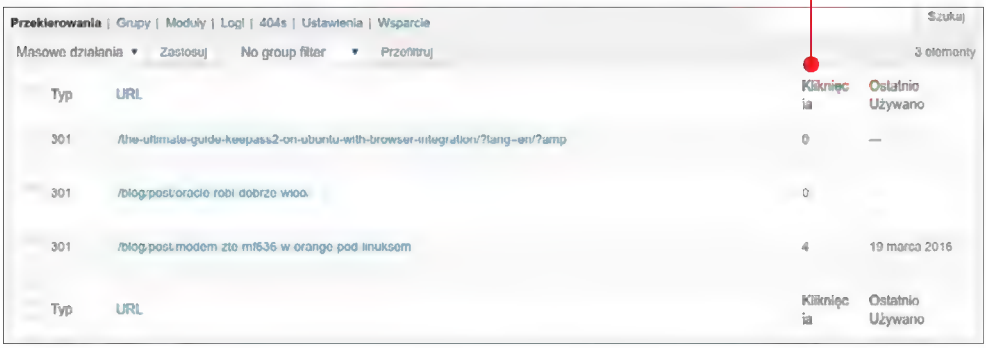

5.5 Śledzenie statystyk odwiedzin

Statystyki odwiedzin to jeden z podstawowych mierników popularności naszej strony. Jest on również świetnym narzędziem pozwalającym nam na tworzenie treści, które najbardziej interesują naszych użytkowników.

Google Analytics

Najpopularniejszą usługą śledzenia ruchu naszych użytkowników jest **Google Analytics** (**https://analytics.google.com**). Opakowane w przystępny interfejs jest jednocześnie narzędziem, którego możliwościom poświęcono niejedną publikację. Ekosystem WordPressa dostarcza nam wiele wygodnych interfejsów do obsługi Analytics z poziomu naszej witryny.

1 Instalujemy wtyczkę **Google Analytics Dashboard for WP** (**https://wordpress.org/plugins/google-analytics-dashboard-for-wp**). Po jej włączeniu przechodzimy do zakładki **Google Analytics** znajdującej się w lewym pasku nawigacyjnym kokpitu.

2 Następnie w nowej karcie przeglądarki internetowej otwieramy interfejs usługi Google (**https://analytics.google.com**) i dokonujemy rejestracji oraz potwierdzenia posiadania witryny.

3 W oknie ustawień wtyczki w kokpicie klikamy na **Authorize plugin**. Zostajemy przeniesieni do ekranu potwierdzenia dostępu dla usługi do naszego konta Google ●. Potwierdzamy go, a wyświetlony kod kopiujemy.

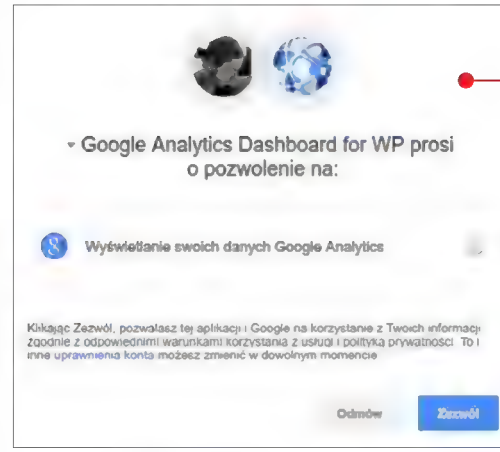

4 Wracamy do strony ustawień, wklejamy kod i potwierdzamy, że ma zostać zapisany.

5 Wtyczka powinna sama wykryć wprowadzoną uprzednio w usłudze Analytics stronę ●. By zapisać ustawienie, klikamy na **Save Changes**.

W sekcji **Backend Settings** możemy wybrać role osób, które będą widziały informację o statystykach odwiedzin. Sekcja **Frontend Settings** zawiera zestaw ustawień dotyczących ewentualnego pokazywania statystyk „na froncie", czyli w widoku zwykłego użytkownika. Będą one widoczne, jednak tylko dla zalogowanych użytkowników o wybranej roli. Jest to funkcja przydatna w bardziej zaawansowanych usługach budowanych na podstawie WordPressa.

Ważne dla nas ustawienie znajduje się w sekcji **Tracking Code**. Upewniamy się, że opcja **Tracking Options** ustawiona jest na **enabled**. Wówczas śledzenie statystyk naszej strony zostanie uruchomione.

Po zakończeniu konfiguracji w widoku głównym kokpitu zobaczymy element prezentujący statystyki naszej strony ● bez konieczności odwiedzania witryny usługi Google Analytics.

Piwik

Doskonałą alternatywą dla Google Analytics jest **Piwik** (**https://piwik.org**) – oprogramowanie, które podobnie jak WordPress możemy trzymać na własnym serwerze hostingowym. Ma prosty i dobrze opisany proces instalacji (**https://piwik.org/docs/installation--maintenance**). Poniżej znajdziemy skrócony opis tej instalacji.

1 Przechodzimy do panelu naszego dostawcy hostingu i zgodnie ez przedstawionymi przez niego instrukcjami tworzymy nową stronę.

2 W interfejsie naszego hostingodawcy tworzymy nową bazę danych i zapisujemy przedstawione dane dostępowe (patrz opis samodzielnej instalacji WordPressa w rozdziale **1.4**).

3 Logujemy się do naszego konta FTP za pomocą klienta FileZilla i w prawym panelu nawigacyjnym przechodzimy do katalogu głównego nowo utworzonej strony.

4 Ze strony **https://pl.piwik.org/pobierz** pobieramy archiwum instalacyjne Piwik i wypakowujemy je do wybranego przez nas katalogu. Następnie, korzystając z lewego panelu klienta FileZilla, przechodzimy do niego.

5 Zaznaczamy wszystkie pliki Piwik z panelu po lewej stronie i wysyłamy je na serwer, klikając na zaznaczenie prawym przyciskiem myszy i wybierając **Wyślij**.

6 Wpisujemy w przeglądarkę internetową adres nowo utworzonej strony. Piwik wyświetli ekran sprawdzający możliwości naszego serwera ● i powiadomi nas, jeśli czegoś brakuje. Możemy wówczas poprosić hostingodawcę o udostępnienie brakujących elementów środowiska.

7 W kolejnym etapie wprowadzamy zapisane wcześniej dane dostępowe do naszej bazy danych i potwierdzamy instalację.

8 W panelu administracyjnym Piwik, do którego dostęp jest zlokalizowany w prawym górnym rogu interfejsu, przechodzimy do formularza dodawania nowej strony. Wypełniamy go i zatwierdzamy.

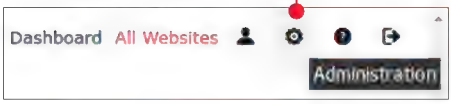

9 W kolejnym kroku przechodzimy do zarządzania użytkownikami. Kopiujemy i zapisujemy klucz dostępowy API naszego użytkownika.

Piwik w WordPressie

Pozostaje nam zainstalować w naszym serwisie WordPress wtyczkę **WP-Piwik** (**https://wordpress.org/plugins/wp-piwik**) i skonfigurować ją.

1 Po włączeniu wtyczki przechodzimy do zakładki **Ustawienia**, **WP-Piwik** w lewym panelu nawigacyjnym kokpitu.

2 Wprowadzamy adres naszej instancji Piwik i wklejamy zapisany uprzednio klucz API. Po potwierdzeniu ustawień wtyczka wykryje naszą stronę i poprosi o potwierdzenie wyboru.

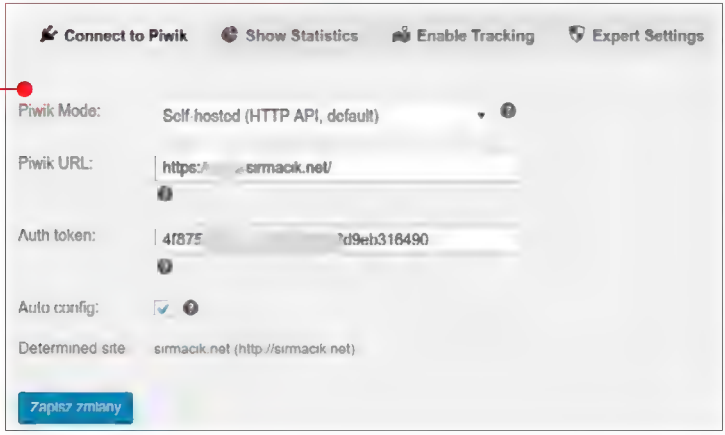

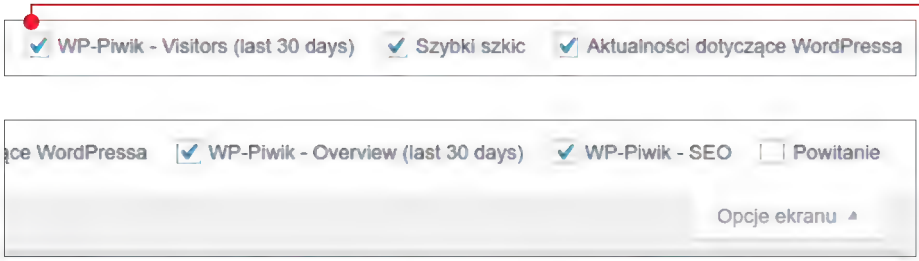

3 Po skonfigurowaniu strony przechodzimy do zakładki **Enable Tracking**. Opcję **Add tracking code** ustawiamy na **Default tracking**. Możemy też zdefiniować poniżej, gdzie kod śledzenia ma zostać umieszczony w motywie strony oraz jakie typy ruchu czytelników na stronie mają być przez nią rejestrowane. Definiujemy też, czy usługa ma zapisywać odwiedziny zalogowanych redaktorów. Na koniec zapisujemy nasze zmiany.

W widoku głównym kokpitu WordPressa zobaczymy nowe elementy, które wkrótce będą wyświetlać odwiedziny naszych czytelników. Jeśli ich tam nie ma, możemy włączyć je ręcznie, korzystając z ekranu dostosowania kokpitu w lewym górnym rogu interfejsu.

PIWIK W CAL.PL

Jeśli korzystamy z dołączonej do książki oferty hostingowej firmy Cal.pl, możemy uruchomić śledzenie statystyk Piwik zaledwie dwoma kliknięciami w panelu DirectAdmin pod adresem: **https://panel.cal.pl**.

Zakładkę **Statystyki stron PIWIK** znajdziemy w sekcji **Advanced Features** w dolnej części interfejsu. By powiązać Piwika z naszym serwisem i móc oglądać statystyki w kokpicie, musimy wykonać kroki zawarte w poradzie Piwik w WordPressie.

6 Optymalizacja WordPressa

WordPress zaraz po instalacji jest dobrze dostosowany przez twórców do wyszukiwarek internetowych i stosuje większość metod optymalizacji, możemy mu w tym jednak trochę pomóc

Podstawowym narzędziem optymalizacji naszego serwisu opartego na WordPressie jest zdrowy rozsądek. Powinniśmy zadbać o właściwą konfigurację serwisu, szczególnie gdy ma on wytrzymywać większe obciążenia ze strony odwiedzających. Drugą ważną rzeczą jest unikanie przeładowania serwisu zbyt dużą liczbą wtyczek. Instalujmy tylko te, które są nam rzeczywiście niezbędne, a jeśli z którejś z zainstalowanych wtyczek przestajemy korzystać – wyłączmy ją. Obniżamy w ten sposób czas konieczny do wyświetlenia strony oraz zmniejszamy obciążenie serwera. Istnieje wiele rozwiązań związanych z optymalizacją WordPressa. W tym rozdziale poznamy najważniejsze i najbardziej uniwersalne z nich, pamiętajmy jednak o tym, że każda wtyczka stanowi zaledwie dodatek do rozważnej administracji naszym serwisem. Chcąc poznać więcej rozwiązań służących optymalizacji, warto zapoznać się z dokumentacją WordPressa poświęconą temu tematowi (**https://codex.wordpress.org/WordPress_Optimization**). Opisane w niej narzędzia pozwolą nam skutecznie zmierzyć wydajność strony oraz znaleźć jej najsłabsze punkty i dostosować zaawansowane elementy konfiguracji serwisu. Dobrze zoptymalizowana strona nie tylko będzie wygodniejsza dla użytkowników, ale również premiowana przez wyszukiwarki internetowe i umieszczana wyżej w wynikach. Warto zatem poświęcić kilka chwil na przyspieszenie działania strony i odciążenie serwera, na którym ją trzymamy.

DROGOWSKAZ

6.1 Zmniejszanie wagi strony	s. 73
6.2 Zmniejszamy rozmiar obrazów	s. 74
6.3 Sprzątamy bazę danych	s. 76

6.1 Zmniejszanie wagi strony

Poznajmy wtyczkę WP Super Cache, która stanowi najpopularniejsze rozwiązanie do zmniejszania wagi naszej strony. Każdorazowo podczas pierwszych odwiedzin naszej strony bądź danego wpisu wyświetlane widoki zostaną maksymalnie skompresowane i zachowane na serwerze. O ile nie zmieni się ich treść, kolejni użytkownicy zobaczą je znacznie szybciej, ponieważ operacje kompresji nie będą ponownie wykonywane, a serwis zaserwuje im przygotowane wcześniej widoki. Ma to wpływ nie tylko na czas wyświetlania strony – poprawnie skonfigurowany cache obniża poziom obciążenia serwera.

1 Po zainstalowaniu wtyczki **WP Super Cache** (**https://wordpress.org/plugins/wp-super-cache**) przechodzimy do zakładki **Ustawienia**, **WP Super Cache** znajdującej się w lewym panelu nawigacyjnym kokpitu.

2 Wyświetloną opcję **Caching** przełączamy na **Caching On** i klikamy na **Update Status**.

3 Przechodzimy do zakładki **Advanced** i zaznaczamy rekomendowane opcje:

- **Cache hits to this website for quick access** – przechowywanie informacji o wejściach na stronę, by przyspieszyć serwowanie popularnych treści.
- **Use PHP to serve cache files** – chyba że nasz hostingodawca zaleca wybranie opcji **mod_rewrite**.
- **Compress pages so they're served more quickly to visitors** – zmniejszanie rozmiaru stron statycznych.
- **304 Not Modified browser caching. Indicate when a page has not been modified since it was last requested** – przechowywanie informacji o ostatniej modyfikacji strony i ponowne kompresowanie w przypadku jej braku.
- **Don't cache pages for known users** – zalogowani użytkownicy nie będą otrzymywać skompresowanej wersji serwisu, która w danej chwili może być nieaktualna. Jest to sytuacja zauważalna podczas wprowadzania zmian w wyglądzie serwisu. Mechanizm potrzebuje czasu na przetworzenie i skompresowanie wprowadzonych zmian.

Po zaznaczeniu tych opcji klikamy na przycisk **Update status**.

W ten sposób dokonaliśmy podstawowej optymalizacji WordPressa, która zauważalnie przyspieszy ładowanie serwisu i odciąży serwer. Omawiana wtyczka oferuje ogromne możliwości i nie jest jedynym rozwiązaniem. Ze względu na jej popularność warto zapoznać się z bogatą dokumentacją oraz wieloma artykułami opisującymi sztuczki dotyczące jej optymalnej konfiguracji.

Warto pamiętać również o tym, że duży wpływ na prędkość działania naszego serwisu mają wtyczki, które instalujemy. Im więcej działań wykonywanych jest podczas wyświetlania strony użytkownikowi, tym dłużej będzie się ona ładowała. Dotyczy to elementów typu **shortcode** do ponownego przetworzenia, dynamicznych widgetów i tym podobnych elementów. Im mniej nasza strona będzie ich zawierać, tym szybciej będzie się ładować i mniej obciążać nasz serwer.

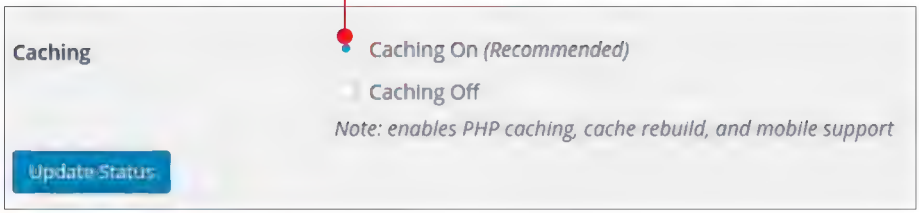

6.2 Zmniejszamy rozmiar obrazów

Wiemy już, że im lżejsza będzie nasza strona, tym lepiej dla użytkowników, bo sprawniej i szybciej będą mogli ją przeglądać. W poprzedniej poradzie sprawiliśmy, że ta sama treść nie jest generowana więcej niż raz – odwiedzający dostaje wygenerowaną wcześniej stronę. Co możemy jeszcze zrobić?

Częstym i trudnym dla początkujących użytkowników problemem jest wielkość zdjęć. Aparaty cyfrowe zapisują pliki ważące nawet 10 MB. Mimo że WordPress po załadowaniu pliku na serwer generuje jego miniatury, plik do pobrania wciąż będzie dość spory. Szczęśliwie istnieją rozwiązania pozwalające na zmniejszenie rozmiaru serwowanych naszym odwiedzającym plików bez znacznej utraty ich jakości.

TinyPNG

Znajdujący się pod dresem **https://tinypng.com** serwis pozwalający na skompresowanie naszych obrazów i przygotowanie ich do umieszczenia na naszej stronie.

1 Przeciągamy i upuszczamy do 20 zdjęć do pola **Drop your .png or .jpg files here!**. Pamiętajmy o tym, by żadne z nich nie było większe niż 5 MB.

2 Podczas kompresowania zdjęć wyświetlany będzie postęp zadania.

3 Po zakończeniu procesu otrzymamy komunikat z informacją o tym, jak bardzo udało się skompresować nasze zdjęcia. Jak widzimy, w opisywanym przypadku udało się zmniejszyć rozmiar obrabianego

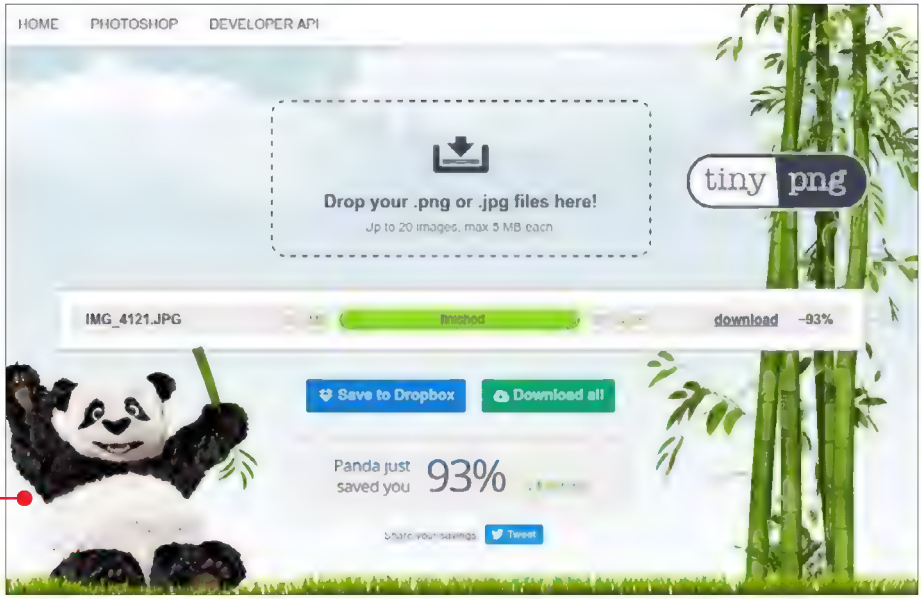

pliku aż o 93 procent. Tak skompresowane zdjęcie możemy już spokojnie umieścić na stronie WWW bez obaw o czas ładowania naszego serwisu.

4 Klikając powyżej komunikatu, możemy pobrać każde zdjęcie z osobna, wysłać je bezpośrednio na nasze konto w usłudze Dropbox bądź pobrać wszystkie jednocześnie w archiwum ZIP.

Twórcy serwisu TinyPNG stworzyli również wtyczkę do WordPressa: **Compress JPEG & PNG images** (**https://wordpress.org/plugins/tiny-compress-images**), która usprawnia pracę z usługą kompresującą. Wymaga ona dodatkowej rejestracji i pozyskania klucza API pod adresem **https://tinypng.com/developers**, który wprowadzamy w ustawieniach wtyczki. Stanowi ona znaczne ułatwienie oraz pozwala na usunięcie limitu wielkości kompresowanych zdjęć, ale darmowe konto ma swoje ograniczenia. Pozwala na skompresowanie około 100 zdjęć miesięcznie, dalsze wykorzystywanie usługi wymagać będzie zakupienia dodatkowego pakietu. Jeśli jednak nie umieszczamy w naszym serwisie zbyt wielu zdjęć, darmowa oferta może być w sam raz dla nas.

WP Smush

Alternatywa dla opisanego wcześniej TinyPNG udostępniona przez WPMU DEV. Wprowadzona w postaci wtyczki pozwala na darmową kompresję plików w formatach JPEG, PNG oraz GIF, które umieszczamy w naszym serwisie. Zaraz po instalacji **WP Smush** (**https://wordpress.org/plugins/wp-optimize**) wtyczka staje się aktywna i wysyła do kompresji wszystkie umieszczane przez nas w WordPressie pliki spełn

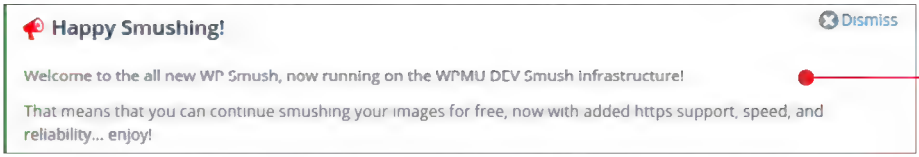

niające kryteria usługi (maksymalny rozmiar wysyłanego obrazu to 8 MB). Poza działaniem automatycznym wtyczka jest widoczna również w interfejsie zarządzania biblioteką multimediów naszego serwisu (**Media**, **Biblioteka**). Po kliknięciu na wybrany obraz, który został umieszczony przed instalacją nowego rozszerzenia, zobaczymy nowy przycisk **Smush Now!** ●. Gdy na niego klikniemy, plik zostanie przesłany do usługi WPMU DEV w celu skompresowania. Po zakończeniu całej operacji zobaczymy komunikat ●, który możemy rozwinąć, by zobaczyć pełniejszy raport ● o przeprowadzonych operacjach. Jak widzimy, kompresowany jest nie tylko umieszczony w serwisie plik, ale również wszystkie jego miniatury utworzone przez WordPressa. Podobnie jak w przypadku usługi TinyPic w miarę potrzeb możemy pokusić się o zakup wtyczki w wersji Pro, która pozwala na kompresowanie większych plików, przeprowadzanie kompresji wszystkich obrazów z naszej biblioteki jednocześnie, tworzenie kopii zapasowych nieskompresowanych obrazów oraz wprowadzenie wyższego stopnia kompresji przy wykorzystaniu autorskiego algorytmu.

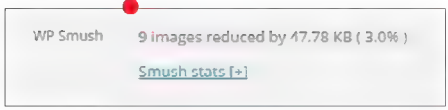

6.3 Sprzątamy bazę danych

Prowadzenie większego serwisu, eksperymenty z nowymi rozszerzeniami, zmiana wykorzystywanej wtyczki, a nawet zwykłe prowadzenie strony powodują, że w naszej bazie danych zbierają się informacje, które nie są niezbędne (na przykład 12 poprzednich wersji wpisu opublikowanego dwa lata temu lub komentarze, które oznaczyliśmy jako spam). Wszystko to jest pieczołowicie archiwizowane przez WordPressa i przetrzymywane w bazie, która przybiera coraz większe rozmiary. Wprawdzie nowoczesne hostingi, jak oferowane z książką konto testowe w Cal.pl, nie wprowadzają już limitów baz danych, ale warto dbać, by bazy nadmiernie się nie rozrastały. Zarówno w wypadku ewentualnej infekcji, jak i w razie przenosin mniejszy rozmiar bazy znacząco ułatwia poruszanie się po niej i przesyłanie jej.

W celu wykonania porządków w naszej bazie danych posłużymy się wtyczką **WP-Optimize** (**https://wordpress.org/plugins/wp-optimize**). Jest to sprawdzone rozwiązanie, które podobnie jak tak zwane cleanery dla systemów operacyjnych zajmie się posprzątaniem nie tylko starych wersji naszych wpisów czy zbędnymi komentarzami, ale również usunięciem wpisów i stron przeniesionych do kosza. Wtyczka

pozwala również na zaplanowanie regularnego czyszczenia naszego WordPressa raz w tygodniu.

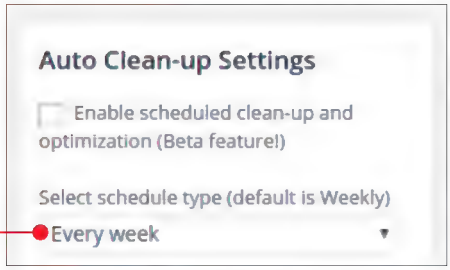

1 Przechodzimy do zakładki **WP-Optimize** znajdującej się w lewym panelu nawigacyjnym kokpitu.

2 Główny ekran pozwala nam na przeprowadzenie czyszczenia zaraz po dostosowaniu kilku opcji. Blok opcji znajdujący się po lewej stronie okna pozwala na wybranie elementów do usunięcia wraz z informacją o tym, jak wiele z nich zostanie usuniętych.

3 Po zaznaczeniu wybranych opcji w prawym panelu klikamy na duży przycisk **PROCESS**. Rozpocznie to proces czyszczenia, który z naszego punktu widzenia objawia się przeładowaniem strony.

4 Jest to zadanie, którego wykonanie może trwać dłuższą chwilę, nie musimy się tym martwić. Zaraz po zakończeniu wyświetlony zostanie komunikat informujący o zakończeniu pracy.

Jeżeli prowadzimy strony, w ramach których publikujemy wiele treści, warto ustawić zaplanowane czyszczenie. Pomoże to w utrzymaniu porządku w naszym serwisie i w jego konserwacji, a także spowoduje zmniejszenie rozmiaru kopii zapasowych.

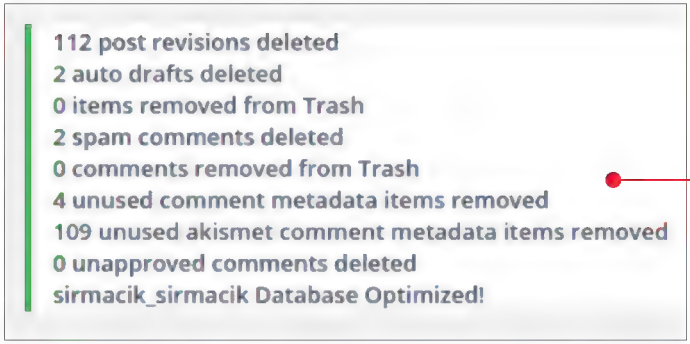

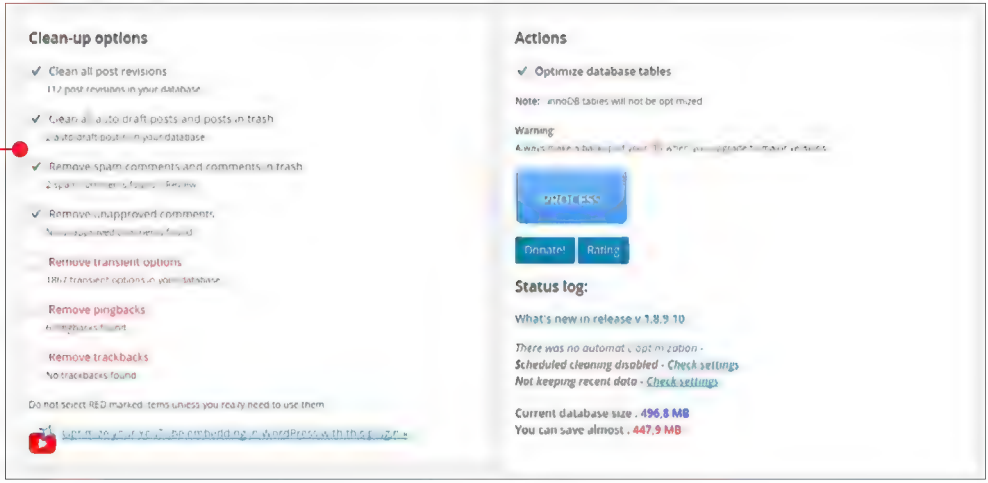

7 Bezpieczeństwo WordPressa

Ze względu na swoją popularność WordPress narażony jest na wiele coraz to nowych zagrożeń. W tym rozdziale nauczymy się przed nimi zabezpieczać

Przyczyna możliwych problemów z bezpieczeństwem WordPressa to nie tylko ogromna ilość darmowych rozszerzeń, których jakość nie zawsze da się regularnie kontrolować.

Często zdarzają się infekcje wynikające z instalacji pirackich wersji wtyczek premium. Podobnie jak w innych przypadkach instalacja oprogramowania z nieznanego źródła może spowodować, że WordPress sam zacznie instalować szkodliwe oprogramowanie i wymykać się spod naszej kontroli. Takie paczki z rozszerzeniami często są odpowiednio „spreparowane" przez osoby udostępniające je poza oficjalnymi kanałami dystrybucji.

Odpowiednie zabezpieczenie WordPressa nie jest zadaniem trudnym. W tym rozdziale nauczymy się, na co zwracać uwagę, jakie zagadnienia zgłębiać dalej i jak samodzielnie zabezpieczyć nasz serwis. Nawet jeśli decydujemy się na to, by skorzystać z pomocy specjalisty zajmującego się rozwojem stron, warto zapoznać się z tym rozdziałem, samodzielnie sprawdzić i dopytać go przed przyjęciem oddanej pracy o sposób zabezpieczenia serwisu i wykorzystane w nim rozwiązania. Pamiętajmy również o dokumentowaniu zmian, jakie wprowadzamy w naszej instalacji WordPressa (instalacje rozszerzeń, zmiany w konfiguracji). Takie notatki w krytycznej sytuacji mogą okazać się ratunkiem bądź pomocą dla specjalistów.

DROGOWSKAZ

7.1 Uruchamiamy podstawową ochronę s. 79
7.2 Jak walczyć z infekcją s. 80
7.3 HTTPS z WordPressa s. 81
7.4 Backup WordPressa s. 82

7.1 Uruchamiamy podstawową ochronę

Mało kto spodziewa się, że kompleksową ochronę naszego serwisu jesteśmy w stanie zapewnić, instalując i konfigurując zaledwie jedno rozszerzenie. Doświadczenie autora książki pokazuje, że wtyczka Shield skutecznie obroni stronę.

Shield WordPress Security (**https://wordpress.org/plugins/wp-simple-firewall**), do niedawna znana jeszcze jako **WP Simple Firewall**, to wtyczka, która skutecznie zabezpiecza serwis, oferując przy tym prosty, bardzo komunikatywny interfejs i wiele funkcji, których próżno szukać w innych, często znacznie popularniejszych rozwiązaniach.

Po instalacji i włączeniu rozszerzenia zostaniemy wylogowani z kokpitu WordPressa ze względów bezpieczeństwa. Logujemy się ponownie i przechodzimy do zakładki **Shield** w lewym panelu nawigacyjnym kokpitu.

■ Security Admin

Jest to funkcja zabezpieczająca dostęp do panelu administratora i przenosząca go pod specjalnie wygenerowany adres. To zabezpieczenie stosujemy tylko i wyłącznie w serwisach, w wypadku których kompletne bezpieczeństwo jest bardzo istotne, a ich treści nie będą często zmieniane. Pamiętajmy również, aby wyłączyć ją przed każdą większą zmianą wykonywaną w serwisie (włączenie nowej wtyczki, aktualizacja). W przeciwnym wypadku możemy odciąć się od dostępu do interfejsu administracyjnego naszej strony.

■ Firewall

Funkcja, którą uruchamiamy jako pierwszą. Samo jej włączenie wprowadzi wszelkie potrzebne do normalnego działania naszego serwisu zabezpieczenia. Uchroni nas przed nieuprawnionym dostępem do bazy danych, zawartości pozostałych folderów obecnych na serwerze oraz wysyłaniem na niego plików wykonywalnych, w których najczęściej są rozprzestrzeniane rozmaite zagrożenia.

■ Login protection

Ochrona logowania. Po włączeniu tej funkcji przechodzimy do najważniejszej dla jej funkcjonowania zakładki **Brute Force**. Tu upewniamy się, że włączone są takie funkcje, jak **Zabezpieczenie G.A.S.P.**, **Rejestracja użytkownika** oraz **Zapobiegaj zdalnemu logowaniu**. Ponownie zabezpieczymy w ten sposób nasz serwis przed większością zagrożeń. Dodatkowo możemy uruchomić popularne obecnie dwuetapowe logowanie. Mamy tu do wyboru mechanizm **Google Authenticator**, w zakładce **Autoryzacja 2-etapowa**, lub **Yubikey** – w kolejnej zakładce. Po włączeniu przy każdej próbie logowania będziemy musieli wygenerować za pomocą tych aplikacji na naszym telefonie dodatkowy kod pozwalający na zalogowanie do serwisu.

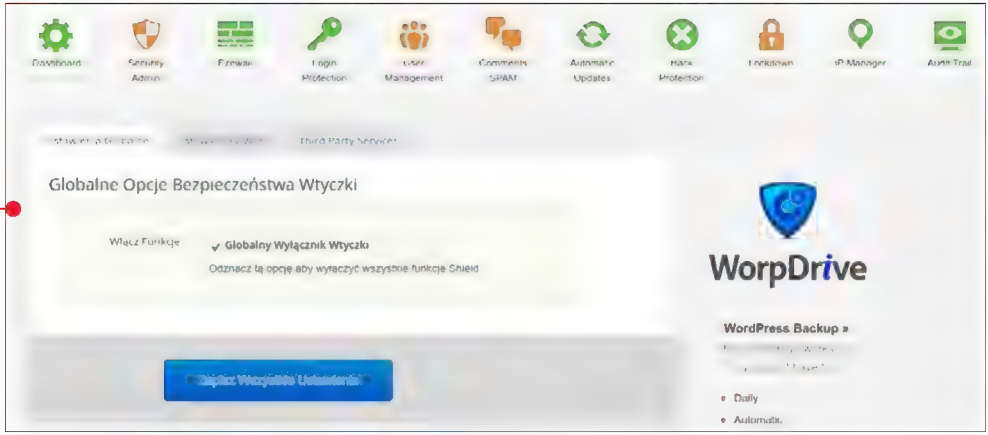

User Management

Zawarta w zakładce **Ustawienia sesji** funkcja pozwala na zdefiniowanie ograniczeń dla użytkowników oraz zabezpieczenie serwisu przed zmianami dokonywanymi przez kogoś, kto w sposób nieuprawniony uzyska dostęp do komputera i konta jednego z redaktorów. Dostosowujemy tu opcje czasu wygaśnięcia sesji, dopuszczalnego okresu bezczynności, liczby jednoczesnych sesji oraz funkcję ich ograniczenia do jednego adresu IP. Zarządzanie sesją użytkownika warto rozważać, gdy tworzymy serwis zarządzany przez całą redakcję.

Comments SPAM

Zabezpieczenie przed spamem w komentarzach, który od wielu lat stanowi plagę serwisów opartych na WordPressie. Problem ten jest często rozwiązywany za pomocą usług zewnętrznych, tymczasem może być usunięty za pomocą wtyczki Shield. Zabezpieczenie to oferuje funkcje chroniące przed spamem generowanym przez ludzi i przez roboty.

Automatic updates

Ta funkcja powinna zostać przez nas uruchomiona zaraz po włączeniu pluginu. Dzięki niej nie będziemy musieli się martwić aktualizowaniem wtyczek oraz motywów do najnowszych wersji. Zostaniemy również powiadomieni o wykonaniu aktualizacji.

Hack Protection

Funkcja umożliwiająca automatyczne regularne skanowanie zarówno plików WordPressa, jak i plików wtyczek pod kątem zmian będących oznaką potencjalnych infekcji. Po włączeniu właściwej opcji wtyczka będzie powiadamiać o problemach, próbować je naprawiać i informować nas, gdy w którejś z wykorzystywanych przez nas wtyczek odnaleziona zostanie luka bezpieczeństwa, która pozwala na zaatakowanie naszego serwisu. W takim wypadku powinniśmy wyłączyć daną wtyczkę do czasu pojawienia się właściwej aktualizacji.

Lockdown

Zestaw dodatkowych zabezpieczeń usuwających rzadko wykorzystywane funkcje WordPressa, które mogą stać się drogą kolejnych ataków na serwisy.

IP Manager

Oferuje możliwość blokowania adresów IP po przekroczeniu limitu niebezpiecznych zachowań (na przykład nieudana próba logowania). Stanowi świetne zabezpieczenie przed robotami dokonującymi prób ataku na nasze strony.

Audit Trail

Ostatnia, ale niezwykle ważna funkcja oferowana przez Shield. Jej włączenie pozwoli na śledzenie każdego ruchu użytkowników wykonywanego od momentu podjęcia próby logowania do wylogowania z serwisu. Dzięki temu narzędziu będziemy w stanie szybko odnaleźć zarówno drogę ataku na nasz serwis, jak i ewentualnego winowajcę, który nieostrożnym zachowaniem mógł doprowadzić do zainfekowania strony.

7.2 Jak walczyć z infekcją

Choć wtyczka Shield stanowi kompleksowe zabezpieczenie, może się zdarzyć, że WordPress złapie jednak jakąś infekcję. W tym rozdziale zdradzę kilka sztuczek, które pomogą nam się z nią uporać.

Infekcje szczególnie dużych serwisów potrafią być bardzo dotkliwe. Najczęściej objawiają się podmianą treści strony, otrzymaniem wiadomości o tym, że nasz serwis rozsyła hurtowo e-maile będące spamem

UWAGA!

By skutecznie i sprawnie zwalczyć infekcję, trzeba zadbać, by kod serwisu trzymany był w repozytorium **Git** (**https://git-scm.com/book/pl**). Pozwoli to specjalistom zajmującym się naszą stroną na szybki przegląd zmian, zlokalizowanie drogi ataku i przywrócenie kodu do stanu sprzed ataku.

i tym podobne. Takie ostrzeżenia musimy traktować bardzo poważnie, oznaczają one bowiem, że w kodzie naszej strony zagnieździło się coś szkodliwego, co zaczyna żyć własnym życiem, lecz naszym kosztem.

1 Pierwszym krokiem, który podejmujemy, jest skorzystanie ze świetnego narzędzia firmy **Sucuri** (**https://sitecheck.sucuri.net**), które przeskanuje naszą stronę pod kątem najczęściej występujących zagrożeń. Zwrócona przez nią informacja pozwoli nam na szybkie wyszukanie wiadomości na temat złapanej przez nasz serwis infekcji i kroków jej usunięcia.

2 Drugi krok to analiza zawartości katalogów wtyczek. Porównujemy je z zawartością archiwów pobranych ze strony repozytorium WordPressa.

3 Następnie za pomocą klienta FTP przeglądamy katalog **uploads** znajdujący się wewnątrz **wp-content**. Tam najczęściej zagnieżdżają się zagrożenia, tworząc w ich środku swoje własne serwisy, które posłuszne są tylko ich twórcy.

4 Po identyfikacji zagrożenia (nazwy plików, katalogów lub wtyczki, wewnątrz której je znaleźliśmy) musimy postarać się, by wyszukać jak najwięcej informacji na temat tego, jak je usunąć. Najczęściej znajdziemy odnośniki do **WordPress Forums** (**https://wordpress.org/support**), gdzie bardziej zaawansowani użytkownicy pomagają tym, którzy na określony problem trafiają po raz pierwszy.

UWAGA!

Dopóki nie wykonamy analizy zagrożenia oraz nie znajdziemy informacji dotyczących sposobów jego likwidacji, nie usuwajmy żadnych odnalezionych plików, wtyczek i motywów, które nie są charakterystyczne dla WordPressa. Ich usunięcie nie gwarantuje, że zagrożenie nie pojawi się ponownie w ciągu kilku minut. My z kolei odetniemy sobie źródło ważnych informacji (na przykład dotyczących daty modyfikacji plików).

5 Jeżeli nie mamy własnego repozytorium Git z kodem serwisu, usuwamy zagrożenie zgodnie ze znalezionymi wskazówkami. Jeśli nasz kod już jest w takim repozytorium, wykonujemy kopię zainfekowanego serwisu i przywracamy go do stanu sprzed infekcji.

6 Dokonujemy aktualizacji wszystkich wtyczek oraz samego WordPressa do najnowszych wersji. Ewentualnie wyłączamy wtyczkę odpowiedzialną za atak, dopóki nie pojawi się jej aktualizacja usuwająca dziurę.

7.3 HTTPS z WordPressa

Certyfikat z letsencrypt

Korzystając z hostingu zaoferowanego przez Cal.pl, otrzymujemy możliwość serwowania naszym odwiedzającym strony z wykorzystaniem bezpiecznego, szyfrowanego protokołu HTTPS. Oznacza to, że ktoś, kto próbowałby takie połączenie „podsłuchać", będzie mógł poznać tylko i wyłącznie źródło oraz cel połączenia, ale nie treść przesyłanych informacji. Jest to krok, który stał się de facto standardem korzystania z sieci. Jeśli korzystamy z oferty innego hostingodawcy, a chcemy udostępnić połączenia szyfrowane, powinniśmy postępować zgodnie z przygotowaną przez niego dokumentacją. Nie wszystkie certyfikaty SSL są płatne, jeśli nasz hostingodawca udostępnia możliwość połączenia z serwerem przez protokół SSH, możemy zainteresować się rozwiązaniem **Let's Encrypt** (**https://letsencrypt.org**), który za pomocą automatycznych narzędzi wykryje zainstalowane na naszym serwerze oprogramowanie i wdroży świeżo wygenerowane certy-

fikaty. W przypadku błędów podczas procesu otrzymamy informację i link do dokumentacji, by samodzielnie przeprowadzić konfigurację.

Konfigurujemy SSL z WordPressa

Własny certyfikat skonfigurowany w panelu zarządzania naszego hostingodawcy to już 90 procent sukcesu. Dzięki udostępnieniu przez Cal.pl bezpiecznego protokołu HTTPS wraz z certyfikatem nie musimy już nic więcej konfigurować. Pozostaje nam jedynie skłonić WordPressa do tego, by serwował swoją zawartość tylko z wykorzystaniem bezpiecznego, szyfrowanego połączenia SSL.

1 Instalujemy wtyczkę **Really Simple SSL** (**https://wordpress.org/plugins/really-simple-ssl**) i przechodzimy do **Ustawienia**, **SSL** w lewym panelu nawigacyjnym kokpitu.

2 Klikamy na **Go ahead, activate SSL!**. Od tej chwili wszystkie pliki serwowane przez nasz serwis udostępniane będą z wykorzystaniem szyfrowanego połączenia HTTPS.

7.4 Backup WordPressa

Podstawowym zabezpieczeniem przed infekcjami oraz błędami naszymi lub innych (na przykład hostingodawcy) jest porządna kopia zapasowa. Z pomocą przychodzi tu świetne, darmowe rozszerzenie **BackWPup Free – WordPress Backup Plugin** (**https://wordpress.org/plugins/backwpup**), które nie tylko wykonuje kompletną kopię zapasową, ale też pozwala na jej automatyczne wysyłanie do zdalnej lokalizacji, niezależnej od wykorzystywanego przez nas hostingu.

1 Po instalacji wtyczki przechodzimy do zakładki **BackWPup**, **Dashboard** znajdującej się w lewym panelu nawigacyjnym kokpitu.

2 Pierwszym bezpiecznym krokiem jest natychmiastowe wykonanie kopii naszej bazy danych.

3 Po wykonaniu kopii wracamy do zakładki **Dashboard** i klikając na **Add a new backup job**, przechodzimy do interfejsu dodawania zadania dla regularnego backupu.

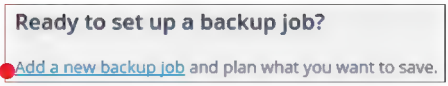

4 Wprowadzamy nazwę naszego zadania, na przykład Pełna kopia zapasowa, i wybieramy wszystkie dostępne elementy, które mają zostać zachowane. Możemy zmienić

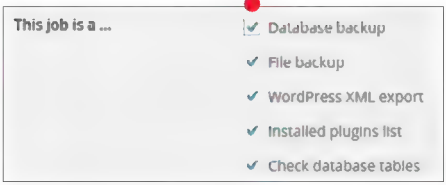

sposób nazywania pliku kopii zapasowej, posługując się tagami opisanymi poniżej pola tekstowego, wybrać format pliku (domyślnie ZIP) oraz miejsce docelowe, w którym zostanie umieszczony.

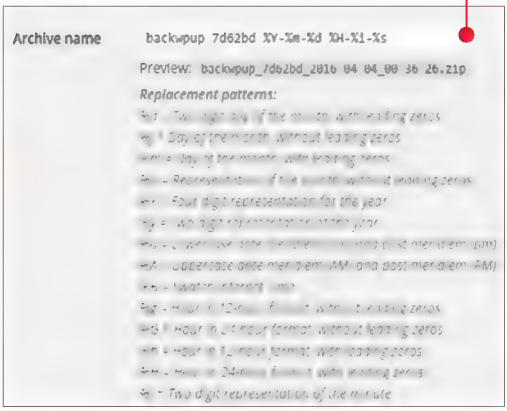

5 W zakładce **Schedule** wybieramy sposób aktywacji naszego zadania: ręcznie czy z wykorzystaniem **WordPress cron**. W drugim przypadku poniżej pojawi się formularz, w którym zdefiniujemy częstotliwość i godzinę aktywacji zadania.

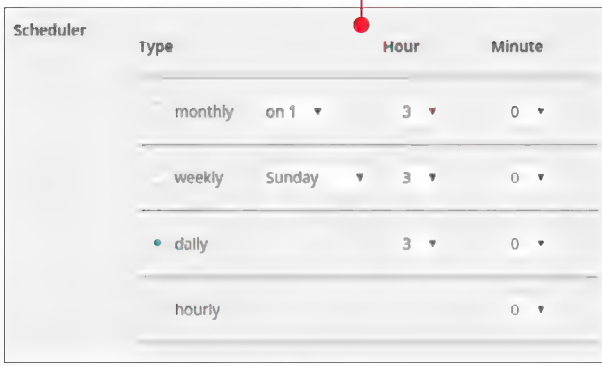

6 W zakładce **DB Backup**, robiąc pełną kopię zapasową, wybieramy wszystkie tabele, które znajdują się w naszej bazie danych, a pod listą włączamy kompresję za pomocą algorytmu **GZip**.

7 **Files** jest zakładką, w której wybieramy foldery i pliki, które mają zostać wyłączone z pliku kopii zapasowej. Możemy to zrobić, zaznaczając poszczególne katalogi w wyświetlonej strukturze lub wprowadzając nazwy katalogów, plików albo ich rozszerzeń do pola tekstowego **Exclude files/folders from backup**.

8 **XML Export** to zakładka, gdzie znajdują się opcje pliku eksportu XML. Nie jest on konieczny do przywrócenia naszej strony, lecz stanowi wartościowe wyjście awaryjne, gdybyśmy postanowili przenieść nasz serwis za pomocą importera. Mając taką możliwość, włączamy kompresję pliku wynikowego wybranym algorytmem.

9 **Plugins** to zakładka, w której definiujemy, jak będzie nazywał się plik zawierający listę zainstalowanych wtyczek.

10 Polecenie **DB Check** włącza sprawdzanie jedynie tabel bazy danych należących do WordPressa oraz opcję, która podejmie próbę naprawy znalezionych błędów.

11 Zakładka **To: Dropbox** to ustawienia związane z wybranym przez nas miejscem przechowywania pliku kopii zapasowej (w naszym przykładzie jest to Dropbox, ale możemy wybrać inne miejsce docelowe). Dla Dropboxa musimy utworzyć konto bądź powiązać backup z istniejącym kontem po kliknięciu na przycisk **Create Account**, który przeniesie nas do interfejsu logowania w usłudze. Ustawienia rozmaitych opcji przechowywania są przez autorów wtyczki dobrze udokumentowane.

Przywracanie kopii zapasowej zostało pisane w rozdziale 8.1: Migracja między serwerami.

8 Migracje

Zmiana hostingu albo przenosiny na platformę WordPress z innego systemu zarządzania treścią – to jedne z wielu powodów, dla których podejmujemy decyzję o migracji naszej strony wraz z jej zawartością

W tym rozdziale przyjrzymy się najczęstszym przypadkom migracji serwisów w WordPressie. Nauczymy się szybko i sprawnie przenosić go między serwerami, migrować nasze strony nie tylko z takich silników, jak Joomla i Drupal, ale także z platform Blogger.com i WordPress.com, na których często zaczynamy naszą przygodę z prowadzeniem własnego bloga. Dowiemy się również, jak przenieść do naszego serwisu zawartość arkusza kalkulacyjnego i duże kolekcje plików multimedialnych bez potrzeby dodatkowego obciążania serwera. Często zdarza się, że już na etapie planowania naszego serwisu zbieramy dużo informacji i plików, które chcemy w nim udostępnić. Poznamy tu kilka sztuczek, które pozwolą nam na szybkie umieszczenie ich w serwisie bez potrzeby ręcznego wprowadzania każdego wpisu. Przedstawione narzędzia pozwolą także na bezproblemowe przeniesienie strony, która oparta jest na rozwiązaniu stworzonym pod konkretny projekt. Wystarczy, że będzie ono udostępniać kanał nowości RSS.

Jednym słowem, przekonamy się, że migracja do WordPressa wcale nie jest trudnym zadaniem, które musimy odkładać w nieskończoność.

DROGOWSKAZ

8.1 Migracja między serwerami s. 85
8.2 Migracja do WordPressa (narzędzia importu) s. 87
8.3 Masowa zmiana danych w WordPressie s. 89
8.4 Import danych do WordPressa z pliku CSV s. 90
8.5 Import dużej ilości mediów z serwera s. 93
8.6 Co dalej? s. 95

8.1 Migracja między serwerami

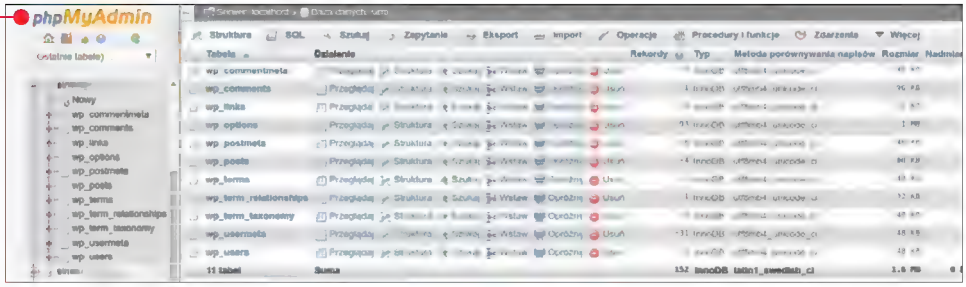

Ten najczęstszy typ migracji służy również do przywracania kopii zapasowych naszego serwisu. Cały proces zakłada utworzenie kopii zapasowej plików (na przykład w postaci archiwum ZIP) oraz bazy danych i umieszczenie ich na nowym serwerze. Potrzebne nam narzędzia to omawiany już wcześniej klient FTP FileZilla oraz interfejs zarządzania bazami danych MySQL, na przykład **phpMyAdmin** (możemy go pobrać z **www.phpmyadmin.net** i zainstalować na naszym serwerze, jest on jednak często dostarczany przez hostingodawców. Korzystając z naszego konta w Cal.pl, znajdziemy go w panelu **DirectAdmin** opisanym w rozdziale **1.3**). Jeśli potrzebujemy informacji o sposobie przywrócenia posiadanej kopii zapasowej, przejdźmy od razu do kroku 8.

1 Otwieramy program FileZilla, wprowadzamy dane konta FTP otrzymane od naszego dostawcy: nazwę użytkownika, adres serwera, hasło. Klikamy na **Szybkie łączenie**.

2 Pamiętając o tym, że lewy panel pokazuje zawartość naszego komputera, w prawym przechodzimy do katalogu zawierającego kod naszej strony. Tworzymy na naszym komputerze katalog kopii. W prawym panelu zaznaczamy wszystkie pliki WordPressa i pobieramy je do katalogu lokalnego. Ze względu na to, że WordPress składa się z bardzo wielu plików, transfer może potrwać dłuższą chwilę. Czas

ten wydłuża się odpowiednio, jeśli przenoszona strona zawiera dużo dodanych przez nas plików multimedialnych.

3 Po zakończeniu transferu otwieramy przeglądarkę i przechodzimy do panelu zarządzania bazą danych. Musimy za jego pomocą wykonać kopię zapasową naszych danych. W nowej karcie przeglądarki otwieramy panel **DirectAdmin** (**https://panel.cal.pl**). W sekcji **Twoje konto** wybieramy **phpmyadmin**.

4 Wyświetlone zostanie okno z prośbą o podanie nazwy użytkownika i hasła do naszej bazy danych. Znajdziemy je w pliku **wp-config.php** (patrz rozdział **1.4**).

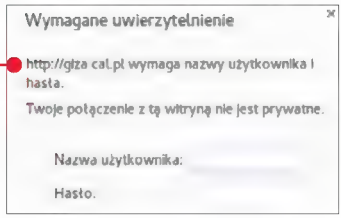

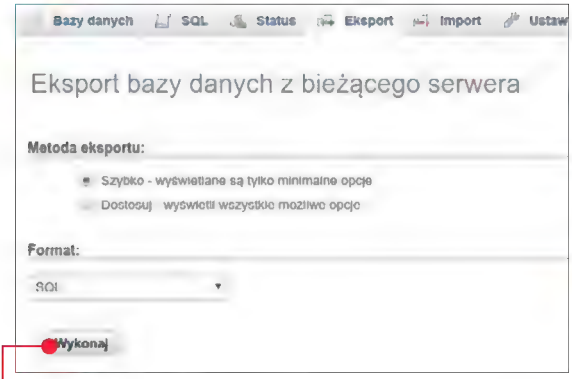

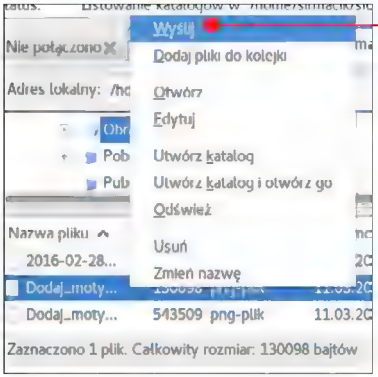

5 Po zalogowaniu z panelu po lewej stronie wybieramy bazę danych naszego WordPressa. Jej nazwę również znajdziemy w pliku konfiguracyjnym **wp-config.php**.

6 Przechodzimy do zakładki **Eksport**. W wyświetlonym ekranie zaznaczone opcje pozostawiamy bez zmian i klikamy na **Wykonaj**. Rozpocznie się pobieranie pliku z naszą bazą danych do wskazanego w ustawieniach przeglądarki internetowej katalogu.

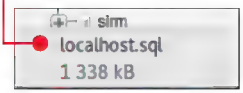

7 Wracamy do klienta FTP. Tym razem logujemy się na konto FTP przypisane do serwera, na który przenosimy naszą stronę WWW.

8 Przechodzimy do katalogu docelowego na serwerze. W lewym panelu zaznaczamy pliki WordPressa skopiowane z poprzedniego serwera i przenosimy je na serwer, klikając na nie prawym przyciskiem myszy i wybierając opcję **Wyślij**.

9 Po zakończeniu transferu plików przechodzimy do panelu zarządzania naszym nowym serwerem. Tworzymy za jego pomocą nową bazę danych i przechodzimy do **phpMySQL**, nowego hostingu. Logujemy się danymi

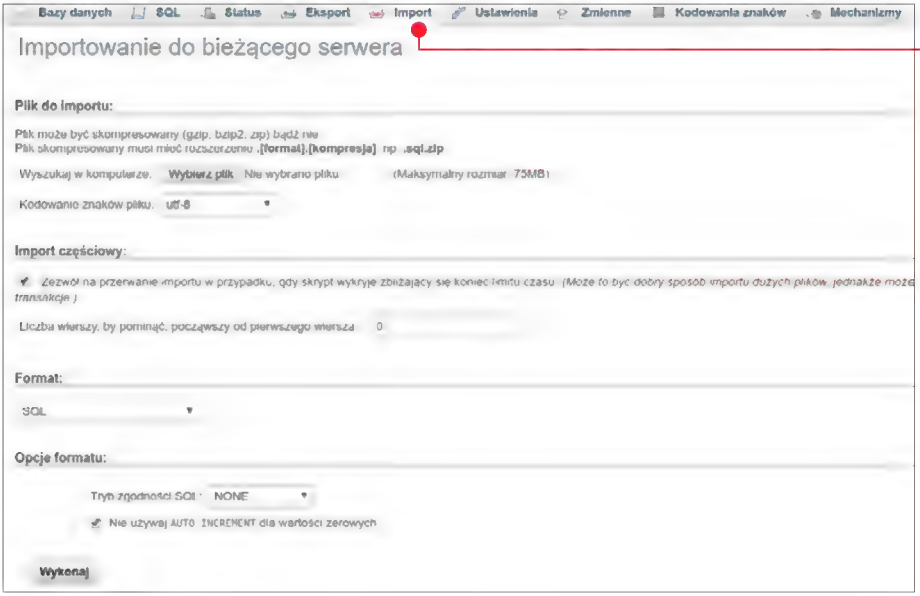

naszej bazy MySQL i otwieramy zakładkę **Import**.

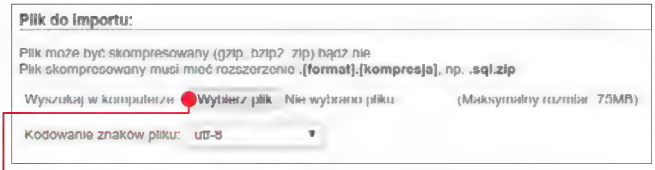

10 Wskazujemy pobrany przez nas uprzednio plik zawierający kopię bazy danych ze starego serwera. Resztę opcji pozostawiając bez zmian.

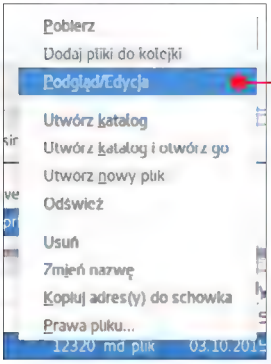

11 By zakończyć proces importu, klikamy na **Wykonaj**.

12 Wracamy ponownie do klienta FTP. Odszukujemy plik **wp-config.php** i otwieramy go do edycji.

13 Wprowadzamy dane naszej nowej bazy i serwera MySQL podane nam przez nowego hostingodawcę.

14 Jeśli poza zmianą serwera dokonaliśmy również zmiany domeny, pod którą udostępniamy naszą instancję WordPressa, wprowadzamy do pliku konfiguracyjnego następujące zmienne:

```
define('WP_HOME','http://adresstrony.pl/');
define('WP_SITEURL','http://adresstrony.pl/');
```

15 Zapisujemy wprowadzone zmiany i potwierdzamy przesłanie zaktualizowanego pliku na serwer.

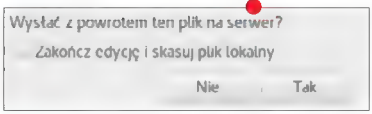

16 Otwieramy w przeglądarce internetowej adres naszej przeniesionej strony. Jeśli nie popełniliśmy żadnych błędów, zobaczymy poprawnie wyświetloną stronę główną naszego serwisu. (W przypadku wystąpienia błędów patrz rozdział **1.4**, ramka Najczęstsze problemy).

8.2 Migracja do WordPressa (narzędzia importu)

WordPress oferuje narzędzia importu zlokalizowane w zakładce **Narzędzia**, **Import** w lewym panelu nawigacyjnym kokpitu. Pozwalają one na przeniesienie do tego systemu zarządzania treścią niemal dowolnych serwisów WWW. Cały proces polega wówczas na przeniesieniu treści za pomocą wybranego z listy narzędzia oraz późniejszym dostosowaniu wyglądu naszej strony. Poniżej pokrótce przedstawiono dostarczane przez WordPressa narzędzia importu oraz kilka dodatkowych usług, które zostały stworzone przez jego społeczność i mogą zostać dodane

do naszej instancji WordPressa poprzez instalację właściwej wtyczki.

Blogger

Jest to jedna z popularniejszych usług do prowadzenia własnego bloga, udostępniana przez firmę Google. Stanowi wygodny sposób na stworzenie swojego pierwszego

internetowego dziennika. Oferuje atrakcyjne motywy i zdejmuje z autora potrzebę myślenia o zagadnieniach technicznych związanych z prowadzeniem serwisu. Jeżeli jednak okaże się, że nasz blog staje się coraz popularniejszy, potrzeba rozwijania własnej marki nie będzie pozwalała nam już dłużej na ograniczenia serwowane przez tego typu hosting. Porady z tego rozdziału szybko przeprowadzą nas przez kroki konieczne do uruchomienia własnego serwisu na WordPressie i przeniesienia treści.

Drupal

Kolejna alternatywa dla WordPressa wśród WiOO, silnik sprawdzony w „warunkach bojowych" obsługuje między innymi stronę Białego Domu. Tu niestety możliwości importu są trochę bardziej skomplikowane, lecz jak najbardziej wykonalne! Potrzebować będziemy wtyczek **Drupal2WordPress Plugin** (**https://github.com/jpSimkins/Drupal2WordPress-Plugin**), **Custom Content Type Manager** (**https://wordpress.org/plugins/custom-content-type-manager**) oraz **Simple Taxonomy** (**https://wordpress.org/plugins/simple-taxonomy**). Następnie postępujemy zgodnie ze wskazówkami opisanymi w dokumentacji wtyczki Drupal2WordPress. Alternatywnie możemy skorzystać z narzędzia RSS i przenieść nasz serwis, korzystając z kanałów nowości.

Joomla

Stanowiąca konkurencję WordPressa na rynku Wolnego i Otwartego Oprogramowania (WiOO) na stałe zadomowiła się wśród posiadaczy stron. Jako jedna z pierwszych oferowała wiele wtyczek i funkcji, których w tamtym czasie próżno było szukać w WordPressie. Z biegiem lat jednak to właśnie społeczność WP wytworzyła wiodące oprogramowanie opakowane w bardzo przystępny interfejs. Dzięki wtyczce **FG Joomla to WordPress** (**https://wordpress.org/plugins/fg-joomla-to-wordpress**) z łatwością dokonamy migracji naszego serwisu.

Livejournal

Jedna z pierwszych usług pozwalających na prowadzenie bloga bez potrzeby posiadania własnego serwera hostingowego. Tu również znajdziemy automat, który pomoże nam przenieść naszego bloga.

Movable Type

Popularny komercyjny silnik CMS pozwalający na prowadzenie własnego serwisu. Oferuje on atrakcyjny interfejs i wiele wtyczek. Movable Type jest bezpośrednim konkurentem WordPressa. Jeśli planujemy przenieść swojego bloga do bezpłatnego systemu zarządzania treścią z bogatą i pomocną społecznością, to właśnie to narzędzie okaże się bardzo pomocne.

RSS

RSS jest niezależny od wykorzystywanego systemu zarządzania treścią. Przeważająca część silników udostępnia kanały RSS. Jest to droga, którą nasi czytelnicy mogą subskrybować najświeższe wpisy i artykuły z naszego i innych serwisów i czytać je na ekranach swoich komputerów i telefonów bez potrzeby odwiedzania każdej ze stron z osobna. Ponieważ taki kanał zawiera wszystkie opublikowane przez nas wpisy, możemy skorzystać z niego w celu przeniesienia treści strony do WordPressa, nawet jeśli źródłowy silnik strony nie udostępnia wyspecjalizowanych narzędzi eksportu.

Tumblr

Usługa blogowa należąca obecnie do Yahoo. Bardzo popularna, kładąca duży nacisk na dzielenie się ciekawą treścią przez wielu użytkowników (ang. reblogging). Wiele ciekawych stron zaczynało właśnie jako blogi prowadzone w tym serwisie. Ich rosnąca popularność oraz chęć zaprojektowania serwisu na własnych zasadach często motywuje twórców do migracji na WordPressa.

WordPress

Automattic Inc. również udostępnia własną platformę blogową niewymagającą posiadania serwera. Podobnie jak w omawianych wcześniej przypadkach rozwijający się serwis często chcemy przenieść na narzędzia dające większą swobodę i kontrolę nad zachowaniem i wyglądem serwisu. Jest to

także narzędzie importu, które możemy wykorzystać do przeniesienia treści z innej instancji WordPressa, jeśli nie zależy nam na przeniesieniu zainstalowanych tam wtyczek i wyglądu strony. Podczas importu wskazanego pliku narzędzie samodzielnie pobierze i zaimportuje wszystkie związane z wpisami i stronami pliki multimedialne.

Opisane narzędzia nie są jedynymi udostępnianymi przez społeczność WordPressa. Odpowiednia strona w WP **Codex** (**https://codex.wordpress.org/Importing_Content**), czyli biblii użytkowników i programistów WordPressa, przedstawia dziesiątki możliwości importu treści do WordPressa.

8.3 Masowa zmiana danych w WordPressie

Sytuacje takie, jak świeżo przeniesiony WordPress na nowy serwer i nową domenę, mogą generować wiele mniej lub bardziej uciążliwych problemów. Jednym z nich mogą być zawarte w treści odnośniki do plików multimedialnych znajdujących się pod nieistniejącą już domeną. Jeśli problem polega wyłącznie na masowej zmianie adresu, pod którym znajdują się pliki, na przykład: **http://blog.strona.pl** do **http://strona.pl**, to mamy sporo szczęścia. Opisywane w tym rozdziale rozwiązanie sprawdzi się świetnie również w przypadku masowej podmiany jakiegokolwiek innego ciągu znaków. Jest ono szczególnie wartościowe, gdy zmiany musimy dokonać na przykład w serwisie mającym ponad 100 wpisów. Ręczna zmiana każdego jego wystąpienia jest rozwiązaniem całkowicie wykonalnym, lecz wysoce czasochłonnym i niepraktycznym.

1 Instalujemy wtyczkę **Better Search Replace** (**https://wordpress.org/plugins/better-search-replace**), następnie przechodzimy do zakładki **Narzędzia**, **Better Search Replace**.

2 Wprowadzamy poszukiwany ciąg znaków oraz tekst, którym chcemy go zastąpić.

3 Wybieramy tabelę w bazie danych, na której chcemy dokonać zmiany. Tu podstawowym wyborem będzie dla nas tabela **wp_posts**. Jeśli jednak chcemy dokonać zmiany również w ustawieniach i pozostałych częściach, możemy zaznaczyć wszystkie tabele.

4 Domyślnie wyszukiwanie podmieni jedynie ciągi znaków zapisane w sposób wskazany w polu **Search for**. Jeśli chcemy, by był on zamieniany niezależnie od wielkości liter, którą jest zapisany, zaznaczamy opcję **Case-Insensitive**.

5 Opcja **Run as dry run?** pozwala nam na przeprowadzenie testu naszej podmiany. Wynik, który otrzymamy, wskaże nam

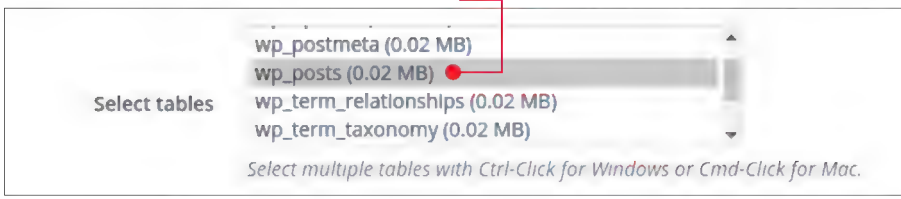

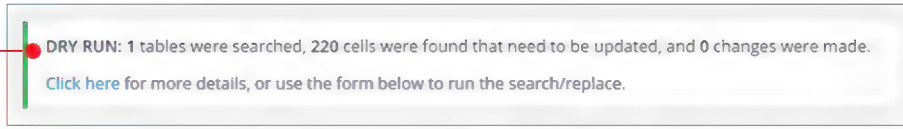

liczbę możliwych do podmiany ciągów i przeprowadzi symulację całej operacji. Jeśli zwrócony przez test wynik jest dla nas zadowalający, usuwamy zaznaczenie przy tej opcji i ponownie klikamy na **Run Search/Replace**. Tym razem zmiany zostaną wprowadzone w bazie danych, a my rozwiążemy problem niepokazujących się obrazów po zmianie serwera i domeny, pod którą udostępniamy nasz serwis.

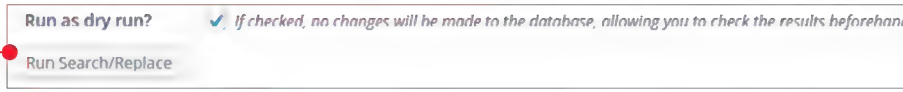

8.4 Import danych do WordPressa z pliku CSV

Pliki CSV stanowią jedno z popularniejszych źródeł, gdy chcemy wprowadzić do jakiejś usługi duże ilości danych naraz. W tym rozdziale dokonamy importu kilku przykładowych wpisów do naszego serwisu. Stosując pokazaną metodę, możemy jednocześnie wprowadzić ich nawet kilkaset. Ma to swoje zastosowanie w przypadkach takich jak jednoczesne wprowadzenie do serwisu dużej ilości ogłoszeń (serwis typu Biuletyn Informacji Publicznej) lub dużej ilości produktów (sklep internetowy). Mając dokument Excela, możemy zapisać go jako plik CSV. Pamiętajmy przy tym, że w celu poprawnego eksportu i wprowadzenia do serwisu plik musi spełniać kilka wymagań A:

- kodowanie znaków UTF-8;
- znakiem separatora komórek powinien być przecinek ,;
- wszystkie komórki tekstowe powinny być objęte cudzysłowami.

Są to opcje eksportu, które bez trudu dostosujemy, dokonując konwersji do CSV za pomocą darmowego pakietu biurowego **LibreOffice** (**https://pl.libreoffice.org/pobieranie**). Nie są to jedyne wymagania, którym importowany przez nas plik musi sprostać. Zajmiemy się nimi jednak po instalacji właściwej wtyczki.

Ekosystem WordPressa oferuje bardzo dużo rozszerzeń oferujących import CSV, wiele z nich jednak mocno obciąża nasz serwer lub udostępnia najbardziej pożądane funkcje dopiero po wykupieniu wersji premium. W naszym wypadku wybierzemy darmową wtyczkę **Really Simple CSV Importer** (**https://wordpress.org/plugins/really-simple-csv-importer**).

1 By pozyskać przykładowe pliki, które ułatwią nam pracę, musimy najpierw zainstalować wtyczkę i przejść do zakładki **Narzędzia**, **Import** znajdującej się w lewym panelu nawigacyjnym kokpitu. Następnie spośród wyświetlonych opcji importu wybieramy narzędzie **CSV**. Zostaniemy przeniesieni do interfejsu importu zawierającego podstawowe informacje dotyczące wymagań pliku oraz odnośniki do dokumentacji. Poza właściwymi separatorami i kodowaniem musimy zadbać o to, by wprowadzany przez nas arkusz zawierał właściwe nagłówki kolumn. Dzięki temu WordPress będzie wiedział, w których komórkach znajdują się tytuł, treść wpisu, jego kategorie i gdzie należy je wprowadzić. Przykładowe dokumenty prezentujące wygląd pliku CSV do zaimportowania znajdziemy w interfejsie importu, które pobieramy.

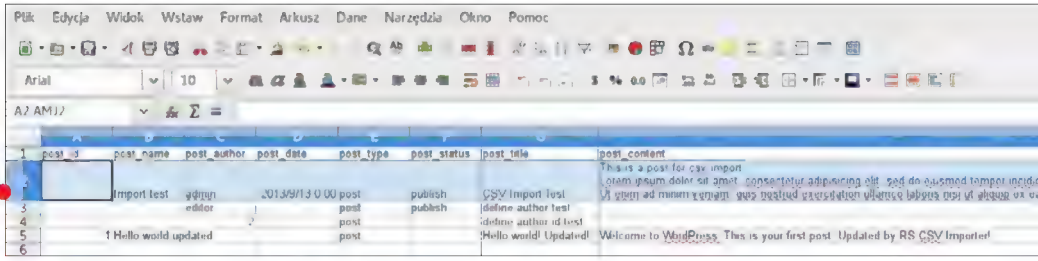

A

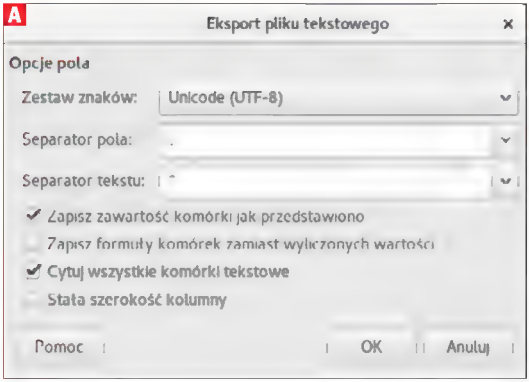

2 Po zakończeniu pobierania otwieramy dokument w programie LibreOffice. Przedstawia on wprowadzone treści kilku wpisów do importu ●. Kolejne kolumny zawierają tytuł, kategorie, treść wpisu, jego autora, tagi. Na podstawie przykładowych dokumentów uzupełniamy nagłówki (pierwszy wiersz arkusza):

- **post_title** – tytuł wpisu;
- **post_content** – treść wpisu;
- **post_type** – typ posta, w tej kolumnie dla każdego wpisu wprowadzamy wartość post, a dla każdej strony – page;
- **post_category** – kategorie wpisu, w tej kolumnie wprowadzamy przypisane dla kolejnych wpisów kategorie, wprowadzając ich odnośniki (znajdziemy je w interfejsie zarządzania kategoriami ●).

Są to podstawowe kolumny, które muszą obowiązkowo znaleźć się w pliku do zaimportowania. Jeżeli dla danego wpisu któraś z kolumn nie zostanie uzupełniona, importer go pominie i nie umieści w naszym serwisie. W związku z tym umieszczamy elementy treści naszych wpisów w odpowiednich kolumnach. Zgodnie z wcześniejszym opisem.

3 Po przygotowaniu naszego pliku w programie LibreOffice Calc dokonujemy jego eksportu. Klikamy kolejno na **Plik**, **Zapisz jako**. Wybieramy lokalizację dla na-

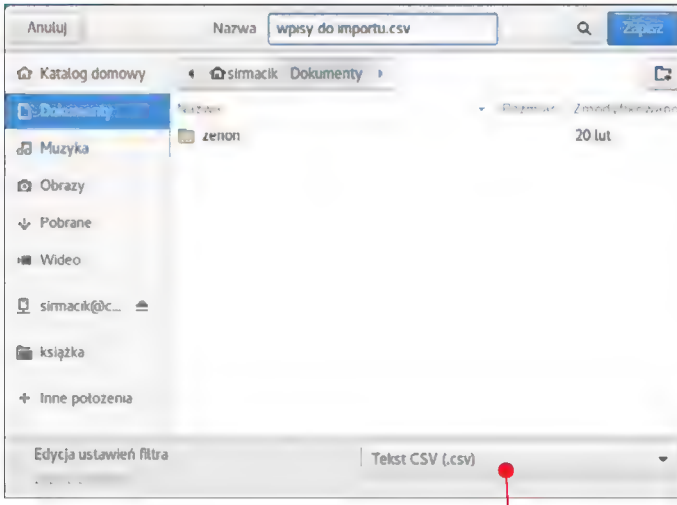

szego dokumentu i nadajemy mu właściwe rozszerzenie ***.csv**.

4 Potwierdzamy decyzję o zapisie w formacie CSV.

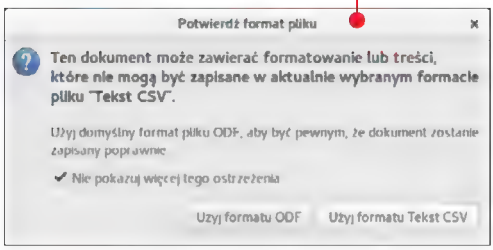

5 Dostosowujemy opcje eksportu do wymagań wtyczki **Really Simple CSV Importer**. Po kliknięciu na **OK** nasz plik zostanie zapisany we wskazanej lokalizacji.

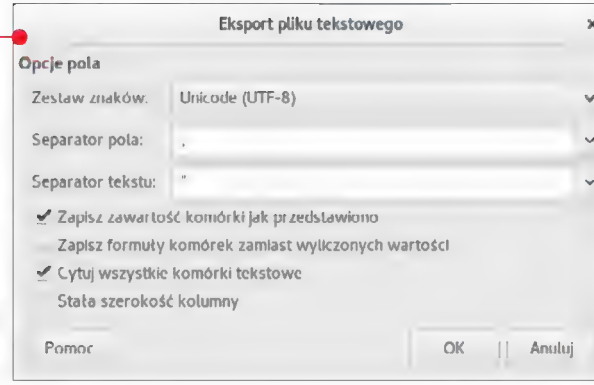

6 Wracamy do naszego serwisu WordPress. Klikamy na **Wybierz plik** i wskazujemy wykonany przed chwilą plik CSV.

7 Klikamy na **Wyślij plik na serwer i zaimportuj go**. Zostaniemy przeniesieni do ekranu informującego o postępie całej operacji. Czas jej trwania jest uzależniony od ilości wpisów, które importujemy. Dla przykładowych czterech postów wynik zobaczymy niemal od razu.

All done oznacza zakończenie operacji importu sukcesem.

Cały proces jest bardzo przydatny w przypadku bardziej zaawansowanych usług opartych na WordPressie. Będziemy z niego często korzystać, na przykład chcąc masowo

aktualizować bazę produktów lub innych treści przechowywanych w tak zwanych własnych typach postów (ang. custom post types) wraz z własnymi polami (ang. custom fields).

8.5 Import dużej ilości mediów z serwera

Wiemy już, w jaki sposób wprowadzić do serwisu opartego na WordPressie duże ilości danych za jednym razem. Dobrze przygotowany dokument zaoszczędzi nam masę pracy. Podobnie jest z przeniesieniem do WordPressa bogatej kolekcji zdjęć. Import dużej ilości plików za jednym razem może powodować problemy. Proces taki obciąża bowiem nie tylko nasze łącze i łącze hostingodawcy, ale również cały serwer, który musi nie tylko przetwarzać ich zapisywanie na swoim dysku, ale dbać o to, by właściwe informacje zostały wyświetlone w kokpicie WordPressa przez cały czas trwania procesu. Bardzo dużo operacji, które dla celu, jakim jest umieszczenie na serwerze na przykład kolekcji składającej się z 540 zdjęć, są kompletnie niepotrzebne. Rozwiązanie, które w takim przypadku zastosujemy, polega na skopiowaniu na nasz serwer kolekcji zdjęć za pomocą klienta FTP. Dopiero potem uruchomimy proces ich katalogowania, który wprowadzi zdjęcia do naszej biblioteki multimediów.

1 Otwieramy program FileZilla, wprowadzamy dane konta FTP otrzymane od dostawcy: nazwę użytkownika, adres serwera, hasło i klikamy na **Szybkie łączenie**.

2 Pamiętając o tym, że lewy panel pokazuje zawartość naszego komputera – przechodzimy w nim do katalogu zawierającego kolekcję zdjęć, którą chcemy wysłać na serwer.

3 W prawym panelu przechodzimy do katalogu WordPress znajdującego się na naszym serwerze.

4 Tworzymy katalog nazywający się na przykład **20160405_wypad_na_mazury** i otwieramy go. W lewym panelu zaznaczamy wszystkie pliki multimedialne, które chcemy wysłać, i klikamy na **Wyślij**.

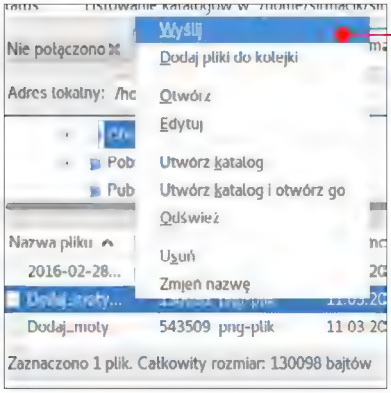

5 Po zakończeniu transferu wracamy do okna przeglądarki internetowej i instalujemy wtyczkę **Add From Server** (**https://wordpress.org/plugins/add-from-server/screenshots**). Ta wtyczka przeskanuje wysłane przez nas na serwer zdjęcia, skopiuje je do katalogu, w którym WordPress umieszcza wysłane do niego pliki, i doda je do biblioteki multimediów.

6 Przechodzimy do zakładki **Ustawienia**, **Add From Server** znajdującej się w lewym panelu nawigacyjnym kokpitu.

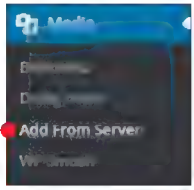

7 Jeśli mamy redakcję, musimy najpierw zdecydować o tym, kto będzie miał możliwość dokonania importu. Kolejno:

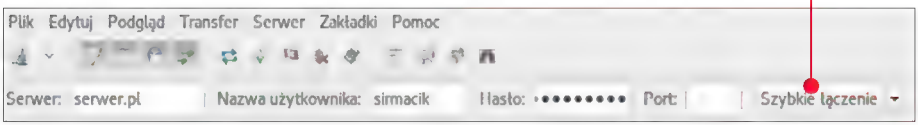

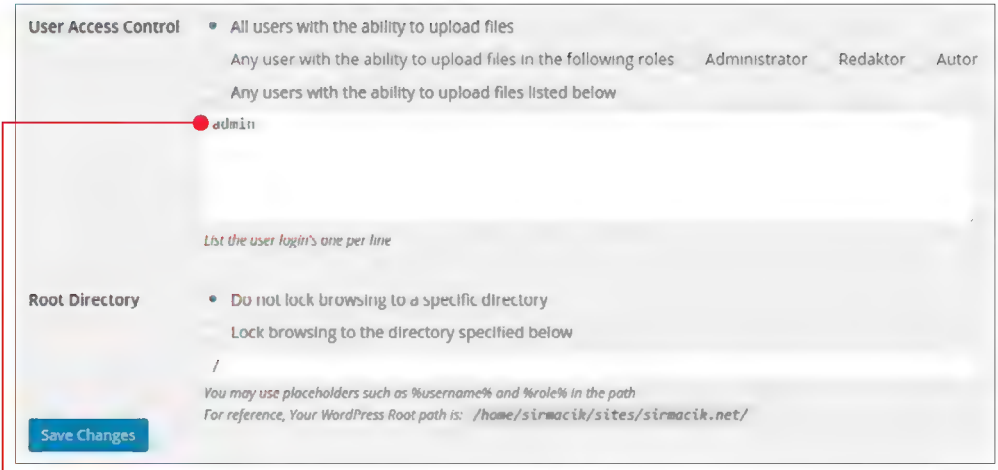

wszyscy użytkownicy mogący wysyłać pliki; użytkownicy z odpowiednią rolą; tylko użytkownicy wpisani w pole tekstowe ● (po jednym loginie na linię). Kolejną opcję pozostawiamy bez zmian. Zapisujemy.

8 Przechodzimy do zakładki **Media**, **Add From Server** ● znajdującej się w lewym panelu nawigacyjnym kokpitu.

9 Przenosimy się do katalogu, w którym znajduje się nasz folder ze zdjęciami ●. Otwieramy go ● i zaznaczamy zdjęcia, które

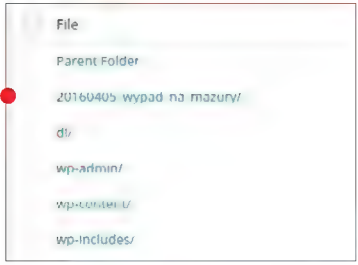

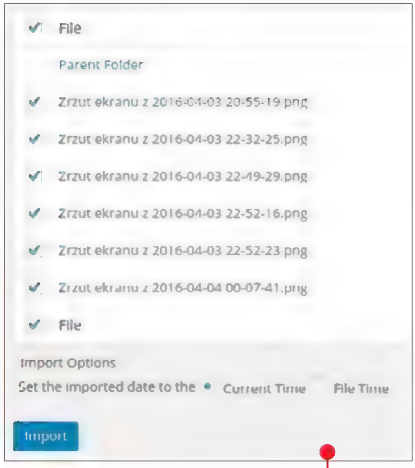

wysłaliśmy wcześniej na serwer ●. Po zaznaczeniu wszystkich zdjęć klikamy na **Import**.

10 Po zakończonym transferze zobaczymy komunikaty o udanym wprowadzeniu kolejnych plików do biblioteki ●. Od

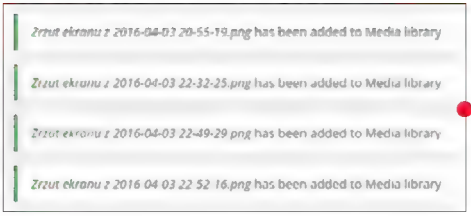

tej chwili możemy korzystać z nich i umieszczać we wpisach oraz na stronach w sposób przedstawiony w rozdziale **2.6**.

11 Skoro już zaimportowaliśmy nasze pliki, czas uporządkować zawartość serwera. Wracamy do naszego klienta FTP. W prawym panelu przedstawiającym listę katalogów naszego hostingu klikamy prawym przyciskiem myszy na dodany przez nas katalog **20160405_wypad_na_mazury** i wybieramy opcję **Usuń**.

8.6 Co dalej?

Oczywiście opisane do tej pory metody nie stanowią wszystkich możliwych rozwiązań. Społeczność przygotowała narzędzia importujące do 57 różnych rozwiązań (**https://codex.wordpress.org/Importing_Content**). Lista ta zawiera nie tylko popularne usługi, takie jak Twitter czy Tumblr, ale również zaawansowane narzędzia deweloperskie – biblioteki, na podstawie których powstają rozmaite rozwiązania skrojone na miarę.

Doświadczenie pokazuje, że możemy znaleźć się w sytuacji, w której wykorzystywana do tej pory strona wykonana dla nas przez jakąś firmę przestaje spełniać nasze wymagania lub kończy nam się wsparcie dla utworzonego przez nią produktu. W najgorszym wypadku firma zamyka się i przestaje świadczyć jakąkolwiek pomoc. Przy odrobinie dobrej woli i czasu poświęconego na zapoznanie się z budową serwisu możemy poradzić sobie z przeniesieniem jego treści na przykład do WordPressa. Dzięki szerokiej społeczności i wysokiej dostępności specjalistów łatwo będzie nam poradzić sobie niemal w każdej sytuacji. Nawet gdy sprawa przenosin bądź administracji nas przerośnie, warto poszukać w swoim środowisku jakiegoś „wordpressowca", którego w takiej sytuacji zatrudnimy do współpracy przy rozwiązaniu problemu. Bardzo często specjalista, korzystając ze swoich umiejętności programistycznych, jest w stanie przenieść nawet bardzo rozbudowane serwisy z własną strukturą bazy danych za pomocą narzędzi takich jak **wp-cli** (**http://wp-cli.org**), które pozwalają nie tylko na zarządzanie stroną z linii komend, ale również na masowe tworzenie nowych treści.

Contents

- 1 Before Importing
- 2 Atlassian Confluence
- 3 b2
- 4 b2evolution
- 5 Blogbus
- 6 Blogger
- 7 Blogware
- 8 blog.cz
- 9 Blosxom
- 10 dasBlog
- 11 Delicious links
- 12 Dotclear
- 13 Drupal
- 14 e107 CMS
- 15 Excel Spreadsheet/CSV/XML/JSON
- 16 Gallery2
- 17 Google Blog Converters
- 18 Greymatter
- 19 Jaws
- 20 Jogger.pl
- 21 Joomla
- 22 LiveJournal
- 23 Live Space (MSN Space)
- 24 Magento
- 25 Mambo
- 26 Movable Type
- 27 Motime - Splinder
- 28 Ning
- 29 Nucleus CMS
- 30 Pivot
- 31 Plone
- 32 Posterous
- 33 PostNuke
- 34 PrestaShop
- 35 Radio Userland
- 36 Roller
- 37 Serendipity
- 38 SPIP
- 39 Sunlog
- 40 Textpattern
- 41 Tumblr
- 42 Twitter
- 43 TypePad
- 44 Typo
- 45 vCard
- 45 vCard
- 46 Vivvo
- 47 Vox
- 48 web-log.nl
- 49 WordPress
- 50 Xanga
- 51 Xanga Archives
- 52 Yahoo! 360
- 53 Zenphoto
- 54 Zoomblog
- 55 Importing from an RSS feed
  - 55.1 2.0.x
  - 55.2 Pre 2.x
- 56 Importing from [X]HTML
- 57 Importing from a Site of Static Pages

Przegląd serwisów działających na WordPressie

Wiemy już, że na WordPressie działa co czwarta strona w sieci. Oznacza to, że znajdziemy go również wśród stron największych marek, które zaufały jego społeczności i wdrożyły go u siebie.
Poznajmy najciekawsze i najbardziej znane wdrożenia WordPressa. Wiele z nich stanowiło w swoim czasie prawdziwe technologiczne wyzwania.

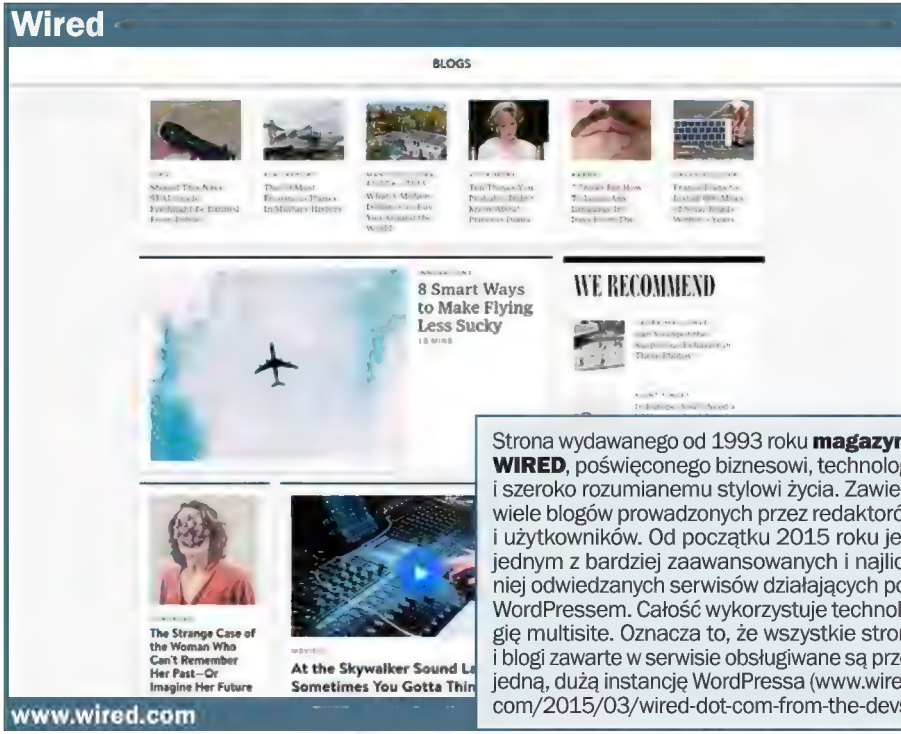

Strona wydawanego od 1993 roku **magazynu WIRED**, poświęconego biznesowi, technologii i szeroko rozumianemu stylowi życia. Zawiera wiele blogów prowadzonych przez redaktorów i użytkowników. Od początku 2015 roku jest jednym z bardziej zaawansowanych i najliczniej odwiedzanych serwisów działających pod WordPressem. Całość wykorzystuje technologię multisite. Oznacza to, że wszystkie strony i blogi zawarte w serwisie obsługiwane są przez jedną, dużą instancję WordPressa (www.wired.com/2015/03/wired-dot-com-from-the-devs).

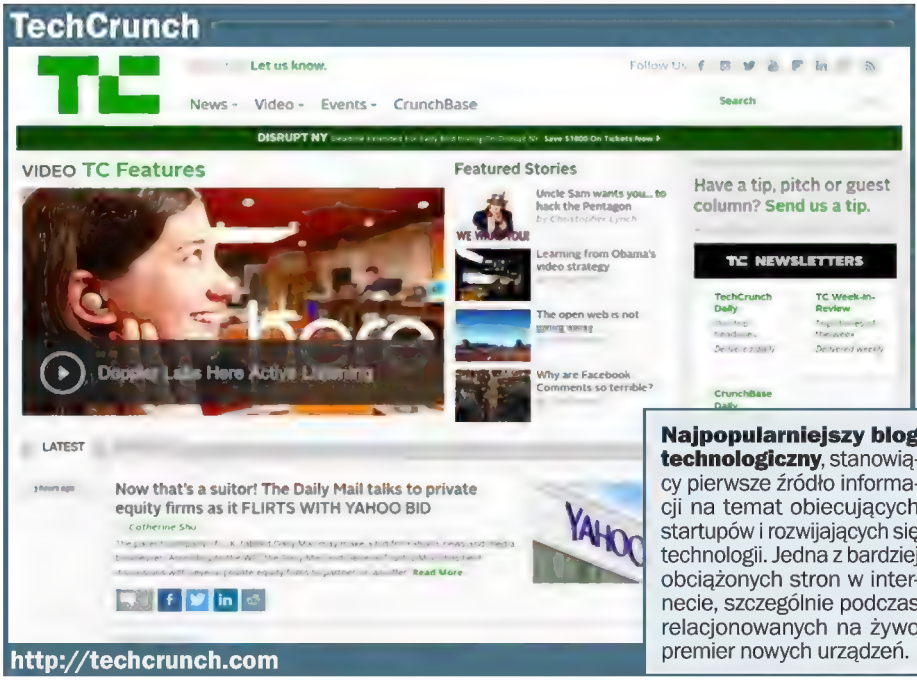

Najpopularniejszy blog technologiczny, stanowiący pierwsze źródło informacji na temat obiecujących startupów i rozwijających się technologii. Jedna z bardziej obciążonych stron w internecie, szczególnie podczas relacjonowanych na żywo premier nowych urządzeń.

Serwis obsługiwany przez Postmedia Network Inc. (**największy wydawca gazet codziennych w Kanadzie**) stanowi źródło informacji z kraju i miejsce dyskusji o bieżących wydarzeniach oraz sprawach lokalnych Kanadyjczyków.

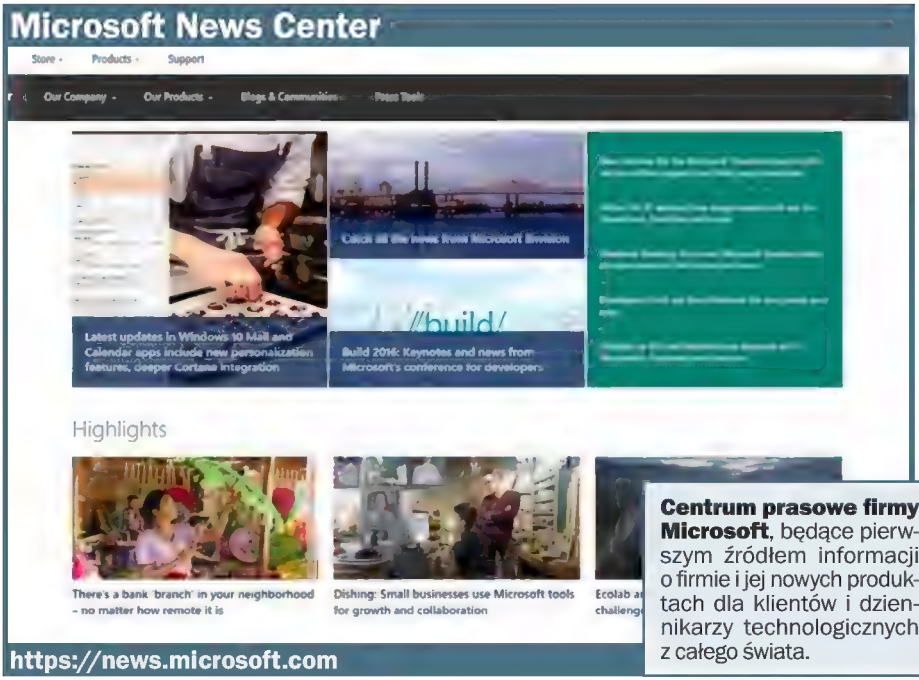

Centrum prasowe firmy Microsoft, będące pierwszym źródłem informacji o firmie i jej nowych produktach dla klientów i dziennikarzy technologicznych z całego świata.

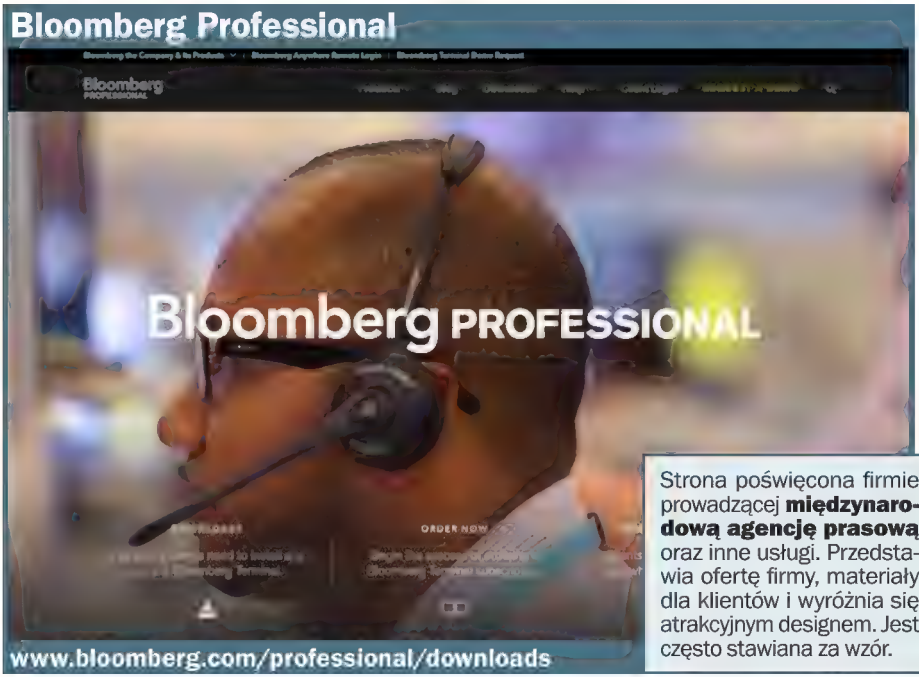

Strona poświęcona firmie prowadzącej **międzynarodową agencję prasową** oraz inne usługi. Przedstawia ofertę firmy, materiały dla klientów i wyróżnia się atrakcyjnym designem. Jest często stawiana za wzór.

Sony Music

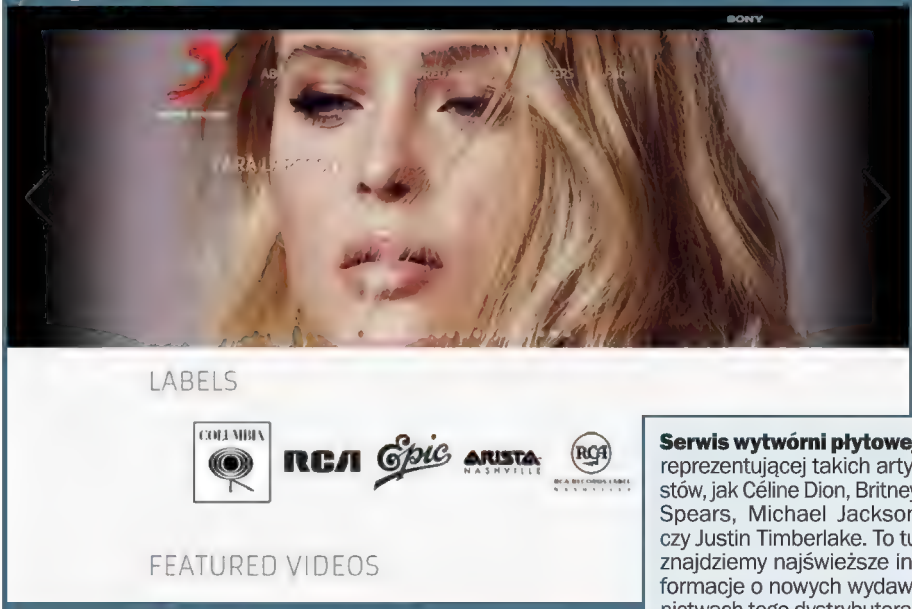

www.sonymusic.com

Serwis wytwórni płytowej reprezentującej takich artystów, jak Céline Dion, Britney Spears, Michael Jackson czy Justin Timberlake. To tu znajdziemy najświeższe informacje o nowych wydawnictwach tego dystrybutora.

Mercedes-Benz

www.mercedes-benz.com/en

Elegancko zaprojektowany serwis znanego niemieckiego **producenta samochodów**. Stanowi dobry przykład świetnie skrojonej strony biznesowej opartej na WordPressie.

Vogue

http://vogue.com

Rozpoznawana na całym świecie marka magazynu poświęconego stylowi życia i modzie. Minimalistyczny design zawiera jednocześnie najnowsze trendy związane z projektowaniem serwisów internetowych.

The Rolling Stones

www.rollingstones.com

Najbardziej znany zespół rockandrollowy świata. Ta instalacja WordPressa zawiera kompletny system zarządzania opublikowaną na stronie dyskografią zespołu i jest zintegrowana z iTunes.

The New York Times

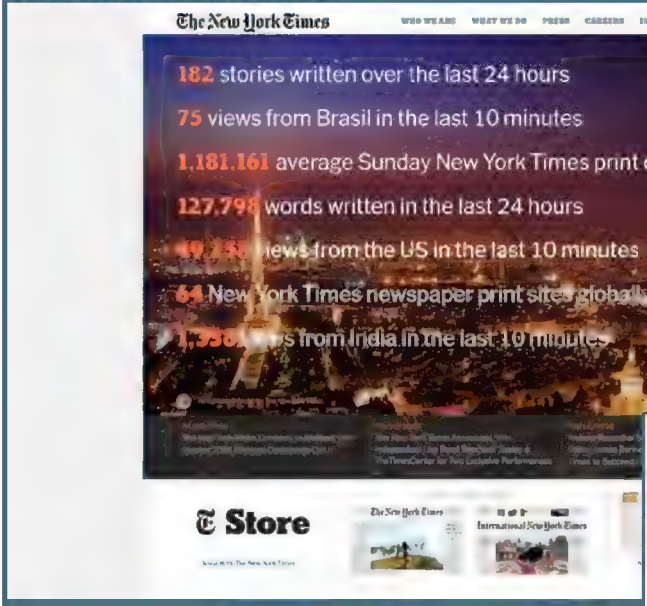

www.nytco.com

Strona firmy wydającej **jeden z najpoczytniejszych dzienników świata.** Wzorowy przykład strony firmowej dużej korporacji. Bardzo dopracowany design zawierający wiele ruchomych elementów.

The Walt Disney Company

http://thewaltdisneycompany.com

Strona firmowa, na której **znana z tworzenia epokowych filmów animowanych firma** prezentuje filary swojej działalności, relacje z inwestorami oraz oferty pracy. Zgodnie z obecnymi od dawna na rynku trendami strona charakteryzuje się dużą przejrzystością i lekkością.

PlayStation.Blog

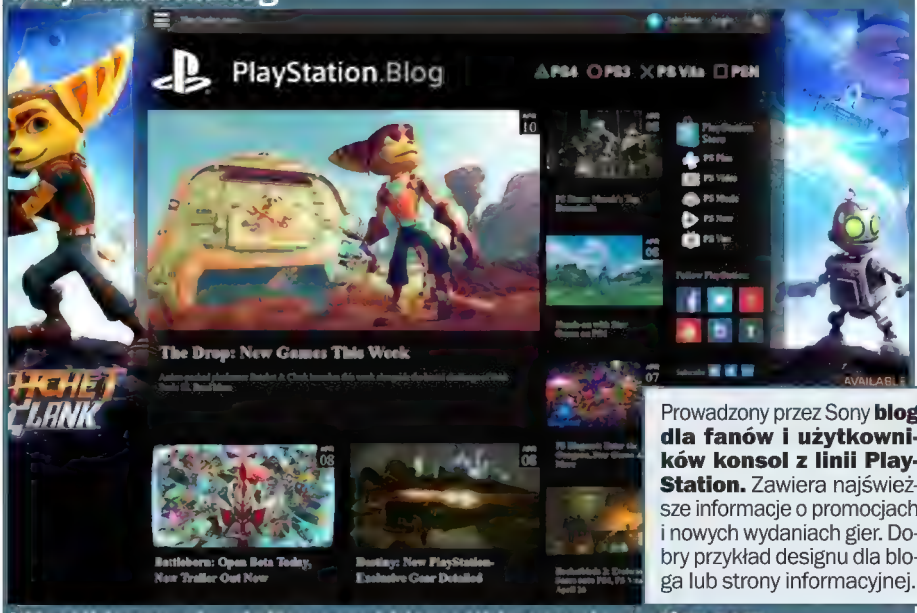

Prowadzony przez Sony **blog dla fanów i użytkowników konsol z linii PlayStation.** Zawiera najświeższe informacje o promocjach i nowych wydaniach gier. Dobry przykład designu dla bloga lub strony informacyjnej.

http://blog.us.playstation.com i https://blog.eu.playstation.com

Justin Bieber

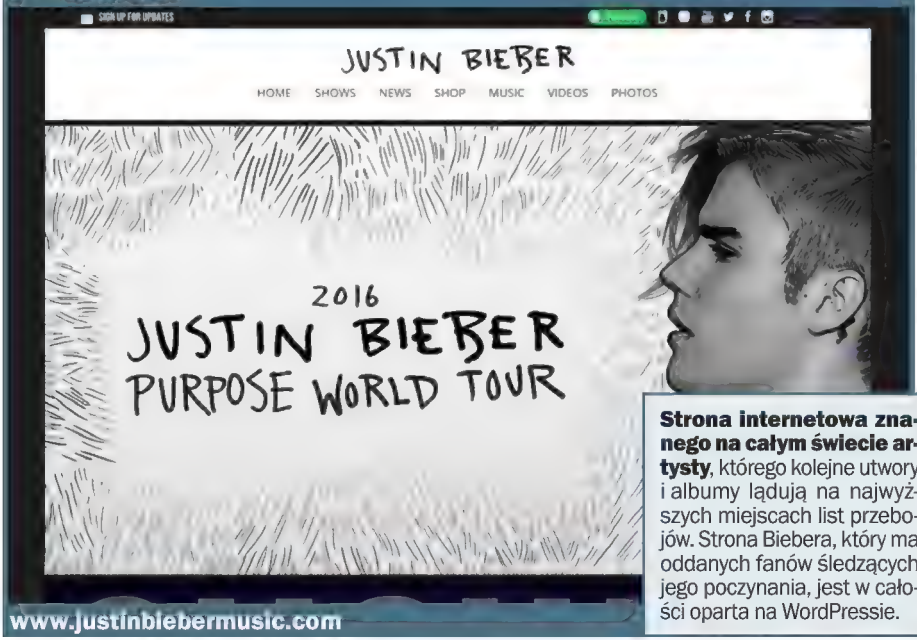

Strona internetowa znanego na całym świecie artysty, którego kolejne utwory i albumy lądują na najwyższych miejscach list przebojów. Strona Biebera, który ma oddanych fanów śledzących jego poczynania, jest w całości oparta na WordPressie.

www.justinbiebermusic.com

KUP, PRZECZYTAJ,

ZOSTAŃ MISTRZEM EXCELA

320 stron praktycznych przykładów

Takiej książki jeszcze nie było

Przystępnie, krok po kroku o zaawansowanych funkcjach

21 lekcji w formie rozmów

KSIĄŻKA DOSTĘPNA W **LITERIA.PL**, NA **WWW.KSPLUS.PL**
ORAZ W **DOBRYCH KSIĘGARNIACH**

ZAJRZYJ NA KSPLUS.PL/KURS-EXCELA

Biblioteczka Komputer Świat

AUTOR: Marcin Karpezo

REDAKTORZY PROWADZĄCY: Paweł Paczuski, Rafał Kamiński, Agnieszka Al-Jawahiri

PROJEKT OKŁADKI: Robert Dobrzyński

DZIAŁ DTP: Robert Dobrzyński, Mariusz Rybak

KOREKTA: Jolanta Rososińska

ringier axel springer

ISBN: 978-83-8091-152-9

Warszawa 2016

© Copyright by Ringier Axel Springer Polska Sp. z o.o.

Wydawca: RINGIER AXEL SPRINGER POLSKA Sp. z o.o.

02-672 Warszawa, ul. Domaniewska 52

tel. 22 2320000, 22 2320001

www.ringieraxelspringer.pl

DYREKTOR ZARZĄDZAJĄCY MARKĄ: Paweł Paczuski

BUSINESS PROJECT MANAGER: Paweł Bulwan

DRUK I OPRAWA: Toruńskie Zakłady Graficzne ZAPOLEX Sp. z o.o.

EGZEMPLARZE ARCHIWALNE:

tel. 22 3367901

infolinia 801 000869

prenumerata.axel@qg.com (zamówienia)

SPRZEDAŻ INTERNETOWA: www.literia.pl

KONTAKT:

TEL: 22 2320078 (w godzinach 11–15)

INTERNET: www.komputerswiat.pl, ksplus.pl

E-MAIL: biblioteczka@komputerswiat.pl

Nasze książki kupisz na www.literia.pl/ksiazki lub w dziale prenumeraty tel. 22 336 79 01

Książki są również dostępne w wersji elektronicznej na www.ksplus.pl

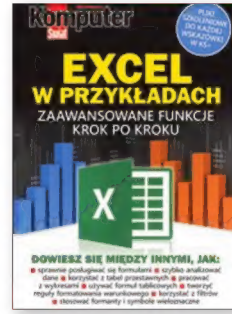

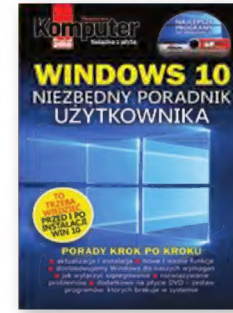

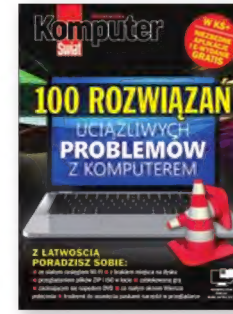

cal.pl

Tanie serwery, hosting i domeny

www.cal.pl

hosting

W hosting specjalizujemy się nieprzerwanie od 10 lat, zapewniając serwery firmom jak i osobom prywatnym.

SSL

Bezpieczeństwo i wiarygodność to niezwykle ważne elementy dzisiejszego Internetu.

domeny

Domena jest swoistą wizytówką Twojej osoby lub firmy w sieci Internet.

WORDPRESS OD A DO Z

WordPress to najpopularniejsza platforma umożliwiająca zakładanie i prowadzenie własnych stron internetowych.

Dzięki tej książce poznamy zastosowania WordPressa, podstawy jego instalacji i możliwości dostosowania do indywidualnych potrzeb.

Znajdziemy tu też zbiór porad dotyczących prowadzenia serwisów i usług opartych na WordPressie oraz przydatnych rozwiązań zaczerpniętych z wykonanych przez autora projektów.

Ta książka pozwoli nie tylko samodzielnie stworzyć bloga opartego na WordPressie, ale także pełny, bardziej zaawansowany serwis, a nawet usługę do wykorzystania biznesowego. Nauczy też radzić sobie z często występującymi problemami.

Autor, Marcin Karpezo, to programista z 9-letnim doświadczeniem w realizacji projektów stron i aplikacji internetowych opartych na WordPressie. Tworzy blogi, strony informacyjne, także na potrzeby Biuletynu Informacji Publicznej (BIP), sklepy i zaawansowane usługi internetowe.

CENA 14,90 zł
w tym 5% VAT

ISBN 978-83-8091-152-9 INDEKS 321 958 02
9 788380 911529

Nr 2/2016 (86)

KOMPUTER ŚWIAT BIBLIOTECZKA